ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับการกิจด้านการผังเมือง กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

FACTORS AFFECTING TUMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS' CAPABILITY IN UNDERTAKING URBAN PLANNING PROGRAM CASE STUDY : TUMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN SONGKHLA PROVINCE

ประวีณา เกื้อแย้ง

PRAWEENA KUEAMENG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางผังและการจัดการเมืองมหานครศิริ

สาขาวิชาการวางผังชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2551

KMITL-2008-AR-M-001-310

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการผังเมือง กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

FACTORS AFFECTING TUMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS' CAPABILITY IN UNDERTAKING URBAN PLANNING PROGRAM CASE STUDY : TUMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN SONGKHLA PROVINCE

T 0 8 2 6 4 0

ประวีณา เกื้อเม่ง

PRAWEENA KUEAMENG

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 82640
วัน,เดือน,ปี 21 ก.ค. 2551

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2008-AR-M-001-310

FACTORS AFFECTING TUMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS' CAPABILITY IN UNDERTAKING URBAN PLANNING PROGRAM CASE STUDY : TUMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN SONGKHLA PROVINCE

PRAWEENA KUEAMENG

A THESIS SUBMITTED IN PARTAIL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING
IN URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2008

KMITL-2008-AR-M-001-310

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2008

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการผังเมือง กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

Factors Affecting Tumbon Administrative Organizations' Capability in Undertaking Urban Planning Program Case Study : Tumbon Administrative Organizations in Songkhla Province

ชื่อนักศึกษา นางสาวประวีณา เกื้อเม่ง

รหัสประจำตัว 46061838

ปริญญา การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.นันทนา ศิรประภาศิริ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.นพดล	สหชัยเสรี	
ดร.นันทนา	ศิรประภาศิริ	
ผศ.ดร.มนสิชา	เพชรานนท์	
ดร.วันเพ็ญ	เจริญตระกูลปีติ	
ผศ.ดร.สุวรรณา	โชติสุกานต์	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 21 พฤษภาคม 2551 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 30 **เดือน** พฤษภาคม **พ.ศ.** 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการผังเมือง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา
นักศึกษา	นางสาวประวีณา เกื้อเม่ง
รหัสประจำตัว	46061838
ปริญญา	การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
พ.ศ.	2551
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.นันทนา ศิรประภาศิริ

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ภารกิจด้านการผังเมืองเป็นภารกิจหนึ่งที่ถูกกำหนดให้มีการถ่ายโอน

ในการวางและจัดทำผังเมืองให้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการตามพระราชบัญญัติการวางผังเมือง พ.ศ.2518 และฉบับแก้ไขเพิ่ม พ.ศ.2535 นั้น จำเป็นต้องใช้บุคลากร ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชาด้วยกัน องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่ต้องปฏิบัติภารกิจด้านการวางผังเมือง ก็ต้องมีศักยภาพ และความพร้อม เพื่อรองรับภารกิจและสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษานี้ได้ศึกษาศักยภาพ และความพร้อมของ อบต. ถึงความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง รวมถึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถ ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของบุคลากร ในองค์กรบริหารส่วนตำบล และแผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจาก อบต. ภายในจังหวัดสงขลา พบว่า อบต. ส่วนใหญ่มีศักยภาพและความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองที่ค่อนข้างต่ำ และยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง

ถึงแม้จะมี อบต. บางส่วน ที่ได้ดำเนินการในการเก็บข้อมูลพื้นฐาน และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. แล้วนั้น แต่ อบต. ส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองในด้านอื่นๆ ได้ ส่วนการปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองนั้น พบว่า อบต.ส่วนใหญ่ยังปฏิบัติได้ในระดับต่ำ โดยมีเพียง 10-20 % เท่านั้นที่สามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้ถึง 75%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาปัจจัย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง งบประมาณ การจัดผู้บริหารมาปฏิบัติงาน จำนวนของบุคลากร อุปกรณ์ การพัฒนาบุคลากร การได้รับการฝึกอบรม และทัศนคติของบุคลากรด้านบทบาทของ อบต. ในการจัดทำผังเมือง

ถึงแม้ว่า การศึกษา ความรู้ความเข้าใจ จะไม่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง อาจเนื่องมาจาก อบต.ยังมีความสามารถอยู่ในระดับต่ำที่ไม่สูงนักใกล้เคียงกัน แต่มีทิศทางที่บ่งบอกว่า ถ้าผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองมีการศึกษาที่สูง และมีความรู้ความเข้าใจที่สูงขึ้นก็น่าที่จะส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

อย่างไรก็ตาม อาจสรุปได้ว่าการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร รวมถึงการปรับปรุงปัจจัยด้านอื่นๆ จะทำให้ อบต. มีความสามารถในการรองรับภารกิจได้สูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Factors Affecting Tumbon Administrative Organizations' Capability in Undertaking Urban Planning Program Case Study : Tumbon Administrative Organization in Songkhla Province
Student	Miss.Praweena Kueameng
Student ID.	46061838
Degree	Master of Urban And Regional Planning
Program	Urban and Environmental Planning
Year	2008
Thesis Advisor	Dr.Nuntana Siraprapasiri,Ph.D

ABSTRACT

Plan and Phasing of Decentralization of Responsibility to Local Government Act B.E. 2542 has designated a number of formal central government's duties to be transfered to local governments, one of which is urban planning duty.

Since the preparation of general plans, in accordance with Urban Planning Act B.E. 2518, revised B.E.2535, requires multidisciplinary academic knowledge and professional expertise, local governments including Tumbon Administrative Organizations (TAOs) who will be responsible for the urban planning duty must have the potential and capacity to perform various functions of this duty.

This study examines the potentiality and the readiness of TAOs to perform both planning and plan implementation functions. It also attempts to identify factors affecting these capacities which include the availability of supporting facilities, personel and budget and the capability and attitude of TAO administrators and planning officials about the decentralization of urban planning responsibility to local governments.

The quantitative analyses of data collected from a questionnaire survey of TAOs in Songkla Province reveal that most TAOs have rather low potential and capability to undertake urban planning duty. Although some have performed moderately well in basic data collection and public participation functions, the vast majority of TAOs have not succeeded in performing the necessary functions in general plan preparation. Their capability in plan implementation and enforcement of planning-related laws and regulations is on average very moderate. Only about 10-20 percent of the TAOs have accomplished higher than 75% of their objectives.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

Factors found to have significant effects toward some or other aspects of planning capacity are the allocations of budget, human resourse and supporting facilities and equipment, personnel's capability development through training and personels' attitude toward urban planning.

Personels' level of education and knowledge in planning, although not found to be statistically related to the level of performance, due in part to the rather invariably low level of these factors in almost all of the TAOs, are found to move in the same direction in most planning and plan implementation functions. It should be concluded that the improvement personels' capability along with other significant factors will effectively increase TAO's capability in undertaking planning program.

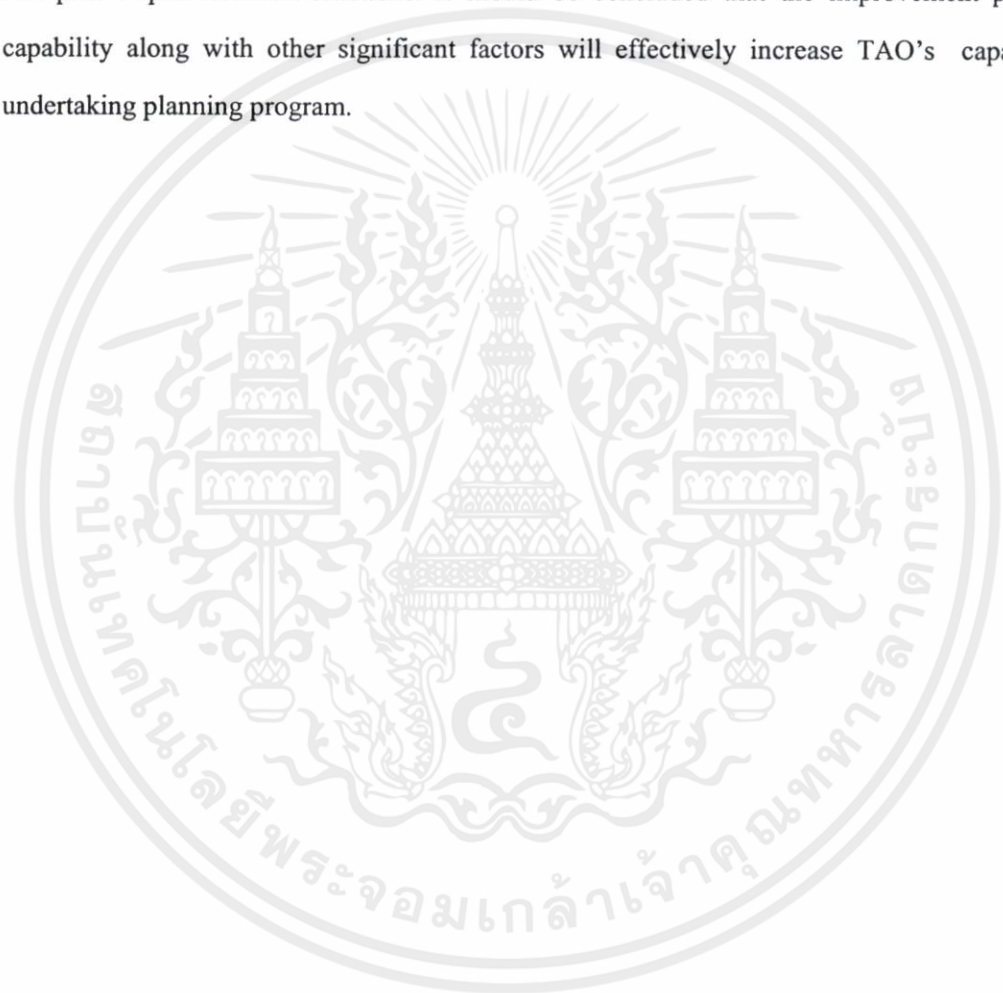

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคูณ คุณพ่อ คุณแม่ และน้องชายที่ให้กำลังใจและสนับสนุนตลอดมา

นอกจากนี้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นันทนา ศิรประภาศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา รวมทั้งคณะกรรมการคุมสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.นพดล สหชัยเสรี ผศ.ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์ ผศ.ดร.มนสิชา เพชรานนท์ และ ดร.วันเพ็ญ เจริญตระกูลปีติ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

และขอกราบขอบพระคุณนายกและเจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาทุกแห่ง ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามกลับมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้อำนวยการกองผังเมืองเฉพาะ และพี่ๆ เพื่อนๆ ทุกท่านในกองผังเมืองเฉพาะ กรมโยธาธิการและผังเมือง ที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ข้อมูล ทั้งให้สัมภาษณ์ และเป็นกำลังใจให้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม ทุกท่านที่ช่วยส่งข่าวสารต่างๆ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ประวีณา เกื้อเม่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....III

กิตติกรรมประกาศ.....V

สารบัญ.....VI

สารบัญตาราง.....X

สารบัญรูป.....XIII

บทที่ 1 บทนำ.....1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....2

1.3 คำถามการวิจัย.....3

1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....3

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....3

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....4

1.7 ขั้นตอนการศึกษา.....5

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....8

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกระจายอำนาจ.....8

2.1.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ.....8

2.1.2 กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น.....10

2.1.3 แนวทางการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....11

2.1.4 แผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น.....12

2.2 การผังเมือง.....13

2.2.1 ความหมายของการวางแผนและการผังเมือง.....13

2.2.2 วัตถุประสงค์ของการวางแผนและการวางผังเมือง.....15

2.2.3 ระดับของการวางแผนและการวางผังเมืองในประเทศไทย.....15

2.2.4 องค์ประกอบของผังเมืองรวม.....18

2.2.5 ทฤษฎีและกระบวนการจัดทำผัง.....18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.6 ขั้นตอนทางกฎหมายของการจัดทำผังเมืองรวมที่ดำเนินการโดย กรมโยธาธิการและผังเมือง....20

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของความพร้อมขององค์กร....21

2.3.1. ความพร้อมขององค์กรในแง่ระบบการบริหารจัดการ....21

2.4 ทฤษฎีว่าด้วยทัศนคติด้านผังเมือง....23

2.4.1 ความหมายของทัศนคติ....23

2.4.2 ทฤษฎีการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติ....24

2.4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ....25

2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย....26

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย....29

3.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา....29

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล....30

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ....30

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ....30

3.3 กลุ่มประชากรและการสุ่มตัวอย่าง....31

3.4 ตัวแปร....31

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล....40

3.6 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ....42

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล....42

3.7.1 ข้อมูลที่มาจากการค้นคว้าทางเอกสาร....42

3.7.2 ข้อมูลที่มาจากการเก็บแบบสอบถาม....42

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์....46

4.1 การถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมือง....46

4.1.1 การดำเนินการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองสู่ท้องถิ่น โดยหน่วยงานส่วนกลาง....47

4.1.2 การดำเนินการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองสู่ อบต. โดยหน่วยงานส่วนกลาง....51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกรณีศึกษา.....52

4.3 การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมือง.....55

4.3.1 แนวทางในการวางแผนและจัดทำผัง.....55

4.3.2 การเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล.....57

4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง.....62

4.4.1 การฝึกอบรม.....64

4.4.2 ระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากร.....66

4.4.3 ทัศนคติของบุคลากร.....70

4.5 ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล.....75

4.5.1 ความสามารถในการวางแผนและจัดทำผัง.....76

4.5.2 ความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง.....81

4.6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล.....84

4.6.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและจัดทำผัง.....85

4.6.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการปฏิบัติตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง.....92

4.7 การเปรียบเทียบระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ.....97

4.8 การเปรียบเทียบระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. ที่มี / ไม่มีแผนในการจัดทำผังเมืองในปี 2551.....101

4.9 ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากร.....102

4.9.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคลากร.....103

4.9.2 การวัดระดับทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองของบุคคลากร.....104

4.9.3 การวัดระดับทัศนคติด้านข้อดีของการจัดทำผังเมืองของบุคคลากร.....105

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ....103

5.1 สรุปผลการศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....106

5.1.1 ด้านการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมืองจากส่วนกลาง....106

5.1.2 การเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....108

5.1.3 ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล.... 109

5.1.4 ความพร้อมของบุคลากร....110

5.2 สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2.1 ปัจจัยด้านโครงสร้าง และระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล....111

5.2.2 ปัจจัยด้านบุคลากร 111

5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....114

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ปัจจัย....116

5.4.1 ความสามารถระดับองค์การบริหารส่วนตำบล....116

5.4.2 ความพร้อมระดับบุคคล....117

5.4.3 การส่งเสริมองค์กรบริหารส่วนตำบลจากหน่วยงานภาครัฐ....118

บรรณานุกรม....120

ภาคผนวก....123

ประวัติผู้เขียน.. 145

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

3.1 แสดงตัวแปรและเครื่องมือการวิจัย....32

3.2 แสดงตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์การบริหารส่วนตำบล....40

3.3 การตีความคะแนนค่าปัจจัยโดยอาศัยความหมายของค่าตัวแปรเดิม....45

4.1 แสดงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ณ เดือนตุลาคม 2549....52

4.2 แสดงการกระจายขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่างๆ ตั้งแต่ปี 48-50....52

4.3 แสดงการกระจายของ อบต. ในแหล่งการจ้างงานหลักและแหล่งรายได้หลัก ของประชากรในจังหวัดสงขลา....54

4.4 แสดงจำนวน ร้อยละของอบต. ที่มี/ไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้....55

4.5 แสดงจำนวน ร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผน / ไม่มีแผนในการจัดทำผังเมืองรวมในปี 2551....55

4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการดำเนินการด้านผังเมืองและเหตุผลในการเลือกวิธีการดังกล่าว....56

4.7 แสดงร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในการรองรับภารกิจด้านผังเมือง....57

4.8 แสดงองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในภารกิจด้านผังเมือง....58

4.9 แสดงองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดสรรบุคลากรเพื่อรับการถ่ายโอน....59

4.10 แสดงตำแหน่งของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....59

4.11 แสดงองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดสรรทรัพยากรทางด้าน เครื่องมือ /และวัสดุอุปกรณ์ในการรองรับภารกิจด้านผังเมือง....60

4.12 แสดงระดับการศึกษาและสาขาวิชาของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....61

4.13 แสดงการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านผังเมืองตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน....61

4.14 แสดงระดับการศึกษาและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....63

4.15 แสดงร้อยละของประสบการณ์การปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....63

4.16 แสดงการได้รับการฝึกอบรมด้านการวางผังเมืองในแต่ละขั้นตอนจากหน่วยงานต่างๆ....64

4.17 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมือง....65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.18 แสดงจำนวนครั้งของผู้ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมือง.....66

4.19 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและจัดทำผังของผู้ปฏิบัติภารกิจ ด้านผังเมือง.....67

4.20 แสดงน้ำหนักปัจจัยในปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผน ด้านผังเมืองของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล.....68

4.21 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมืองของบุคลากร องค์การในบริหารส่วนตำบล.....69

4.22 แสดงทัศนคติของบุคลากรต่อการจัดทำผังเมือง.....71

4.23 แสดงน้ำหนักปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติด้านผังเมืองทั้งสองปัจจัย.....73

4.24 แสดงน้ำหนักปัจจัยของทัศนคติด้านต่างๆของผู้ปฏิบัติงานด้านผังเมือง ในองค์การบริหารส่วนตำบล.....74

4.25 แสดงทัศนคติของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองในแต่ละปัจจัย.....75

4.26 แสดงการดำเนินการด้านการวางแผนและจัดทำผังขององค์การบริหารส่วนตำบล.....77

4.27 แสดงวิธีการวางแผนและจัดทำผังของ อบต.....79

4.28 สรุปคะแนนความสามารถเฉลี่ยและร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและผัง 81

4.29 แสดงการประเมินการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองและแผนพัฒนา อบต.....82

4.30 สรุปการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองในแต่ละปัจจัยขององค์การ บริหารส่วนตำบล.....84

4.31 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านนโยบาย /แผน / วิสัยทัศน์.....86

4.32 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ.....87

4.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการวางแผนและ กำหนดมาตรการ.....89

4.34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการสร้างความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน.....91

4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามกฎหมาย ด้านผังเมือง.....92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตาม แผน....94

4.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน....96

4.38 การเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อม งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ขององค์กรบริการส่วนตำบลหลังได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ....99

4.39 การเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านการวางแผนและจัดทำผังขององค์กรบริการส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ....100

4.40 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง....100

4.41 การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคลากรในระดับ อบต....101

4.42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ขององค์กรบริการส่วนตำบลกลุ่มที่มีแผนและไม่มีแผนในการจัดทำผังเมืองในปี 2551....102

4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคลากร....104

4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองของบุคคลากร....105

4.45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านข้อดีของการทำผังเมืองของบุคลากร....106

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองของ อบต....112

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อความรู้สามารถและทัศนคติของบุคลากรผู้ปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง....113

5.3 แสดงปัญหาด้านต่างๆ ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....115

5.4 แสดงทัศนคติพร้อม / ไม่พร้อมในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....115

5.5 แสดงทัศนคติด้านศักยภาพของ อบต . ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง....116

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่ หน้า

1.1 ผังแสดงขั้นตอนการวิจัย.....7

2.1 แสดงระดับของการวางแผนและการวางผังเมือง.....16

2.2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและประเด็นปัญหาของการวิจัย

นโยบายด้านการวางผังเมืองนับเป็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญมากสำหรับการกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การสาธารณูปโภค การสาธารณูปการ ที่จะทำให้ประชาชนได้รับบริการพื้นฐานที่มีคุณภาพและเป็นธรรม และยังรวมไปถึงการปฏิบัติการที่จะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอันมีคุณค่าของชาติให้เป็นไปอย่างสมดุล มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล รวมทั้งการพัฒนาการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคและท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญของการพัฒนาด้วยวิธีการทางการผังเมือง งานวางและจัดทำผังเมืองในระดับจังหวัด และระดับชุมชนจึงเป็นหนึ่งในภารกิจที่กำหนดให้ถ่ายโอนสู่ท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตามมาตราที่ 16 ข้อ (25) ด้านการผังเมือง โดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมระดับชุมชนมอบให้เป็นภารกิจของท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่วางผัง คือ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2547) ให้สามารถวางผังเมืองได้ด้วยตนเอง

เพื่อรับการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเร่งทำความเข้าใจและพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เดิมภารกิจการวางผังเมืองเป็นภารกิจที่กรมผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีสำนักผังเมืองจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบศึกษาและวางผังเมืองในจังหวัดที่รับผิดชอบ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการวางผังเมือง พ.ศ.2518 ซึ่งพระราชบัญญัติการวางผังเมือง พ.ศ.2518 ได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการวางผังเมืองไว้อย่างละเอียดและชัดเจน และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง แต่ปัจจุบันก็ยังไม่มีท้องถิ่นใดดำเนินการเอง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) เนื่องจากความไม่พร้อมในหลายๆด้าน โดยเฉพาะบุคลากร เพราะการวางและจัดทำผังเมืองรวมจำเป็นต้องใช้เทคนิควิชาการและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทั้งยังต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการตามพระราชบัญญัติการวางผังเมือง พ.ศ.2518 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2535 อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องวางและจัดทำผังเมืองด้วยตนเอง กรมโยธาธิการ

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ต่อ

และผังเมืองจึงต้องดำเนินการถ่ายโอนภารกิจนี้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกๆระดับ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันมีด้วยกัน 5 รูปแบบ คือ

1. กรุงเทพมหานคร
2. เมืองพัทยา
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. เทศบาล
5. องค์การบริหารส่วนตำบล

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทั้ง 5 รูปแบบนี้ก็มีอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่หน้าที่ด้านการจัดทำผังเมืองนั้นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับจะต้องดำเนินการ ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หากมิได้มีการดำเนินการบนพื้นฐานของความพร้อมในด้านต่างๆ แล้ว ก็อาจจะนำไปสู่ความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งต่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาความสามารถองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดในระดับชุมชน เป็นองค์กรที่น่าจะสามารถจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดทำผังเมือง โดยจะศึกษาระบบโครงสร้างหน่วยงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการวางผังเมืองในกิจกรรมใดและมีคุณภาพในระดับใด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากประเด็นปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบและสมมติฐานของการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมืองให้แก่ท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 คำถามการวิจัย

1. จากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติภารกิจด้านการวางผังเมืองในกิจกรรมใด และมีคุณภาพในระดับใด

2. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านใดบ้าง

3. องค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางผังเมืองด้านใดบ้าง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ด้านด้วยกัน คือ

1. ความสามารถในการวางแผนและจัดทำผัง

2. ความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสามารถ ของ อบต. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการรองรับภารกิจด้านการผังเมือง ของ อบต. และทัศนคติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านผังเมือง ตลอดจนศึกษาความพร้อมและความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติหน้าที่ด้านผังเมือง โดยได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ และมีศักยภาพในการพัฒนาเมืองและในปัจจุบันยังมีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนมาก ทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ประกอบกับจังหวัดสงขลายังเป็นกลุ่มจังหวัดที่ 1 ที่ทางกรมโยธาธิการและผังเมืองมีแผนงานในการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆในการจัดทำผังเมือง ซึ่งในปัจจุบันองค์กรบริหารตำบลทั้งหมดในจังหวัดสงขลาได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว 117 อบต. ในปี 2548 และจะเสร็จสิ้นภายในปี 2551

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล กรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปพัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมรองรับภารกิจด้านการวางผังเมืองตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ต่อไป

2. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในการเตรียมความพร้อมรองรับภารกิจด้านการวางผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ ดัดแปลง เผยแพร่ หรือแสวงหาประโยชน์ทางการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้นำเอกสารนี้ไปเผยแพร่ต่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การผังเมือง หมายถึง การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมือง หรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ (พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518)

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่วัด ซึ่งสามารถบอกความรู้สึกของความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

การประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบผลของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ และบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2525)

ความพร้อม หมายถึง การพัฒนา การเตรียมการ การจัดให้มี ซึ่งกระบวนการปัจจัยหรือสิ่งต่างๆ ให้ครบครันสมบูรณ์ พร้อมที่จะดำเนินการใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานอย่างเต็มรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2525)

การบริหารจัดการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ และการควบคุมโดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2547)

ผู้บริหาร หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

พนักงานส่วนท้องถิ่น หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านผังเมือง

การถ่ายโอนภารกิจการผังเมือง หมายถึง การถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองของกรมโยธาธิการและผังเมืองซึ่งเป็นราชการส่วนกลางไปสู่องค์การบริหารส่วนตำบล

การใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง บริเวณที่มีกิจกรรมที่มีการกระทำในลักษณะเป็นประจำ ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะประกอบอยู่บนพื้นดิน เหนือพื้นดิน หรือใต้พื้นดิน และไม่ว่าจะอยู่ภายในอาคารหรือนอกอาคารที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ดินแปลงนั้น การแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินจะพิจารณาการใช้ประโยชน์ที่ดินจากกิจกรรม และการใช้ประโยชน์อาคารที่กระทำในพื้นที่บริเวณนั้น เช่น บริเวณพื้นที่ ไร่ นา สวน จะเป็นบริเวณที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม บริเวณที่ตั้งของอาคารที่ใช้เป็นที่พักอาศัย จะเป็นบริเวณที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง กรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกกำหนดขึ้นเป็นระยะต่างๆ เช่นแผน 5 ปี หรือ 10 ปี ภายใต้กระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆที่อยู่ในรูปของตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่างๆ แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ หรือนำไปใช้ในเรื่องต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ส่วนราชการปกครองท้องถิ่นประเภทหนึ่งที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป

องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ตั้งแต่ 12-20 ล้านบาท

องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำกว่า 12 ล้านบาท (สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา, 2540 : 49)

1.7 ขั้นตอนของการศึกษา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาความสามารถในการการรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดขั้นตอนของการศึกษาได้ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง จากบทความ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติ การวางแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หลักการผังเมือง การใช้ประโยชน์ที่ดิน หลักการบริหารจัดการองค์กรของรัฐและหลักการวางแผน เป็นต้น รวมทั้งศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การกำหนดประเด็นการศึกษาและกำหนดกรอบแนวความคิด

- การผังเมือง
- ทัศนคติด้านผังเมือง
- การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกระจายอำนาจ
- แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

3. จำแนกรายละเอียดที่ได้มาจากการศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น
4. กำหนดพื้นที่การศึกษา ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง
5. กำหนดรูปแบบของเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสำรวจโดยแบบสอบถาม โดยสร้างคำถามที่พิจารณาถึงลักษณะของข้อมูล ตัวแปร และหน่วยที่ใช้วัดและการกำหนดกรอบในการสัมภาษณ์
6. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรในพื้นที่ศึกษา และสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ และนำเสนอผลการวิเคราะห์
8. สรุปผลการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะผลที่ได้จากการศึกษา

ภาพที่ 1.1 สรุปขั้นตอนของการศึกษาดังกล่าวข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

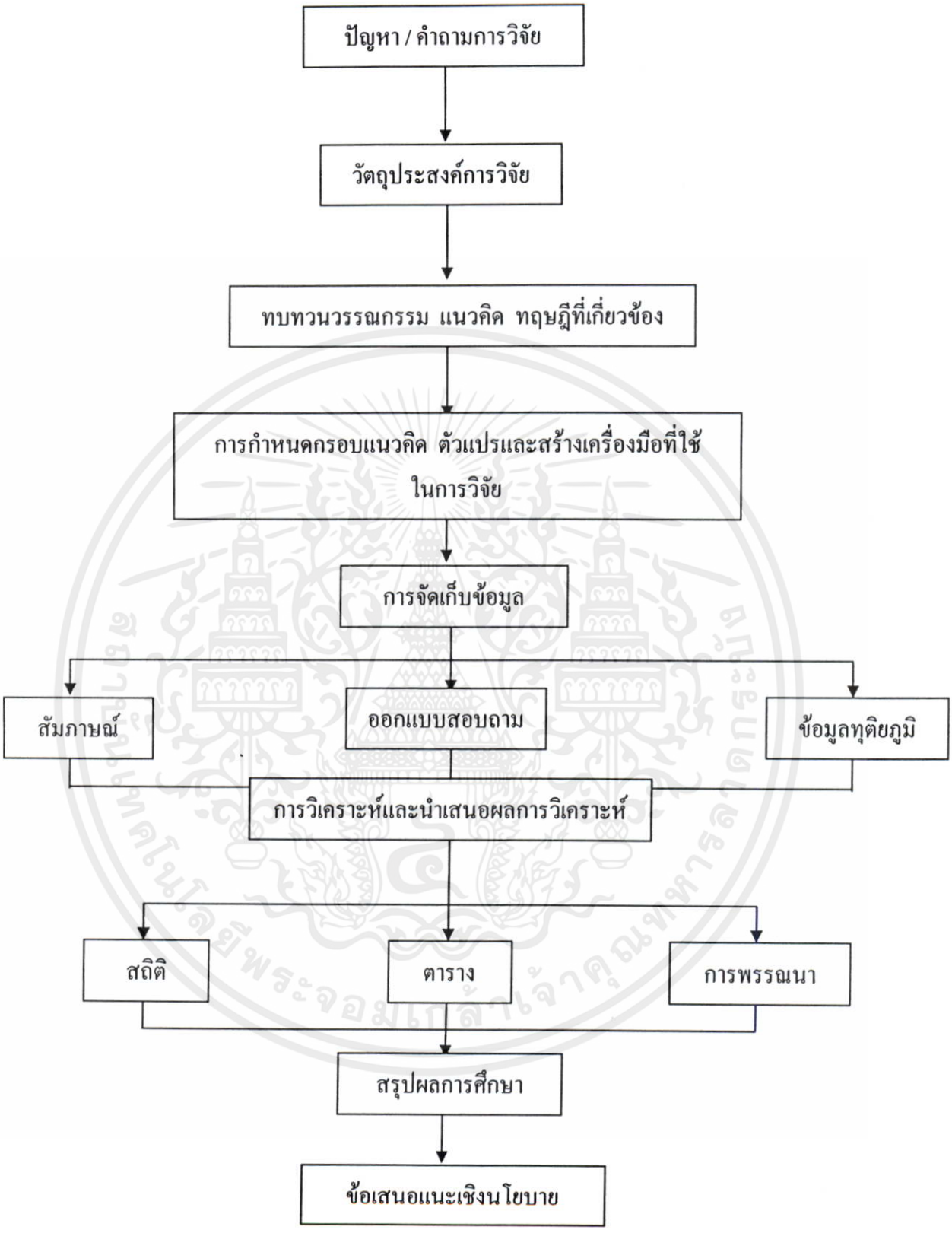

ภาพที่ 1.1 ผังแสดงขั้นตอนการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาความสามารถในการรองรับภารกิจด้านการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล สืบเนื่องมาจากนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างกรอบแนวความคิดและกำหนดขั้นตอนการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง จากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกระจายอำนาจ

2.2 การผังเมือง

2.3 ความพร้อมขององค์กร

2.4 ทัศนคติด้านผังเมือง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกระจายอำนาจ

ในแนวคิดนี้จะอธิบายถึงความหมายของการกระจายอำนาจ วัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ แผนและแนวนโยบายการกระจายอำนาจในท้องถิ่น เหตุผลที่ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจ และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจของรัฐบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานที่เป็นผลพวงมาจากการกระจายอำนาจ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดให้รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั้งประเทศ ซึ่งได้มีการอธิบายถึงนิยาม และความหมายของการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

แนวคิดการกระจายอำนาจมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญและคำจำกัดความหรือความหมายไว้ดังนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารนี้ทุกครั้ง

Harold Alderfer (อ้างในอุมาพร ผลดี, 2546 : 8) ได้อธิบายความหมายของการกระจายอำนาจว่าเป็นการมอบอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินกิจการของตนเอง โดยตนเองอย่างอิสระรัฐบาลกลางไม่อาจเข้ามาแทรกแซงได้

คณะกรรมการการกระจายอำนาจ จึงได้จัดแบ่งประเภทของการกระจายอำนาจการปกครองไว้ 2 กรณี คือ

1) การแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลไปให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคได้มีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามแต่รัฐบาลจะมอบหมายให้ภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดขึ้น โดยให้มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจตัดสินแก้ปัญหาตลอดจนการริเริ่มได้ ภายในกรอบแห่งนโยบายของรัฐบาลที่ได้วางไว้

2) การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครอง (Devolution) เป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจการปกครองตนเองอย่างแท้จริง เป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นของตนเองได้ (พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 , มาตรา 284 : 34)

องค์การบริหารส่วนตำบลได้ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในลักษณะที่สอง อันเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

ข้อกำหนดที่สนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจ คือ

1) องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการทำนิติกรรม และสัญญาทางกฎหมายได้เองโดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนอดีต ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล่องตัวในการดำเนินกรบริหารตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2) สมาชิกของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเกือบทั้งหมด กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ที่กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลักและมีจำนวนมากกว่าผู้ที่มาจากการแต่งตั้ง

3) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และกิจกรรมมากขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยหากหน่วยราชการที่จะดำเนินการใดๆ เพื่อประโยชน์ในตำบลจะต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบเสียก่อน

4) อำนาจทางการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บภาษีได้เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น และมีรายได้นอกเหนือมากไปกว่าท้องถิ่น คือ รายได้จากการได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอีกด้วย

5) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจร่างข้อบังคับตำบล ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในการที่จะมีกฎหมายใช้บังคับในพื้นที่ของตน (จิรยุทธ, 2540 : 30-32)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการด้านต่างๆ โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการ ปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระบบประชาธิปไตย

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากกว่า โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคและเพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทน เพื่อให้ราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาครับผิดชอบในภารกิจมหาภาคและภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและกฎหมายเท่าที่จำเป็น

3. ด้านประสิทธิภาพการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น หรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความโปร่งใสและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) โดยภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำ ได้แก่ การจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
(2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
(3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
(4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
(5) การสาธารณูปการ
(6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
(7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
(8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
(9) การจัดการศึกษา
(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
(12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
(13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
(14) การส่งเสริมกีฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

(15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

(19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

(24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

(25) การผังเมือง

(26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(28) การควบคุมอาคาร

(29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542)

จะเห็นว่า ภารกิจด้านการผังเมืองเป็นภารกิจที่ถูกกำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เป็นผู้ดูแลและปฏิบัติ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้ความสำคัญต่อการวางผังเมืองและมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน และเตรียมความพร้อมทุกๆด้าน เพื่อจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วม ปัญหาด้านการคมนาคม หรือปัญหาชุมชนแออัด และแหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 แนวทางการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดแบ่งออกได้ ดังต่อไปนี้

1. การถ่ายโอนภารกิจและการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ ได้แก่ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ซึ่งภารกิจด้านผังเมืองก็เป็นภารกิจหนึ่งที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการบริหารสาธารณะให้แก่ประชาชน

2. การจัดสรรทรัพยากรด้านการเงินการคลังและบุคลากรให้สอดคล้องกับภารกิจ และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากร ด้านการเงินการคลัง การปรับปรุงระบบการวางแผน และการถ่ายโอน บุคลากรจากส่วนราชการ

3. การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อรับรองการกระจายอำนาจ ได้แก่ การปรับโครงสร้างภายในและพัฒนาองค์กรการปรับปรุงระบบต่างๆ เช่น ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการวางแผน ระบบการบริหารบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบและระบบข้อมูล การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของภาคประชาชน ในการตรวจสอบและการปรับปรุงกฎหมาย รวมทั้งระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง

4. การสร้างกลไกการกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน

5. การสร้างระบบประกันคุณภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

การผังเมืองเป็นภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการถ่ายโอนมาจากส่วนกลาง คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง ดังนั้นกรมโยธาธิการและผังเมืองจึงควรเร่งส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถที่จะปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้ด้วยตนเอง

2.1.4 แผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนที่กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจ ให้เป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

จากความสำคัญของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการโดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการกระจายอำนาจนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก (พ.ศ. 2544-2547) เป็นช่วงการสร้างความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อม และช่วงที่สอง (พ.ศ.2547- 2554) เป็นช่วงการสร้างความพร้อมและเปลี่ยนผ่านอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

โดยภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นในบางภารกิจก็เป็นงานใหม่สำหรับท้องถิ่น และจะต้องใช้วิชาความรู้เฉพาะทางและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน แต่ก็เป็นที่ทราบกันดีว่าท้องถิ่นนั้นอาจจะยังไม่พร้อมในการปฏิบัติงาน และอาจเป็นการยากที่จะปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์และรวดเร็ว ดังนั้นจึงสามารถแบ่งแนวความคิดการกระจายอำนาจออกได้เป็น 3 ช่วง คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงแรกของการกระจายอำนาจ (พ.ศ.2544 - 2547) เป็นช่วงปรับปรุงการบริหารและสร้างความพร้อมทั้งทางด้านบุคคลากร งบประมาณ และทรัพย์สิน ภารกิจที่จะถ่ายโอนไปสู่ท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน งานโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง จากนั้นเป็นภารกิจตามความจำเป็นด้านอื่นๆ ซึ่งก็จะรวมถึงภารกิจทางด้านผังเมืองด้วย โดยจะส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะข้อคิดเห็นมากขึ้น

ช่วง 6 ปีหลัง (พ.ศ.2548–2553) หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลง ตามกรอบของกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ จะต้องปรับบทบาทของข้าราชการส่วนกลาง – ส่วนภูมิภาค และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

ช่วงหลังปีที่ 10 (พ.ศ.2554 เป็นต้นไป) ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จะต้องมีการพัฒนาด้านการสาธารณสุข และด้านการศึกษาเป็นอย่างน้อย ประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจกำกับดูแล และตรวจสอบได้ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ (กระทรวงมหาดไทย, 2542 : 105)

2.2 การผังเมือง

การผังเมืองเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่ทั้งในส่วนของพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ชนบท ด้วยการกำหนดมาตรการ นโยบาย และแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังคมนาคมและขนส่ง รวมถึงแผนผังระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเมืองและชนบทสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข กลมกลืนและเกื้อกูลกัน

ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง ท้องถิ่นจะต้องมีความรู้พื้นฐานในการวางและจัดทำผังเมืองก่อนจึงจะสามารถปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.1 ความหมายของการวางแผนและการผังเมือง

การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดแนวทางในอนาคตที่ได้รับการตัดสินใจในปัจจุบันโดยคนหรือกลุ่ม (องค์กร) ที่มีความเชี่ยวชาญจากหลายสาขาวิชา เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารนี้ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผังเมืองในประเทศไทย ใน (มาตรา 4 พระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518) หมายถึง การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ ในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมือง

หรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวก สบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่ และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

ผังเมืองรวม หมายถึง แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมืองหรือบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง (สุรีย์ บุญญานุพงศ์, และคณะ 2547 : 130)

ผังเมืองเฉพาะ หมายถึง แผนผัง และโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง (สุรีย์ บุญญานุพงศ์และคณะ 2547 : 130)

จากคำจำกัดความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การวางผังเมือง คือ การวางแผนเพื่อพัฒนาเมืองทางด้านกายภาพ เพื่อให้เกิดความเจริญในแนวทางที่ต้องการ

ส่วนในประเทศอื่นๆ ที่มีการวางผังเมืองนั้น มีการจัดทำผังและมาตรการในระดับต่างๆ ดังนี้

1. นครแวนคูเวอร์ ประเทศแคนนาดา

ในการปฏิบัติการด้านผังเมืองนครแวนคูเวอร์ได้จัดทำแผนพัฒนาเมือง (City Plan) ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาเมืองที่กำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางโดยรวมของการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ที่ดิน และกำหนดให้หน่วยงานต่างๆของนครแวนคูเวอร์ ใช้แผนดังกล่าวเป็นกรอบในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะ และการจัดสรรงบ แผนนี้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในช่วง 30 ปี

เมื่อแผนได้รับการรับรองจากสภานครแวนคูเวอร์แล้ว จะนำไปจัดทำเป็นผังกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning Map) และข้อกำหนดการพัฒนา (Zonning and Development By law) (เอกสารประกอบการสัมมนาการจัดทำมาตรฐานด้านผังเมืองของกรุงเทพมหานคร, 2551 : 7-8)

2. ผังแม่บท (Master Plan) ประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์ได้มีผังแม่บท (Master Plan) เป็นผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งถ่ายทอดการพัฒนาของผังแนวคิดไปสู่รายละเอียดดำเนินการ ผังแม่บทจะชี้นำการพัฒนาประมาณ 10-15 ปี โดยมีการแก้ไขทุกๆ 5 ปี (เอกสารประกอบการสัมมนาการจัดทำมาตรฐานด้านผังเมืองของกรุงเทพมหานคร , 2551 : 16)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ดัดแปลง เผยแพร่ หรือแสวงหาประโยชน์ทางการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้นำไปลงในเว็บไซต์ใดๆ

3. การวางผังเมืองในประเทศญี่ปุ่น

การวางผังเมืองในประเทศญี่ปุ่นเป็นผังแสดงเป้าหมายการพัฒนา กำหนดเขตพื้นที่ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน และพื้นที่ส่งเสริมการพัฒนา ในแต่ละพื้นที่มีกฎหมายต่างๆ เช่น ในพื้นที่ควบคุมการพัฒนา มีพระราชบัญญัติการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติ พระราชบัญญัติที่ดินเกษตรกรรม พระราชบัญญัติป่าไม้ฯลฯ ส่วนในพื้นที่ส่งเสริมการพัฒนา ที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม (มีผังกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning)) และการกำหนดความหนาแน่นของการใช้ที่ดิน (Density)

(เอกสารประกอบการสัมมนาการจัดทำมาตรฐานด้านผังเมืองของกรุงเทพมหานคร, 2551 : 20)

2.2.2 วัตถุประสงค์ของการวางแผนและการวางผังเมือง

(1) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเมือง ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและขนส่ง การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การบริการด้านสาธารณะและสภาพแวดล้อม

(2) เพื่อพัฒนาเมืองให้ดีขึ้นทางสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม และความปลอดภัยของประชาชน

(3) เพื่อส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเมืองให้ดีขึ้น

(4) เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(5) ดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือคุณค่าในทางธรรมชาติ

(กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2549 : 5)

2.2.3 ระดับของการวางแผนและการวางผังเมืองในประเทศไทย

การวางแผนแบ่งออกเป็นหลายระดับ และมีความสำคัญของแต่ละระดับที่แตกต่างกันตามเนื้อหาของแผนในระดับนั้นๆ สำหรับความสัมพันธ์และความสอดคล้องกันของการวางแผนและการวางผังเมืองในระดับต่างๆนั้นกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้แสดงความเชื่อมโยง ดังมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

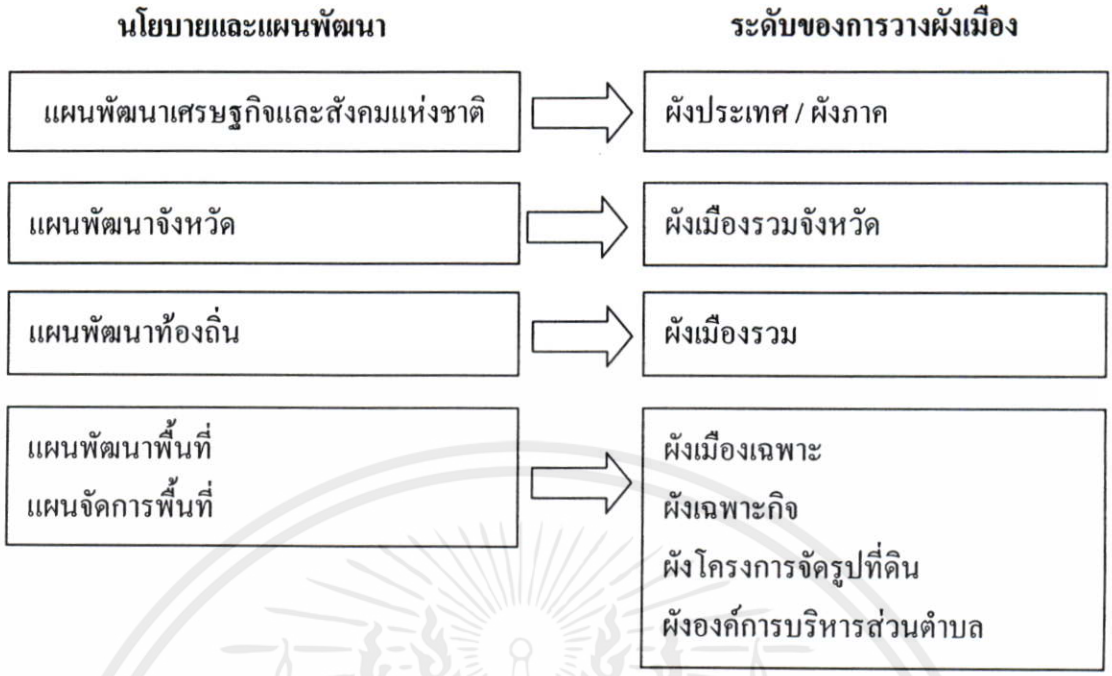

ภาพที่ 2.1 แสดงระดับของการวางแผนและการวางผังเมือง

(กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2549 : 6)

โดยอธิบายลักษณะของผังประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. ผังประเทศ เป็นผังนโยบาย (Policy Plan) เป็นผังประเทศที่เสนอแนะแนวทางการพัฒนาทางกายภาพของประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสามารถเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษกิจของประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผังภาค เป็นผังกายภาพที่ถ่ายทอดนโยบายของการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แสดงนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน บทบาทหน้าที่ของชุมชน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน

3. ผังเมืองรวมจังหวัด เป็นผังเสนอแนะการพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพระดับจังหวัด ที่สอดคล้องกับผังภาค ประกอบด้วย ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังระบบชุมชน ผังโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ผังระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ที่ถ่ายทอดนโยบายระดับชาติและผังประเทศลางมาสู่ระดับจังหวัด

4. ผังเมืองเฉพาะ เป็นผังที่ขยายรายละเอียดจากผังเมืองรวมสู่ผังพื้นที่ระดับเล็ก เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม บังคับใช้ในรูปของพระราชบัญญัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผังองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผังพัฒนาของตำบลและหมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะอื่นๆ

6. ผังเฉพาะกิจ เป็นผังระดับพื้นที่เฉพาะ ซึ่งเป็นผังพัฒนาเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะที่ เช่น ศูนย์ราชการ สวนสาธารณะ และปรับปรุงที่ราชพัสดุเป็นต้น

ทั้งนี้รูปแบบของการถ่ายโอนอาจเป็นไปในลักษณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง หรือดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมโยธาธิการและผังเมืองกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้มีระยะเวลาการถ่ายโอน 1-10 ปี (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2544-2553) และมีขอบเขตการถ่ายโอน ดังนี้

(1) ผังเมืองกรุงเทพมหานครให้กรุงเทพมหานคร นั้นดำเนินการเอง

(2) ผังเมืองที่มีเขตครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด มากกว่าหนึ่งแห่ง เช่น (เทศบาล และอบต. ในเขตเมืองพัทยา)ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตผังร่วมกันหรือมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดองค์กรหนึ่งดำเนินการ

(3) ผังเมืองระดับจังหวัด ซึ่งมีขอบเขตผังครอบคลุมทั้งจังหวัด ให้ถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

(4) ผังเมืองที่มีขอบเขตผังครอบคลุมตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้ดำเนินการ

นอกจากนี้กรมโยธาธิการและผังเมืองยังต้องมีภารกิจสนับสนุนอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

1. ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านวิชาการ การฝึกอบรม การกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผลผังเมืองที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

2. ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำแผนการจัดทำผังเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสมและจำเป็น และให้ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินการปรับปรุงผังด้วย ในที่นี้จะกล่าวถึงสิ่งที่ท้องถิ่นจะต้องทำคือ ผังเมืองรวม/ชุมชน ผังเมืองเฉพาะ และผังองค์การบริหารส่วนตำบล

อาจสรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ติดต่อกับชุมชนเมืองและอยู่ในเขตผังเมืองรวม ถึงแม้จะไม่เป็นองค์กรหลักในการจัดทำผังเมืองรวม แต่ก็จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมืองรวมมากขึ้นในอนาคต และในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่อยู่ในเขตผังเมืองรวม รวมทั้ง อบต. ที่มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตผังเมืองรวม จะต้องจัดทำผัง อบต. ซึ่งถึงแม้จะมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะเป็นหลัก แต่ในการกำหนดแนวทางพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่อย่างรอบด้าน เช่นเดียวกับการจัดทำผังเมืองรวม ด้วยเหตุนี้ อบต. ทุกแห่งจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการดำเนินการวางแผน ในลักษณะครอบคลุมรอบด้าน (Comprehensive) ในลักษณะเดียวกับการจัดทำผังเมืองรวมที่ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนต่อไปนี้จึงจะทบทวนเกี่ยวกับองค์ประกอบของผังเมืองรวมและขั้นตอนในการวางแผนกายภาพ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการผังเมือง ในประเทศไทย (คือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กรุงเทพมหานคร ได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำผังเมืองรวม

82640

2.2.4 องค์ประกอบของผังเมืองรวม

องค์ประกอบของผังเมืองรวมเป็นสิ่งที่แสดงซึ่งสาระสำคัญ อันเป็นผลลัพธ์มาจากการดำเนินการวางผังเมืองรวมตามกระบวนการและขั้นตอนการวางผังเมือง การจัดทำผังเมืองรวม โดยทั่วไปจะต้องมีรายละเอียดประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์ผังเมืองรวม

(2) เป้าหมายผังเมืองรวม

(3) นโยบาย มาตรการ หรือวิธีการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม

(4) แผนที่แสดงเขตผังเมืองรวม

(5) แผนที่หรือแผนผังซึ่งมีสาระสำคัญแสดงสิ่งต่อไปนี้ คือ

- แผนที่ แผนผัง กำหนด ย่าน / เขต การใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ตามศักยภาพของเมือง รวมทั้งการกำหนดความหนาแน่นและรูปแบบของเมืองในเชิง 3 มิติ โดยระบุค่า สัดส่วนพื้นที่ใช้สอยต่อพื้นที่อาคาร (Floor Area Ratio) สัดส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดิน (Building Coverage Ratio) และระยะถอยร่น เป็นต้น

- แผนผังแสดงที่โล่ง

- แผนผังแสดงโครงการคมนาคมขนส่ง

- แผนผังแสดงโครงการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

- แผนผังแสดงการอนุรักษ์ธรรมชาติที่สำคัญ สวยงาม หรือบริเวณที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

(6) ข้อกำหนด หรือมาตรการ หรือข้อเสนอแนะ ที่ควบคุมหรือส่งเสริม เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามผังเมืองรวมที่จัดทำ

(7) การกำหนดระยะเวลาการพัฒนาตามแผนผังลงสู่พื้นที่ เพื่อการนำไปปฏิบัติ เช่น กำหนดเป็นระยะการพัฒนา 5 ปี 10 ปี หรือ 20 ปี

(8) ผังปฏิบัติการ (Action Area Plan) เป็นการกำหนดบริเวณพื้นที่ หรือเป็นการออกแบบหรือจัดเตรียมการออกแบบโครงการ ให้สอดคล้องกับแผนกำหนดขั้นตอนการดำเนินการในรูปของผังบริเวณ ผังสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือผังระบบคมนาคมขนส่ง

(9) แผนงานและระบบงบประมาณ (Programming and Budgeting system) เป็นการนำเอาผังปฏิบัติการในแผนกำหนดขั้นตอนการดำเนินการมากำหนดงบประมาณและรายละเอียดการพัฒนา (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2549 : 13)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.5 ทฤษฎีและกระบวนการจัดทำผัง

1. การวิเคราะห์ปัญหาเร่งด่วน และผลกระทบต่างๆ

2. กำหนดเป้าหมาย

3. กำหนดนโยบายการจัดทำผัง เพื่อนำไปสู่การกำหนดหลักการในการออกแบบและการปฏิบัติ

4. การแบ่งระดับการจัดทำผังระดับพื้นที่

- วิเคราะห์อุปสงค์ และอุปทานโดยละเอียด
- กำหนดพื้นที่พาณิชยกรรม
- กำหนดพื้นที่อยู่อาศัย
- กำหนดพื้นที่สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

5. การบริหารจัดการผัง

- การวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
- การกำหนดวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมาย
- การวิเคราะห์องค์ประกอบเฉพาะเพื่อการจัดการ
- การกำหนดวิธีการเฉพาะเพื่อบรรลุเป้าหมาย

(Edward J.Kaiser, David R. Godschalk,and F. Stuart Chapin, Jr. 1995 : 251-252)

แนวทางและกระบวนการการวางผัง

ในการวางแผนพัฒนาเมืองให้มีความสมบูรณ์ จะต้องเป็นแผนที่ครอบคลุมสาขาการพัฒนาในทุกๆ ด้าน กระบวนการวางแผนจะเริ่มจาก การเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการวิเคราะห์ โดยในแต่ละขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

ลำดับและขั้นตอนในการวางแผนและจัดทำผัง

1. กำหนดเขตพื้นที่การวางแผน

การกำหนดเขตวางแผน (และการแบ่งเป็นเขตย่อย)

2. ศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหลักในเรื่อง

- การคาดประมาณประชากร
- การพยากรณ์สถานะทางเศรษฐกิจ
- การพยากรณ์การจ้างงาน
- การวิเคราะห์ระบบกิจกรรม
- การศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- การศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ว่างเปล่า
- ศึกษาโครงข่ายคมนาคมขนส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ประมาณการความต้องการใช้ที่ดินในอนาคต

ก) เขตพื้นที่ที่ให้บริการที่สำคัญ อันได้แก่

- เขตอุตสาหกรรม
- เขตการพาณิชยกรรม

- สถานที่ราชการ

ข) เขตพื้นที่สำหรับการพักอาศัย อันได้แก่

- เขตที่พักอาศัย
- โรงเรียน
- ศาสนสถาน
- ร้านค้า
- สถานที่พักผ่อน

4. ออกแบบรายละเอียดแผนผังการใช้ที่ดินและโครงข่ายการคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภค

ก) การกระจายพื้นที่อย่างละเอียด

การวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงลักษณะและประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆของมนุษย์ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน โดยจะพิจารณาถึงประเภท ขนาด ทำเล ที่ตั้งของการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทในด้านความพอเพียงของขนาดพื้นที่ และความหนาแน่นประชากร และความสัมพันธ์กับกิจกรรมอื่นๆของเมืองกับพื้นที่โดยรวม เพื่อนำไปสร้างแนวทางในการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ดังนั้นจึงต้องมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ต่อจำนวนประชากร ขนาดที่เหมาะสม ตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทำเลที่ตั้ง บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ศักยภาพ ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคของการใช้ที่ดินในปัจจุบัน เพื่อกำหนดรูปร่างของเมือง (Urban form) และโครงสร้างภายในเมือง (Urban structure) ที่ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท โครงข่ายคมนาคม ที่ตั้งและประเภทสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่เหมาะสม

ข) การแก้ไขความขัดแย้งระหว่างการใช้ที่ดินกับการขนส่ง และ การใช้ที่ดินต่างประเภทกัน

(สำนักงานพัฒนาเมือง, 2531 : 80)

2.2.6 ขั้นตอนทางกฎหมายของการจัดทำผังเมืองรวมที่ดำเนินการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

ในการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 3 และ 4 (ครั้งที่ 3) พ.ศ.2535 ควบคู่ไปกับกระบวนการวางผังเมือง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

(1) การสำรวจและกำหนดเขตที่จะดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวม

(2) การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม และการวางและจัดทำผังร่างผังเมืองรวม

(3) การประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมืองและคณะอนุกรรมการผังเมืองประสานงานวางผังเมืองรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) การโฆษณา การปิดประกาศการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน การประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม และประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน

(5) การประชุมคณะกรรมการผังเมือง (พิจารณาให้ความเห็นชอบผังร่างผังเมืองรวม ร่างข้อกำหนดผังเมืองรวม และร่างบัญชีท้ายข้อกำหนด)

(6) การปิดประกาศ 90 วัน พร้อมข้อกำหนด (เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตผังเมืองรวม ได้ทราบและตรวจสอบแผนผังฯ ข้อกำหนด และร่างบัญชีท้ายข้อกำหนด)

(7) การรวบรวมและพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(8) การจัดทำเอกสารเสนอกระทรวงมหาดไทย (เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ)

(9) การเสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายกระทรวงมหาดไทย

(10) การเสนอคณะรัฐมนตรี (เพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการ)

(11) การเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (เพื่อพิจารณา และตรวจสอบแผนผัง ผังเมืองรวม ข้อกำหนด และร่างบัญชีท้ายข้อกำหนด)

(12) สำนักงานกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

(13) สำนักงานกฤษฎีกาประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(14) กรมฯจัดทำร่างกฎกระทรวง 10 ชุด ตามที่สำนักงานกฤษฎีกาให้ความเห็นชอบ

(15) สำนักงานกฤษฎีกาส่งร่างกฎกระทรวงให้สำนักงานเลขานุการคณะรัฐมนตรี

(16) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนามกฎกระทรวงผังเมืองรวม

(17) กรมฯ จัดพิมพ์แผนที่ แผนผัง

(18) ประกาศกฎกระทรวงในราชกิจจานุเบกษา

(กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2549 : 12)

ในการศึกษาความสามารถในการรองรับภารกิจด้านการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนในการวางแผนทางกายภาพระดับเมืองตามทฤษฎีการผังเมืองที่ทบทวนมานำมาตั้งเป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลและเพื่อวัดทัศนคติและความสามรถด้านการผังเมืองของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอีกด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของความพร้อมขององค์กร

2.3.1 ความพร้อมขององค์กรในแง่ระบบการบริหารจัดการ

ความพร้อมขององค์การนั้นในหลักการแล้วจะหมายถึง ระดับความสามารถหรือความมี**สมรรถนะ** (Capacity) ขององค์กรที่จะดำเนินการตามภารกิจที่องค์กรนั้นรับผิดชอบ สมรรถนะนี้อาจจะมาจากทั้งในส่วนที่เป็น "Hardware" คือโครงสร้างและระบบงานตลอดจนระบบสนับสนุนที่จำเป็นขององค์การ และมาจากส่วนที่เป็น "Software" คือบุคลากรขององค์กรทั้งในเชิงของความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจ และในเชิงของทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานขององค์กร

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์ และ อัจฉริยา ชูวงศ์เลิศ (2540, อ้างในวิทยา ศิริชาติวาปี, 2545 : 13) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะในการวางแผนและความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ โดยใช้องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดขอนแก่นเป็นกรณีศึกษา และได้กำหนดเป็นตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษาดังนี้

ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบล จะศึกษาจาก

1. รายได้ขององค์กร
2. ความรู้ของผู้บริหาร
3. ความรู้ของเจ้าหน้าที่
4. ความเพียงพอของจำนวนพนักงานและลูกจ้าง
5. ความต้องการความช่วยเหลือจากส่วนราชการในการปฏิบัติภารกิจ

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และคณะ ((ม.ป.ป.), อ้างในวิทยา ศิริชาติวาปี, 2545 : 13) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการบริหารขององค์กบริหารส่วนตำบล เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการจัดการทรัพยากร โดยเน้นสมรรถนะที่จะเกิดจาก

1. โครงสร้างและระบบงานขององค์การ ซึ่งได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ขององค์การที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และกรอบงานหรือความรับผิดชอบของงานที่จะต้องปฏิบัติที่เป็นเครื่องมือในการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ช่วยในการประสานงานและช่วยกระตุ้นให้สมาชิกในองค์การทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. พฤติกรรมที่แสดงออกในฐานะผู้นำองค์การ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ และวัฒนธรรมขององค์การ

3. กระบวนการและเทคโนโลยี ซึ่งเกี่ยวข้องกับเครื่องมือและเทคนิควิธีการที่นำมาใช้ในการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

วรเดช จันทรศร (2540, อ้างในวิทยา ศิริชาติวาปี, 2545 : 13) กล่าวว่า สมรรถนะขององค์การหรือความพร้อมขององค์การ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างน้อย 5 ปัจจัย

1. โครงสร้างขององค์การจะต้องมีความแข็งแกร่งทั้งภายนอกและภายใน โดยความแข็งแกร่งภายนอก หมายความว่า องค์การต้องมีโครงสร้างภายนอก (Superstructure) ที่กะทัดรัด คล่องตัว ทุกส่วนขององค์กรต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานแบบแนวราบ ทุกฝ่ายช่วยกันคิดและช่วยกันทำงาน ส่วนความแข็งแกร่งภายใน หมายความว่า องค์กรจะต้องมีโครงสร้างภายใน (Infrastructure)ที่แข็งแกร่งเป็นตัวสนับสนุน ซึ่งจะเกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ระบบการสื่อสารสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Decision-making Information Communication System : DICS) ที่ทำให้ตัดสินใจได้โดยรวดเร็ว

1.2 ระบบความสมานฉันท์ภายใน (Harmony System) ซึ่งหมายถึงความสมัครสมานสามัคคีกัน ไม่แตกแยก

2. บุคลากร ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับจำนวนหรือความพอเพียงของบุคลากร คุณภาพของบุคลากรและระดับการนำบุคลากรไปใช้ประโยชน์

3. งบประมาณ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความพอเพียง (Adequacy) ของงบประมาณและกระบวนการจัดสรรงบประมาณ (Budget Allocation)

4. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนวิทยาการหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการวัดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยปัจจัยต่างๆ 2 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างและระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยพิจารณาจาก

- การบริหารจัดการ
- จำนวนบุคลากรและคุณวุฒิ
- งบประมาณ
- เครื่องมือ / วัสดุ /อุปกรณ์
- การพัฒนาบุคลากร

2. ปัจจัยด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านผังเมือง โดยพิจารณาจาก

- ความรู้และทักษะในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง
- ทัศนคติ

2.4 ทฤษฎีว่าด้วยทัศนคติด้านผังเมือง

การผังเมืองเป็นภารกิจใหม่สำหรับท้องถิ่น จะส่งประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจ นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ การได้รับการสนับสนุนทางด้านเครื่องมือและงบประมาณแล้ว ยังขึ้นอยู่กับการมีทัศนติที่ดีต่อการผังเมืองของผู้ปฏิบัติงานอีกด้วย

2.4.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นเรื่องของความชอบไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับรู้หรือประเมินผู้คน เมื่อรับรู้เหตุการณ์ในสังคมก็จะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่าง ควบคู่กับการรับรู้นั้นจะมีผลต่อความคิด ปฏิกิริยาในใจของเรา ดังนั้นทัศนคติ จึงเป็นพฤติกรรมที่อาจสังเกตได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตได้ แต่มีความโน้มเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบลกินและสกายเดล ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นแนวโน้มที่บุคคลจะตอบสนองในทางที่เป็นความพอใจ ไม่พอใจ ต่อผู้คนหรือเหตุการณ์สิ่งของต่างๆอย่างสม่ำเสมอและคงที่

(Belkin and Skydell. 1929 อ้างใน พิชัย อุทัยเชษฐ์, 2535: 29) เธอร์สโตนอธิบายว่า ทัศนคติเป็นระดับของความมากน้อยทางความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถบอกความรู้สึกของความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย (Thurstone, 1928 อ้างใน พิชัย อุทัยเชษฐ์, 2535 : 29)

อัลพอทให้ความหมายว่า ทัศนคติเป็นสภาวะความพร้อมทางด้านจิตใจซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง (Allport. 1960)

2.4.2 ทฤษฎีการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติ

ถนอม มากะจันทร์ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่าบุคคลจะมีทิศทางและระดับความรุนแรงของทัศนคติอย่างใดนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุ 4 ประการ คือ

1. การเสริมแรงเป็นทัศนคติที่เกิดขึ้นจากการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ

2. การวางเงื่อนไข คือ เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่ง และสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง ทำให้มีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งไปในทางเดียวกัน

3. การเลียนแบบ เกิดจากการที่บุคคลรับรู้ทัศนคติที่คนอื่นมีอยู่แล้ว รับมาเป็นของตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์โดยตรง

4. การเชื่อมโยง การเกิดทัศนคติทางการเชื่อมโยง เป็นผลจากบุคคลผู้เป็นเจ้าของทัศนคติมีการเชื่อมโยงลักษณะบางอย่างเข้าด้วยกันตามความคิด ความเข้าใจของตน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงไปในทางเดียวกัน (ถนอม มากะจันทร์, 2514 : 42)

ทัศนคติที่อธิบายด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ความเข้าใจ

1. ทฤษฎีความขัดแย้งด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Dissonance Theory) อธิบายว่าองค์ประกอบของทัศนคติ คือ ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งได้แก่ความคิดเห็น ข้อเท็จจริงที่แต่ละคนได้รับ บางครั้งพบว่าความรู้ความเข้าใจมีลักษณะที่ขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและไม่สบายใจ จึงปรับความคิดความเชื่อให้สอดคล้องกันเป็นการเปลี่ยนทัศนคติ (Festinger.1957 อ้างใน พิชัย อุทัยเชษฐ์. 2535 : 31)

2. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างความรู้สึกหรืออารมณ์ กับความรู้ความเข้าใจ (Affective Cognitive Consistency) อธิบายว่าทัศนคติจะไม่เปลี่ยนถ้ายังมีความสอดคล้องกันระหว่างความรู้สึกหรืออารมณ์กับความรู้ความเข้าใจ แต่ถ้าองค์ประกอบทั้ง 2 เกิดขัดแย้งกันก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ไปในทิศทางเดียวกัน (Rosenberg. 1956 อ้างใน พิชัย อุทัยเชษฐ์, 2535 : 31)

3. ทฤษฎีความสมดุลย์ (Balance Theory) มีแนวคิดว่า แต่ละคนในสังคมจะมีพฤติกรรมและความเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันกับทัศนคติของคนส่วนใหญ่ในสังคม และเมื่อแต่ละบุคคลเกิดทัศนคติที่ไม่ตรงกัน บุคคลก็จะหาทางออกในการเปลี่ยนทัศนคติให้เข้าสู่สภาวะสมดุล (Heider.1958 อ้างใน พิชัย อุทัยเชษฐ์, 2535 : 31)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทฤษฎีความลงรอยเดียวกัน (Congruity Theory) แนวคิดการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลจะเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ลักษณะที่เราประเมินผู้คนที่เกี่ยวข้องและทัศนคติเดิมของบุคคลเมื่อเกิดความไม่ลงรอยของทัศนคติ บุคคลก็จะปรับทัศนคติให้ลงรอยกับสถานการณ์มากขึ้น (Osgood and Tannenbaum. 1955 อ้างใน พิชัย อุทัยเชษฐ์, 2535 : 31)

2.4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ

ถนอม มากะจันทร์ ได้กล่าวไว้ว่าทัศนคติและเจตคติของแต่ละบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในระบบการศึกษา ได้แก่ความรู้ทางสังคม สิ่งแวดล้อมจนถึงการศึกษาโดยตรง และอีกส่วนหนึ่งมาจากการเรียนรู้นอกระบบการศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปทางสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรอบ (ถนอม มากะจันทร์, 2514 : 42)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารนั้นมีอิทธิพลต่อการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535 : 31)

จากทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ ได้มีการศึกษาถึงตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อระดับและทิศทางของทัศนคติที่สามารถสรุปปัจจัยที่คาดว่าจะเป็นผลต่อทัศนคติของบุคคลและจะมีผลต่อการผังเมืองได้ดังนี้ อายุ การศึกษา แหล่งข่าว เนื้อหาของข้อมูล และสื่อที่ใช้ในการส่งข่าวสาร

การศึกษากับทัศนคติ

ทัศนคติด้านการศึกษา คือ ทัศนคติทางปัญญา (Intellectual Attitude) เป็นทัศนคติที่ประกอบด้วย ความคิดและความรู้เป็นแกน บุคคลอาจมีทัศนคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการศึกษาจนเกิดความเข้าใจ และมีความสัมพันธ์กับจิตใจ คือ อารมณ์ และ ความรู้สึกร่วมจนเกิดความซาบซึ้งเห็นดีเห็นงาม (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 209) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของบุคคลที่อยู่อาศัยในที่ต่างๆ เพราะการศึกษาช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และบุคคลที่มีการศึกษาสูงย่อมเป็นผู้ที่มีโอกาสรู้ถึงความเป็นไปของชุมชนอื่นได้มากกว่าผู้ที่ด้อยการศึกษา ทั้งสามารถใช้วิจารณญาณเปรียบเทียบความแตกต่างของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่กับท้องถิ่นอื่นได้ดีกว่า นอกจากนั้นผู้ที่มีการศึกษาย่อมมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีเหตุผลและถูกต้องมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำกว่า (เวทย์ ธโนปจัย. 2517) จึงน่าจะกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูง น่าจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อผังเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า

อายุกับทัศนคติ

อัลพอทให้ความหมายสภาวะของความพร้อมทางด้านจิตใจซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะของความพร้อมอันนี้จะเป็นแรงกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทัศนคติจึงเกิดขึ้น ซึ่งตรงกับลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของทัศนคติ คือ เกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดทัศนคติและในบางครั้งพบว่าแม้ว่าจะมีประสบการณ์ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมือนกันอาจมีทัศนคติที่แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534 : 211 - 212) ดังนั้น อายุนับเป็นปัจจัยที่ทำให้มีผลต่อทัศนคติของบุคคล จากการศึกษาและงานวิจัยเรื่องทัศนคติของผังเมืองพบว่าอายุมีผลต่อทัศนคติในเชิงลบ ได้แก่ การวิจัยผังเมืองกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและกระบวนการตัดสินใจจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน จากการแบ่งกลุ่มพบว่า ประชาชนกลุ่มที่มีอายุสูงกว่าจะมีความคิดเห็นในทางลบมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า (ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2523 : 37) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติต่อนโยบายสีเขียวของผู้ที่อาศัยในเขตลาดกระบัง การศึกษาในกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ.2527 พบว่า ผู้ที่มีอายุ 34 ปี และต่ำกว่ามีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายสีเขียวมากกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า (เยาวลักษณ์ บุญภัคดี, 2527 : 128) ซึ่งทั้งสองกรณีพบว่า ผู้ที่มีอายุสูงจะมีทัศนคติในเชิงลบต่อการผังเมืองและผังเมืองรวม ซึ่งน่าจะกล่าวได้ว่าหากองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายภารกิจด้านผังเมืองให้แก่ผู้ที่มีอายุสูงปฏิบัติภารกิจดังกล่าว งานด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยากหรืออาจมีประสิทธิภาพน้อยกว่าการมอบหมายภารกิจด้านผังเมืองแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่าทัศนคติของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้านด้วยกัน ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการสร้างกรอบแนวความคิด จึงทบทวนวรรณกรรมด้านทัศนคติเพื่อนำมาใช้ในการวัดและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของผู้บริหารและผู้ที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากทัศนคติด้านผังเมืองนั้นเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษาครั้งนี้

2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการวางผังเมือง โดยวัดการปฏิบัติภารกิจหลักๆ ด้านผังเมือง อันประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์และแผนปฏิบัติการ การดำเนินภารกิจด้านการจัดทำแผนและการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและระเบียบข้อบังคับทางด้านผังเมือง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารจัดการขององค์กรโดยทั่วไปและขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะพบว่ามีปัจจัยที่แยกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ ความพร้อมของบุคลากรในองค์กร (Software) และโครงสร้างและระบบงานขององค์กร (Hardware) (ดูส่วนล่างจากกรอบการวิจัย) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเฉพาะของภารกิจด้านผังเมือง พบว่า ในปัจจัยด้านความพร้อมของบุคลากรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติ ซึ่งแยกออกเป็นทัศนคติด้านข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการ และทัศนคติด้านทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อตัวแปรทั้งสอง คือ อายุ เพศ ตำแหน่ง การศึกษา และประสบการณ์ และในส่วนของปัจจัยด้านโครงสร้างและระบบงานขององค์กรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ การบริหารจัดการ จำนวนบุคลากรและคุณวุฒิ งบประมาณ เครื่องมือ / วัสดุ / อุปกรณ์และการพัฒนาบุคลากร

ในการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมือง กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ให้การสนับสนุนเพื่อการเตรียมความพร้อมให้กับ อบต. ผ่านการฝึกอบรมในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านผังเมือง เช่นความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง การเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลเบื้องต้น และการจัดทำข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (GIS) เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงแล้ว ยังได้เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีที่จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดความมุ่งมั่นในการปฏิบัติภารกิจตามทฤษฎีของทัศนคติด้วย การศึกษานี้เห็นความสำคัญที่จะศึกษาผลของการอบรมที่ผ่านมาว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอสำหรับการดำเนินการในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมระดับบุคคล โดยมีตัวแปรการได้รับการฝึกอบรมเป็นตัวแปรเชิงนโยบายที่สำคัญจากกรอบแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดี (ดังแสดงในภาพที่ 2.2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

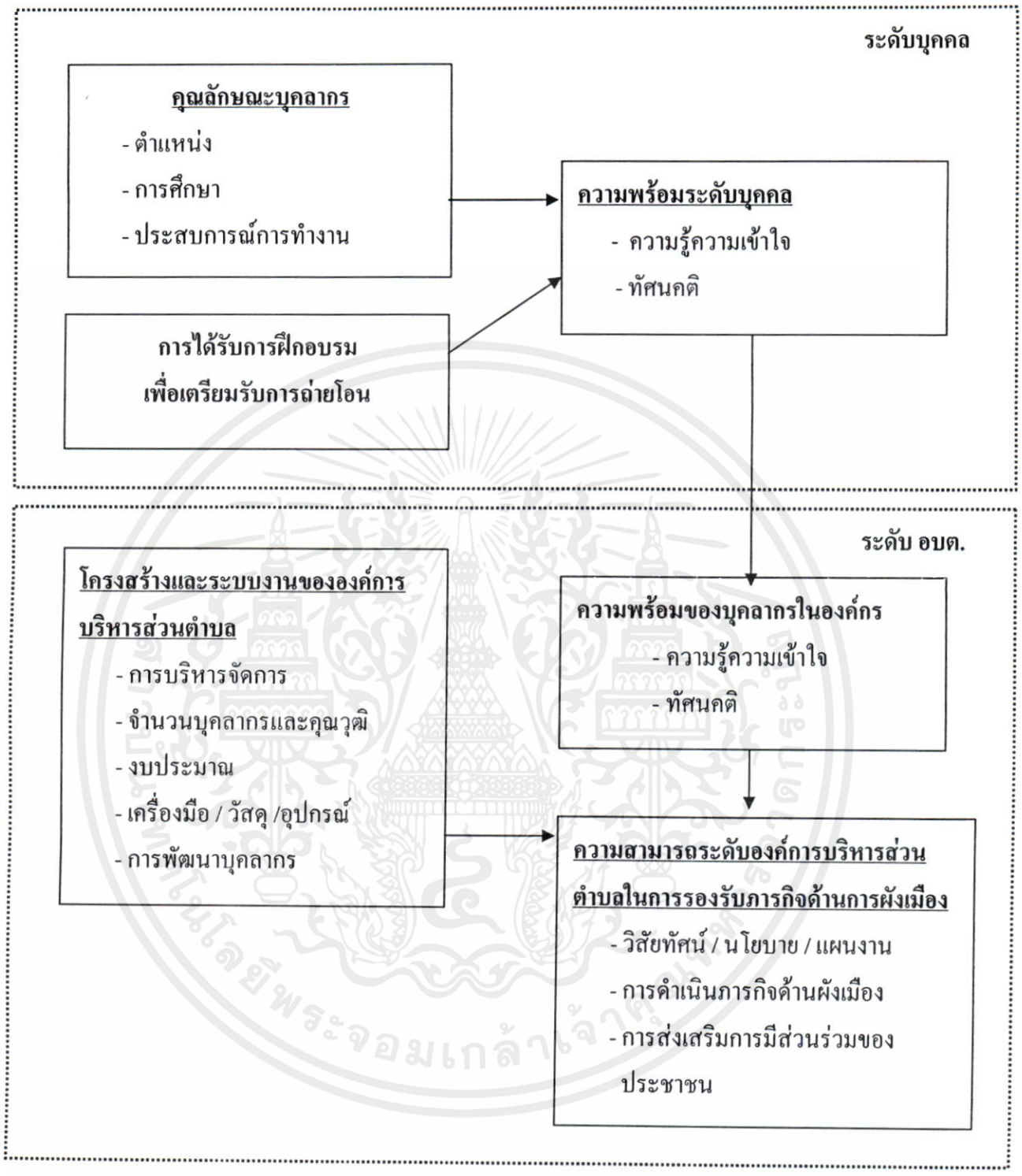

ภาพที่ 2.2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาความสามารถในการรองรับภารกิจทางด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ทราบถึงความพร้อมในปัจจุบัน และศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำผังเมืองของตนเอง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey or Exploratory Research) สำรวจหาข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงของการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภารกิจทางด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั้ง 3 ประการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมืองให้แก่ท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวนโยบายการปฏิบัติรัฐเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในการวาง และจัดทำผังเมือง โดยการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่วนกลางผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมือง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง ศึกษาโดยการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลถึงผลการฝึกอบรม การปฏิบัติภารกิจ ปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจะนำมาเป็นพื้นฐานในการออกแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสำรวจข้อมูล และสัมภาษณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพการเตรียมความพร้อมในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการวางและจัดทำผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการในการสนับสนุนและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจด้านผังได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3.1 การเลือกพื้นที่กรณีศึกษา

การวิจัยนี้ได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพในการพัฒนาเมืองและเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันจังหวัดสงขลายังมีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนมากถึง 117 อบต. ซึ่งมีความแตกต่างกันในขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ขนาดเศรษฐกิจ และระดับความเป็นเมือง อีกทั้งจังหวัดสงขลาอยู่ในกลุ่มที่ 1 (ปี 2547- 2550) ตามแผนการฝึกปฏิบัติการวางผังเมืองแก่ท้องถิ่นของกรมโยธาธิการและผังเมืองอีกด้วย ซึ่งเหมาะสมที่จะนำมาเป็นตัวอย่างใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามของการวิจัย เก็บรวบรวมจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาจำนวน 117 แห่ง ในการตอบแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ได้แก่ นายกหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ อบต. หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในให้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมือง โดยรวบรวมจากเอกสารและสิ่งพิมพ์จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ได้แก่

1) กรมโยธาธิการและผังเมือง ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจด้านการวางผังเมืองแก่ท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับการทำผังเมืองเฉพาะ และข้อมูลเกี่ยวกับการใช้การสนับสนุนในการจัดทำผังเมืองเฉพาะแก่ท้องถิ่น

2) กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา ข้อมูลเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนในการจัดทำผังเมืองเฉพาะแก่ท้องถิ่น

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

4) องค์การบริหารส่วนตำบล ข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนา นโยบาย วิสัยทัศน์ และรายงานสรุปผลการดำเนินงาน

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnair Survey) เป็นการศึกษาข้อมูลทางด้านการเตรียมความสามารถในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการวางผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล และของบุคลากร

เพื่อการบรรลุเป้าหมายของงานวิจัยผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับองค์กร ได้เก็บข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิโดยการสำรวจด้วยแบบสอบถามไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 117 แห่ง โดยขอให้ผู้บริหารเป็นผู้ตอบ โดยได้ตอบกลับมา 87 อบต. เป็นข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้ทั้งหมด 87 อบต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระดับบุคลากรที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง ได้เก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม จากองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งละ 2 คน

ระดับผู้ปฏิบัติ โดยตอบมาทั้ง 2 คน จำนวน 83 แห่ง

ระดับผู้ปฏิบัติ โดยตอบมาเพียงคนเดียว จำนวน 4 แห่ง

รวมเป็นข้อมูลที่ใช้จากการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 257 ชุด

3.3 กลุ่มประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ซึ่งมีทั้งหมด 117 แห่ง เป็นกรณีศึกษา

3.4 ตัวแปร

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อที่สอง มีตัวแปรที่ต้องทำการวัดค่าและนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามกรอบแนวความคิดของการวิจัย [31] เพื่อสรุปถึงปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง เพื่อนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอแนะในวัตถุประสงค์ข้อที่สาม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับองค์กร และระดับบุคลากร

<u>ที่ระดับองค์กร</u> มีกลุ่มตัวแปรที่จะศึกษา คือ

1. ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง ซึ่งมีกลุ่มตัวแปรย่อยๆ คือ วิสัยทัศน์ / นโยบาย / แผนงาน การดำเนินภารกิจด้านผังเมือง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ

- ความพร้อมระดับบุคลากร
- โครงสร้างและระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

<u>ที่ระดับบุคลากร</u> มีตัวแปรที่จะศึกษา คือ

1. ความพร้อมระดับบุคคล อันประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง และทัศนคติของบุคลากรซึ่งแยกออกเป็น ทัศนคติด้านข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการ และทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพร้อมของบุคลากร ซึ่งแยกเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคล อันได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่ง การศึกษา และประสบการณ์การทำงานด้านผังเมือง และการได้รับการฝึกอบรม ดังแสดงในตารางที่ 3.1 ตารางแสดงนิยามปฏิบัติการและที่มาของตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 แสดงตัวแปรและเครื่องมือการวิจัย

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
<u>ตัวแปรระดับองค์การบริหารส่วนตำบล</u>			
ขอบเขตพื้นที่ .	- พื้นที่ทั้งหมดวัดเป็นตารางกิโลเมตร	Ratio scale	-แบบสอบถาม
จำนวนหมู่บ้าน	- จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในเขต อบต.	Ratio scale	-แบบสอบถาม
จำนวนครัวเรือน	- จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในเขต อบต.	Ratio scale	-แบบสอบถาม
จำนวนประชากร	- จำนวนประชากรทั้งหมดในเขต อบต.	Ratio scale	-แบบสอบถาม
งบประมาณ - รายได้จากการเก็บภาษีท้องถิ่นใน - เงินอุดหนุนจากรัฐบาล - รายได้อื่นๆ.....	- จำนวนเงินเป็นบาท	Ratio scale	-แบบสอบถาม
ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล	- ขนาดเล็ก - ขนาดกลาง - ขนาดใหญ่	Ordinal scale	- แบบสอบถาม
เศรษฐกิจหลักของท้องถิ่น - เกษตรกรรม - พาณิชยกรรม - อุตสาหกรรม	- วัดเป็น % ของเศรษฐกิจทั้งหมด	Ratio scale	-แบบสอบถาม
<u>สถานะของ อบต. เกี่ยวกับการจัดทำผังเมืองรวม</u>			
ปัจจุบันมี – ไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้	- มี - ยังไม่มี	Nominal scale	- แบบสอบถาม
อยู่ใน-นอกเขตผังเมืองรวม	- อยู่ - ไม่อยู่	Nominal scale	- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
<u>การเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างและระบบงาน</u>			
- มีงบประมาณในการปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมือง	- จำนวนเงิน	Ratio scale	- แบบสอบถาม
- มีการจัดบุคลากรเพื่อปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมือง	- จำนวนคน	Ratio scale	
- มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับภารกิจด้านผังเมือง	- มี - ไม่มี	Nominal scale	- แบบสอบถาม
- ตำแหน่งของบุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	- ผู้บริหาร - หัวหน้าส่วน - เจ้าหน้าที่	Ordinal scale	- แบบสอบถาม
- มีเครื่องมือ / วัสดุ / อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมือง	- มี - ไม่มี	Nominal scale	- แบบสอบถาม
<u>การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร</u>			
- ระดับการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	- ปริญญาตรีขึ้นไป - ปริญญาตรี - ต่ำกว่าปริญญาตรี	Ordinal scale	- แบบสอบถาม
- สาขาวิชาของบุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	- ผังเมือง - สถาปัตยกรรม - โยธา - อื่นๆ	Nominal scale	- แบบสอบถาม
- จัดให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมด้านผังเมือง (จากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง)	- จำนวนครั้ง	Nominal scale	- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
ความสามารถของ อบต.ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง			
1. ด้านการวางแผนและจัดทำผัง			
ด้านนโยบาย / แผน / วิสัยทัศน์ - กำหนดวิสัยทัศน์ในการวางนโยบาย และจัดทำผังเมือง - กำหนดแผนปฏิบัติการในการวางและจัดทำผังเมือง **ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ** - การศึกษาและกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการวางผังเมือง - ข้อมูลพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ (GIS) - ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร - ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ - ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม - นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล - แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล **ภารกิจด้านผังเมือง** - มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย - มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม - มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม - มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทที่อุตสาหกรรม - มีการกำหนดเส้นทางคมนาคม - มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่สาธารณะ เช่นสวนสาธารณะ และพื้นที่เพื่อการนันทนาการ - มีการกำหนดพื้นที่ในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	**วัดการดำเนินการด้านต่างๆ ใน 2 เรื่อง คือ** **1. ความก้าวหน้าในการดำเนินการ** - ดำเนินการไปแล้ว - อยู่ในระหว่างดำเนินการ - ยังไม่ได้ดำเนินการ **2. วิธีดำเนินการ** - ทำเอง - จ้างทำ	Ordinal scale Nominal scale	- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
<u>ด้านการมีส่วนร่วมก่อนการจัดทำผังเมืองรวม</u> - การโฆษณา ปิดประกาศ - การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน <u>หลังการจัดทำผังเมือง</u> - การโฆษณา ปิดประกาศ - การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	<u>วัดการดำเนินการด้านต่างๆ ใน 2 เรื่อง คือ</u> **1.ความก้าวหน้าในการดำเนินการ** - ดำเนินการไปแล้ว - อยู่ในระหว่างดำเนินการ - ยังไม่ได้ดำเนินการ **2.วิธีดำเนินการ** - ทำเอง - จ้างทำ	Ordinal scale Nominal scale	- แบบสอบถาม
2. <u>ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง</u>			
<u>ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม</u> - การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดผัง เมืองรวม - ควบคุมการปลูกสร้างอาคารให้เป็นไปตาม พรบ. ควบคุมอาคาร - ควบคุมการปฏิบัติตามข้อบัญญัติอื่นๆ <u>การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน</u> *(กรณีที่มีผังเมืองรวมใช้อยู่) - ระบบถนน ตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม - ระบบถนน ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา อบต. - ระบบระบายน้ำ - ระบบบำบัดน้ำเสีย - การกำจัดขยะ - ระบบประปา - ระบบไฟฟ้า - ระบบโทรคมนาคม	<u>วัดการปฏิบัติตามแผนและกฎหมาย</u> - 0 ถึง 50 % - 51 ถึง 75 % - 76 ถึง 100 %	Ordinal scale	- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
<u>การพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน</u> - ตลาด - โรงเรียน - สถานีอนามัย			
<u>ความพร้อมของบุคลากรระดับ อบต.</u>			
- การได้รับการฝึกอบรมในด้านต่างๆ 3 ด้าน 13 หัวข้อ [42]	นำข้อมูลระดับบุคคลมาสร้างเป็นค่าตัวแปรระดับ อบต. คือ 1 ถ้ามีบุคลากรที่ตอบอย่างน้อย 1 คน ได้ผ่านการอบรมในหัวข้อต่างๆ ให้คิดว่า อบต.นั้นมีบุคลากรที่ได้รับการอบรมในเรื่องนี้ 0 ถ้าไม่มีบุคลากรที่ผ่านการอบรมในเรื่องนี้เลยให้คิดว่า อบต. นั้นไม่มีบุคลากรที่ได้รับการอบรมในเรื่องนี้	Nominal scale	- แบบสอบถาม
- ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง 3 ด้าน 13 หัวข้อ [42]	นำข้อมูลระดับบุคคลมาสร้างเป็นค่าตัวแปรระดับ อบต. โดยใช้ค่าของบุคลากรที่มีระดับความรู้สูงสุดของ อบต. มาเป็นค่าของ อบต. คือ 1 เพียงพอ 2 ควรได้รับเพิ่มเติม 3 ไม่เพียงพอ	Ordinal scale	- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
- ประสบการณ์ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	นำข้อมูลระดับบุคคลมาสร้างเป็นค่าตัวแปรระดับ อบต. คือ ถ้ามีบุคลากรที่ตอบอย่างน้อย 1 คน ว่าเคยมีประสบการณ์ด้านผังเมือง ให้คิดว่า อบต.นั้นมีบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านผังเมือง 0 ถ้าไม่มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านผังเมือง เลยให้คิดว่า อบต. นั้นไม่มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านผังเมือง	Nominal scale	- แบบสอบถาม
<u>ตัวแปรระดับบุคคล</u>			
เพศ	- ชาย - หญิง	Nominal scale	-แบบสอบถาม
อายุ	- จำนวนปี	Ratio scale	-แบบสอบถาม
ระดับการศึกษา	- ม.ต้น - ม.ปลาย หรือเทียบเท่า - อนุปริญญา หรือเทียบเท่า - ปริญญาตรี - ปริญญาโท - ปริญญาเอก	Ordinal scale	-แบบสอบถาม
สาขาวิชา	- ผังเมือง - สถาปัตยกรรม - โยธา	Nominal scale	- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
ตำแหน่ง	- ผู้บริหาร อบต. - หัวหน้าส่วนโยธา - สถาปนิก - นายช่างโยธา - เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ฯ	Nominal scale	-แบบสอบถาม
ระยะเวลาในการดำเนินงาน	-จำนวนปี	Ratio scale	-แบบสอบถาม
การได้รับการฝึกอบรม	- จำนวนครั้ง - จำนวนเวลาเป็นชั่วโมง	Ratio scale	-แบบสอบถาม
<u>ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนและจัดทำผังของบุคลากร</u>			
<u>ความรู้และแผนงาน</u> - ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง - การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ - การจัดทำแผนงานและโครงการตามผังเมือง <u>การจัดระบบข้อมูลในการวางผังเมือง</u> - ความรู้ด้านแผนที่และการจัดทำแผนที่ GIS - การจำแนกประเภทข้อมูล - การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหา <u>การจัดทำผังเมือง</u> -การจัดทำผังร่างการใช้ประโยชน์ที่ดิน -การจัดทำผังร่างระบบคมนาคมขนส่ง -การจัดทำผังร่างระบบสาธารณูปโภคสาธารณการ - การกำหนดผังแนวความคิดและผังทางเลือก - การพิจารณาผังทางเลือก -กฎหมายผังเมืองและการบังคับใช้ -มาตรการและตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผัง -การวางผังเมืองช่วยแก้ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดประเภทได้	<u>ในทุกข้อย่อย</u> <u>วัดใน 3 ด้าน คือ</u> **1.การรับการฝึกอบรม** - เคย - ไม่เคย **2.แหล่งให้การฝึกอบรม** - กรมโยธาธิการและผังเมือง - หน่วยงานอื่น **3.ความเพียงพอของการฝึกอบรม** - เพียงพอ - ควรได้รับเพิ่มเติม - ไม่เพียงพอ	Nominal scale Nominal scale Odinal scale	-แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ระดับการวัด (SCALE)	เครื่องมือ
ทัศนคติของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านการจัดทำผังเมือง			
คุณประโยชน์ด้านการผังเมือง - ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับมาตรการ ควบคุมการใช้ที่ดินในเขตผังเมืองรวม - การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินทำให้เมืองมีความเป็นระเบียบและแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภทได้ - การวางผังเมืองช่วยให้รักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้ - การวางผังเมืองที่ดีช่วยให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี - การวางผังเมืองช่วยให้มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพียงพอกับความต้องการของประประชาชน - หากมีการวางและจัดทำผังเมืองที่ดีจะช่วยให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น **ด้านการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมือง** - ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการโอนภารกิจให้ท้องถิ่นจัดทำผังเมืองของตนเอง - ท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง **ด้านการวางและจัดทำผังเมือง** - ในการวางและจัดทำผังเมืองให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาร่วมมือกัน - การวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดิน และประชากร เป็นต้น **ด้านการส่งเสริมมีส่วนร่วมของประชาชน** - ก่อนมีการวางผังเมือง ต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน - ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย - ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนการประกาศใช้ผัง	**ทุกข้อย่อยวัดเป็น 5 ระดับ คือ** - เห็นด้วยอย่างยิ่ง - เห็นด้วย - เฉยๆ - ไม่เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	Ordinal scale	-แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้ตอบในนามขององค์กร และบุคลากรส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาเกี่ยวกับทัศนคติ กระบวนการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ซึ่งได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ บทความและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติการวางแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หลักการผังเมือง การใช้ประโยชน์ที่ดิน หลักการบริหารจัดการองค์กรของรัฐ และหลักการวางแผน เป็นต้น รวมทั้งศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัยเพื่อ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

2. กำหนดประเด็นหลักของเนื้อหา การปฏิบัติที่แสดงต่อความสามารถในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองทั้งระดับบุคลากร และระดับองค์กร โดยมีประเด็น ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับบุคคล	ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล
1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. ทัศนคติด้านผังเมือง 3. การฝึกอบรม/ปฏิบัติในการจัดทำผังเมือง	1. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล 2. การปฏิบติภารกิจด้านผังเมือง - นโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์ - การบริหารจัดการ - ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน / แผนพัฒนา และแผนปฏิบัติงานประจำปี - การใช้ประโยชน์ที่ดิน - การมีส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กำหนดประเด็นหลัก ประเด็นย่อย

4. กำหนดจำนวนข้อคำถาม

5. กำหนดรูปแบบของเครื่องมือ การวิจัยเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

6. ตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามระหว่างประเด็นหลักและประเด็นย่อย และวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีทดสอบแบบสอบถาม (Pretest)

- ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ได้จากการสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 โดยให้ผู้บริหารเป็นผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติและเตรียมความพร้อมรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมือง ด้านการบริหารจัดการ ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน และการวางแผนพัฒนา/แผนปฏิบัติการประจำปี ด้วยมาตรวัด 3 ระดับ (3 – point Rating Scale) ได้แก่

3 หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองได้ดำเนินการแล้วหรือมีความพร้อมมาก หรือปฏิบัติได้ร้อยละ 75 ขึ้นไป

2 หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองอยู่ในระหว่างการดำเนินการหรือมีความพร้อมปานกลาง หรือปฏิบัติได้ร้อยละ 50-74

1 หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรองรับการถ่ายโอนภารกิจการผังเมืองได้ดำเนินการน้อยหรือยังไม่ดำเนินการ หรือมีความพร้อมน้อยหรือปฏิบัติได้น้อยกว่าร้อยละ 50

ชุดที่ 2 โดยให้บุคลากรด้านผังเมืองเป็นผู้ตอบ

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 วัดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง โดยวัดการได้รับการฝึกอบรม และความเพียงพอในเนื้อหาที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยมาตรวัด 3 ระดับ (3 – point rating scale) จาก (3) ไม่เพียงพอ (2) ควรได้รับเพิ่มเติม (1)เพียงพอ

ส่วนที่ 3 วัดทัศนคติของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับภารกิจการผังเมืองด้วยมาตรวัด 5 ระดับจาก (5 – point rating scale) จากด้านบวกไปด้านลบ เห็นด้วยมากที่สุด (5) เห็นด้วยมาก (4) เฉยๆ (3) ไม่เห็นด้วยมาก (2) และไม่เห็นด้วยมากที่สุด (1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการถ่ายโอนภารกิจการผังเมือง

3.6 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เมื่อผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณขึ้นมาจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ก่อนจะนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มประชากรของการวิจัย (สุวิมล กิรกานันท์, 2542 : 127-143) วิธีการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยมีดังนี้

1) ความเที่ยง

- ผู้ศึกษาจะนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดที่ 1 ที่รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมือง เช่นเดียวกับจังหวัดสงขลา

- ดำเนินการแก้ไขในความผิดพลาดของคำถามที่นำมาซึ่งความยากลำบากในการตอบคำถามก่อนนำไปใช้จริง

2) ความตรงในการวัดนี้ผู้วิจัยจะนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบถึงความครบถ้วนของแบบสอบถาม

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมที่ใช้ในการศึกษา ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

3.7.1 ข้อมูลที่มาจากการค้นคว้าทางเอกสาร เก็บข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินการของหน่วยงานส่วนกลาง อันได้แก่กรมโยธาธิการและผังเมือง ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.7.2 ข้อมูลที่มาจากการเก็บแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยมีการวิเคราะห์หลักๆ ดังนี้

3.7.2.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistices) เป็นการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้เห็นภาพรวมของโครงสร้างและระบบงาน และความสามารถในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะระดับหน่วยงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลและภาพรวมของคุณลักษณะความพร้อม รวมทั้งทัศนคติของบุคลากรที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.7.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยจะใช้การทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วย t – test และ F จากการวิเคราะห์ความผังแปร (Anova) สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในตัวแปรเชิงปริมาณ

3.7.2.3 ในการวัดค่าตัวแปรที่ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยๆ ได้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อช่วยในการลดข้อมูลจากเดิมที่มีหลายตัวแปรให้กลายเป็นปัจจัยร่วมเพียงไม่กี่ปัจจัย อันจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไปได้อย่างกระชับขึ้น Factor Analysis เป็นการวิเคราะห์เพื่อสร้างตัวแปรที่เป็นนามธรรมที่ไม่สามารถวัดได้ตรงๆ ขึ้นจากตัวแปรย่อยๆ ที่สามารถวัดได้หลายๆตัว อันได้แก่ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ที่ตัวแปรย่อยๆ เหล่านั้นมีต่อกัน และจัดเป็นกลุ่มตัวแปรกลุ่มใหม่ ซึ่งเรียกเป็นปัจจัยร่วม โดยผู้วิจัยได้ตั้งชื่อปัจจัยร่วมให้สอดคล้องตามน้ำหนักการจับกลุ่มของตัวแปรย่อย ขั้นตอนการสกัดปัจจัยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Method) และคำนวณค่าคะแนนปัจจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Regression) มีขั้นตอนดังนี้

- การตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์ปัจจัย ด้วยวิธี KMO (Kailser – Meyer – Olkin) โดยการวัดจำนวนการผันแปรร่วมกัน หากค่าที่วัดได้มีค่าใกล้ 1 แสดงว่ามีการผันแปรร่วมกันในระดับสูงจึงเหมาะสมกับการใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดการตีความ KMO ไว้ว่า

ค่าในช่วง 0.90 ขึ้นไป มีความเหมาะสมยอดเยี่ยม
ค่าในช่วง 0.80 – 0.89 มีความเหมาะสมดี
ค่าในช่วง 0.70 – 0.79 มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าในช่วง 0.60 – 0.69 มีความเหมาะสมพอใช้ได้
ค่าในช่วง 0.50 – 0.59 ไม่ดี และ ค่าที่ต่ำกว่า 0.50 ใช้ไม่ได้

และใช้ Bartlett 's test of sphericity ในการทดสอบสมมติฐานที่ว่า correlation matrix เป็น identity matrix นั่นคือ ทุกๆ ค่าบนแนวทแยงมุมใน matrix มีค่าเท่ากับ 1 ส่วนค่าอื่นๆ ที่อยู่นอกแนวทแยงมุมมีค่าเท่ากับ 0 (ซึ่งก็คือ การทดสอบ H_0: ตัวแปรทั้งหมดไม่สัมพันธ์กันเลย)

- การวิเคราะห์ปัจจัยหลัก (Principal Component Analysis) และการหมุนแกนปัจจัยแบบมุมฉาก (Varimax Rotation) เพื่อให้ปัจจัยที่สกัดได้มีความเป็นอิสระจากกันตัวแปรย่อยแยกกลุ่มกันอย่างชัดเจนและจะได้ปัจจัยหลักจำนวนหนึ่งที่แทนตัวแปรย่อยเดิมได้ดีและมีความหมาย โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- ความผันแปรของตัวแปร พิจารณาจากค่าร้อยละของการผันแปรของตัวแปรย่อยเดิมที่สามารถอธิบายได้ (Total Variance Explained) ด้วยจำนวนปัจจัยที่สกัดได้ ค่าร้อยละการผันแปรที่ได้จากปัจจัยยิ่งมีค่าสูง ย่อมแสดงถึงความสามารถของปัจจัยทั้งหมดในการอธิบายความผันแปรของตัวแปรทั้งหมด และแสดงถึงความสามารถของปัจจัยทั้งหมดในการอธิบายข้อมูล โดยที่ปัจจัยในอันดับแรกจะสามารถอธิบายการผันแปรได้มากกว่าปัจจัยในอันดับต่อมา ในการกำหนดจำนวนปัจจัยนั้น จะคงปัจจัยที่มีค่า Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป

- การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) หรือทดสอบความสอดคล้องของข้อมูลในแต่ละปัจจัย โดยพิจารณาจากค่า Cronbach' s Alpha หากเท่ากับ 0.9 - 0.8 มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องระดับที่ดี 0.7 – 0.6 มีความสอดคล้องระดับปานกลาง และ 0.5 มีความสอดคล้องระดับน้อย หากพบตัวแปรใดที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยแล้วทำให้ค่าความสอดคล้องภายในมีค่าน้อยลงควรจะตัดตัวแปรนั้นออกจากกลุ่มปัจจัยด้วย ในการศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยในการสร้างมาตรวัดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติด้านผังเมืองของบุคลากรซึ่งมีตัวชี้วัดเป็นตัวแปรย่อยจำนวนมาก ได้นำค่าคะแนนปัจจัยที่ได้ไปใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตามวัตถุประสงค์ต่อไป โดยหลังจากวิเคราะห์ปัจจัยแล้วนั้น ผู้วิจัยจะทำการคำนวณค่าคะแนนปัจจัย 2 วิธีด้วยกัน คือ

1. คำนวณค่าคะแนนปัจจัย (Factor Score) ด้วยวิธีการถดถอย (Regression) โดยคูณค่าสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยของตัวแปร (Component Score Coefficient) กับค่าของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน คะแนนที่ได้จะอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Z Score) ซึ่งบ่งบอกถึงระดับของแต่ละหน่วยศึกษาโดยเปรียบเทียบกับหน่วยอื่นๆ ในกลุ่มที่ศึกษา

2. คำนวณค่าคะแนนปัจจัย (Factor score) โดยวิธีปรับค่าสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยของตัวแปร ให้เป็นน้ำหนัก (W_i) และนำไปคูณกับค่าคะแนนตัวแปรเดิม (ที่ไม่ได้ปรับเป็นค่ามาตรฐาน Z) (X_i) ดังแสดงในสมการข้างล่าง

$$\text{คะแนนปัจจัย} = \sum (X_i W_i)$$

โดย X_i คือ คะแนนตัวแปรที่ i

W_i คือ ค่าน้ำหนักตัวแปรที่ i

$$\text{โดยที่ ค่าน้ำหนักตัวแปรที่ i } (W_i) = \frac{\text{ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยของตัวแปรที่ i}}{\sum (\text{ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยของตัวแปรที่ k})}$$

ซึ่งจะทำให้คะแนนปัจจัยที่ได้อยู่ในช่วงของค่าตัวแปรเดิม (เช่น 1-3 หรือ 1-5) เพื่อง่ายต่อการตีความ โดยจะยึดความหมายของค่าของตัวแปรเดิมเป็นหลักในการตีความ

ในส่วนของการวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละด้าน ได้นำคะแนนของความสามารถในการปฏิบัติภารกิจในข้อย่อยๆ ซึ่งได้แบ่งกลุ่มอย่างชัดเจนอยู่แล้วมารวมกัน และคำนวณออกมาเป็นค่าเฉลี่ยเพื่อให้ค่าคะแนนของแต่ละด้านอยู่ในช่วงของค่าตัวแปรเดิม คือ 1-3

ค่าคะแนนใหม่ เมื่อยึดความหมายของค่าของตัวแปรเดิมเป็นหลักสามารถตีความได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 การตีความคะแนนค่าปัจจัยโดยอาศัยความหมายของค่าตัวแปรเดิม

ค่าตัวแปรเดิม	ความหมายของค่าตัวแปร	ค่าคะแนนปัจจัย
ความสามารถของ อบต ในการปฏิบัติภารกิจ ด้านผังเมือง		
3	ได้ดำเนินการไปแล้ว	2.50 ขึ้นไป
2	อยู่ในระหว่างการดำเนินการ	1.50-2.49
1	ยังไม่ได้ดำเนินการ	1.00-1.49
		*ยึดหลักของ วัฒนา (2546)
ความรู้ความเข้าใจ ของบุคลากร		
1	เคยฝึกอบรมและเห็นว่าเพียงพอ	1.00-1.49
2	เคยฝึกอบรมและเห็นว่าควรได้รับเพิ่มเติม	1.50-2.49
3	เคยฝึกอบรมและเห็นว่าไม่เพียงพอหรือไม่เคยฝึกอบรม	2.50 ขึ้นไป
		*ยึดหลักของ วัฒนา (2546)
ทัศนคติ		
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4.50-5.00
4	เห็นด้วย	3.50-4.49
3	เฉยๆ	2.50-3.49
2	ไม่เห็นด้วย	1.50-2.49
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1.00-1.49
		*ยึดหลักของ วัฒนา (2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งข้อมูลที่ได้จากข้อมูลทุติยภูมิและแบบสอบถามที่สำรวจองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา โดยการสำรวจข้อมูลมีประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ ความสามารถในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. บุคลากร และความต้องการการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา โดยมีเป้าหมายเพื่อนำผลสรุปที่ได้มาใช้ในการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย นอกจากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการรองรับภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. ต่อไป

4.1 การถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมือง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ราชการส่วนกลางต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภารกิจด้านการจัดทำผังเมืองรวม แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับโอนภารกิจการวางผังเมืองจากกรมโยธาธิการและผังเมืองตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 แต่การดำเนินงานวางผังเมืองรวมด้วยตนเองก็จะต้องประสานการดำเนินงานจากกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามมาตรา 18 ของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่ว่า

> "เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดสำนักผังเมืองจะวางและจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่นั้นขึ้น หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นจะวางและจัดทำเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเอง ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อน ถ้าเขตแห่งผังเมืองรวมนั้นควบบริเวณของเขตปกครองท้องที่หลายท้องที่ คณะกรรมการผังเมืองจะสั่งให้สำนักผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่เดียว หรือของท้องที่ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางและจัดทำผังเมืองรวม และจะกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของแต่ละท้องที่จะต้องจ่ายตามส่วนของตนก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นของคำแนะนำจากสำนักผังเมืองใน การวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้สำนักผังเมืองให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามที่ได้ขอมานั้น"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น ในกรณีที่ อบต. ต้องจัดทำผังเมืองรวม จะต้องดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการวางผังเมืองรวม ตามแนวทางปฏิบัติที่กรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด ทั้งนี้เพื่อที่กรมโยธาธิการและผังเมืองจะสามารถดำเนินการนำร่างผังเมืองรวมที่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจัดทำเสร็จแล้วเข้าสู่กระบวนการออกประกาศกฎกระทรวงได้อย่างรวดเร็ว

ในกรณีที่ อบต.อยู่นอกเขตผังเมืองรวมและยังไม่ถูกกำหนดให้จัดทำผังเมืองรวม อบต. ก็ยังคงต้องจัดทำผัง อบต. ซึ่งเป็นผังที่กำหนดแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะอื่นๆ ภายในพื้นที่ อบต. และไม่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายต่อการพัฒนาพื้นที่ของภาคเอกชน ถึงแม้ผัง อบต. จะมีขอบเขตเนื้อหาของผังและสถานะของผังที่แตกต่างกันไปจากผังเมืองรวม แต่โดยพื้นฐานแล้ว ก็ย่อมจะมีการดำเนินการต่างๆ ในกระบวนการวางแผนเช่นเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- การสำรวจ และกำหนดขอบเขตการวางผัง
- การสำรวจข้อมูลด้านต่างๆ
- การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม กายภาพ
- การจัดทำผังแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต
- การจัดทำผังแนวทางการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในอนาคต
- การจัดทำข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ/หรือ แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะอื่นๆ

4.1.1 การดำเนินการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองสู่ท้องถิ่นโดยหน่วยงานส่วนกลาง

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการถ่านโอนภารกิจด้วยผังเมืองไปสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลดังกล่าว กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้การสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่จัดการฝึกอบรมและประเมินความสามารถของท้องถิ่น ที่ถูกกำหนดให้จัดทำผังเมืองรวมขึ้นบังคับใช้ในพื้นที่

การฝึกอบรมให้กับท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ในหลักวิชาการผังเมืองแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางผังและจัดทำผังเมืองรวมทั้งในการปฏิบัติการวางผังและจัดทำผังเมืองรวมทั้งด้านหลักวิชาการ และการปฏิบัติตามขั้นตอนกฎหมาย
3. เพื่อให้ท้องถิ่นมีผังเมืองรวมที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับประชาชน

เอกสารนี้จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

4. เพื่อให้ภารกิจการวางผังเมืองรวมถ่ายโอนจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดไว้

4.1.1.1 การดำเนินงาน

1. กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำหลักสูตรแผนการฝึกคู่มือปฏิบัติการวางผังเมืองรวม ซึ่งประกอบด้วย การจัดเก็บข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและโครงการคมนาคมและขนส่ง การจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนาท้องถิ่น ในลักษณะการฝึกปฏิบัติการวางผังเมืองรวม ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติงานจริง ตามขั้นตอนการบังคับใช้เป็นกฎกระทรวงผังเมืองรวม

2. กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้สนับสนุนวิทยากร ในการปฏิบัติการวางผังเมืองรวมให้แก่ท้องถิ่น ประกอบด้วยวิทยากรทั้งจากหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาค ประมาณ 80 คน ในจำนวนนี้ส่วนหนึ่งเป็นวิทยากรที่เคยผ่านการฝึกอบรมการวางผังเมืองรวมระดับพื้นฐาน ตลอดจนหลักสูตรพัฒนาวิทยากรด้านการพัฒนาเมืองและพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากร เรื่อง "การวางผังเมืองรวม" จากความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่น (JICA) ทั้งนี้ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการฝึกปฏิบัติการวางผังเมืองรวมให้แก่ท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดสัมมนาหลักสูตร "แผนการฝึกปฏิบัติและคู่มือประกอบสอนฝึกปฏิบัติ" แก่วิทยากรเพื่อให้วิทยากรแต่ละคนเข้าใจ ในเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติ ทฤษฎีและขั้นตอนกฎหมายตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518

3. กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินโครงการร่วมมือฝึกปฏิบัติงานวางผังเมืองแก่ท้องถิ่นโดยดำเนินการบนพื้นที่จริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ทั่วประเทศที่ยังไม่มีผังเมืองรวม ทั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มจังหวัด ซึ่งแต่ละกลุ่มจะร่วมฝึกปฏิบัติงาน ตามที่กำหนดไว้ทั้งหมด 11 ครั้ง โดยมีระยะเวลาเฉลี่ยกลุ่มละ 2 ปี ดังนี้

<u>กลุ่มจังหวัดที่ 1</u> มี 26 จังหวัด (299 เทศบาล) คือ จังหวัดเชียงราย สุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร น่าน ลำพูน อยุธยา พะเยา สงขลา เพชรบุรี พิษณุโลก อุดรธานี มุกดาหาร ชัยภูมิ นราธิวาส ตราด สตูล แพร่ พิจิตร ปัตตานี และจังหวัดกำแพงเพชร

<u>กลุ่มจังหวัดที่ 2</u> มี 25 จังหวัด (377 เทศบาล) คือ จังหวัดอุทัยธานี หนองคาย หนองบัวลำพู สกลนคร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา บุรีรัมย์ จันทบุรี ระยอง นครศรีธรรมราช กาญจนบุรี สมุทรสงคราม เชียงใหม่ ตาก ชัยนาท เลย นครพนม มหาสารคาม อำนาจเจริญ ลำปาง และจังหวัดสุโขทัย

<u>กลุ่มจังหวัดที่ 3</u> มี 21 จังหวัด (204 เทศบาล) คือ จังหวัดศรีษะเกษ ยโสธร นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว สิงห์บุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี พัทลุง นครสวรรค์ สุรินทร์ ราชบุรี ระนอง กระบี่ แม่ฮ่องสอน ปทุมธานี อุบลราชธานี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร โดยแต่ละกลุ่มจังหวัด มีระยะเวลาโครงการฝึกปฏิบัติการวางผังเมืองรวมกลุ่มละ 4 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. โครงการฝึกปฏิบัติการวางผังเมืองรวมแก่ท้องถิ่นประกอบด้วยการฝึกปฏิบัติหลัก 2 ส่วน ได้แก่

ก. การฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรการวางผังเมืองรวมที่เป็นเนื้อหาทางทฤษฎี จำแนกเป็น 2 หลักสูตรหลัก คือ

(1) หลักสูตรการวางผังเมือง ประกอบด้วยส่วนที่เป็นเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวม คือ

ส่วนที่ 1 ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง

ส่วนที่ 2 ระบบข้อมูลในการวางผังเมือง

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 4 การวางและจัดทำผังเมือง

(2) หลักสูตรการพัฒนาเมือง ประกอบด้วยส่วนที่เป็นเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเมือง

ส่วนที่ 1 การประยุกต์กฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่นเพื่อการพัฒนาเมือง

ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง

ส่วนที่ 3 การจัดทำโครงการพัฒนาเมือง

ข. การฝึกปฏิบัติการตามขั้นตอนแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เป็นการนำผังเมืองรวมที่ได้จากการฝึกปฏิบัติตาม ข้อ ก. มาดำเนินการประกาศบังคับเป็นกระทรวงและดำเนินการฝึกปฏิบัติในช่วงเวลา 2 ปี แรก เป็นการฝึกปฏิบัติตามโครงการของส่วน ก. จนถึงขั้นวางและจัดทำร่างผังเมืองรวม แล้วจึงดำเนินการส่วน ข. ซึ่งเป็นกระบวนการที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

5. เทศบาลตำบลของกลุ่มจังหวัดที่กำหนดให้เข้าร่วมฝึกปฏิบัติการวางผังเมืองรวม มีจำนวน 876 เทศบาลสำหรับเทศบาล และจัดทำผังเมืองรวมและพื้นที่ที่มีการดำเนินการและจัดทำผังเมืองรวมแล้ว จำนวน 155 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,031 แห่ง

4.1.1.2 พื้นที่โครงการ

1. พื้นที่เทศบาลตำบลทั่วประเทศที่ยังมิได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมและพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลดังกล่าว โดยเป็นการฝึกปฏิบัติการวางและจัดทำผังเมืองรวมบนพื้นที่จริงของแต่ละท้องถิ่น

2. พื้นที่ที่ได้ดำเนินการหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมอยู่แล้วในปัจจุบัน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกันและฝึกปฏิบัติเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมอบภารกิจงานผังเมืองรวมต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.3 ระยะเวลาดำเนินการ

แต่ละกลุ่มจังหวัดมีระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ 4 ปี โดยกลุ่มจังหวัดที่ 1 ดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ 2547 ถึง 2550 กลุ่มจังหวัดที่ 2 ปีงบประมาณ 2548 ถึง 2551 และกลุ่มจังหวัดที่ 3 ดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ 2549 ถึง 2552 ทั้งนี้ รายละเอียดของการฝึกปฏิบัติจนถึงขั้นตอนการกำหนดร่างผังเมืองรวมของแต่ละพื้นที่เป็นงานในความรับผิดชอบโดยตรงของกรมโยธาธิการและผังเมือง และเป็นงานในความรับผิดชอบของท้องถิ่นซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้สนับสนุนและร่วมดำเนินการ การกำหนดระยะเวลาดำเนินการในส่วนนี้เท่ากับ 2 ปี ตามเกณฑ์มาตรฐานปกติ แต่การดำเนินงานจริงของแต่ละพื้นที่อาจคลาดเคลื่อนจากระยะเวลาที่กำหนด เพราะพระราชบัญญัติการผังเมือง จะเน้นความถูกต้องของข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นขั้นตอนสำคัญในการดำเนินงานจึงต้องมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ ประชาชน ที่หลากหลาย รวมทั้งความพร้อมของท้องถิ่นและขนาดพื้นที่ดำเนินการที่มีขนาดแตกต่างกัน ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีความแตกต่างกันด้วย

4.1.1.4 การสนับสนุนและส่งเสริม

ได้สนับสนุนบุคลากรด้านการผังเมืองให้มีมาตรฐานเดียวกันในการทำหน้าที่เพิ่มศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในการร่วมฝึกปฏิบัติงานวางผังเมืองและจัดทำเอกสารคู่มือ สื่อต่างๆ รวมทั้งจัดทำแผนที่กายภาพของท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนบุคลากรด้านการผังเมืองและท้องถิ่น เพื่อใช้ประกอบการร่วมฝึกปฏิบัติงานวางผังเมืองรวมและได้สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ทั้งนี้เมื่อแต่ละกลุ่มจังหวัดดำเนินการร่วมฝึกปฏิบัติแล้วเสร็จ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมตามขั้นตอนกฎหมาย เพื่อให้สามารถออกเป็นกฎกระทรวงบังคับใช้ได้ต่อไป โดยมีกรมฯ ทำหน้าที่เป็นเสมือนพี่เลี้ยงให้การสนับสนุนและคำปรึกษาจนถึงขั้นออกเป็นกฎกระทรวงใช้บังคับ

4.1.1.5 ผลการดำเนินงาน (ณ วันที่สำรวจ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550)

<u>กลุ่มที่ 1</u> จำนวน 25 จังหวัด 289 เทศบาล ได้ดำเนินการร่วมฝึกปฏิบัติตามแผนงานแล้วเสร็จ ขณะนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผังร่างเข้าสู่กระบวนการตามขั้นตอนกฎหมายจนถึงขั้นตอนการประชุมรับ ฟังความคิดเห็นประชาชน จำนวน 57 ผัง

<u>กลุ่มที่ 2</u> จำนวน 25 จังหวัด 373 เทศบาล ขณะนี้ได้ดำเนินการร่วมฝึกอบรมต่อเนื่องจากปีงบประมาณ 2549 และตามแผนงานปีงบประมาณ 2551 อปท. จะนำผังร่างเข้าสู่กระบวนการตามขั้นตอนกฎหมาย จำนวน 50 ผัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารนี้ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>กลุ่มที่ 3</u> จำนวน 25 จังหวัด 214 เทศบาล เริ่มดำเนินการฝึกอบรมในปี 2550 จำนวน 6 ครั้งและจะดำเนินการต่อจนครบหลักสูตรในปีงบประมาณ 2551

1. กรมโยธาธิการและผังเมืองสามารถให้การฝึกปฏิบัติแต่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น โดยมีผลผลิตเป็นร่างผังเมืองรวมท้องถิ่นที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติ (เทศบาลและอบต.ที่อยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองรวม)

ก. กรณีเทศบาลไม่มีผังเมืองรวมในพื้นที่มาก่อน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการวางและจัดทำผังเมือง ภารกิจการวางผังเมืองรวมลงสู่ท้องถิ่นของรัฐบาล โดยนำร่างผังเมืองรวมที่ได้จากการฝึกปฏิบัติไปสู่ขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อประกาศผังเมืองรวมโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองยังคงภารกิจร่วมดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวทั้งในฐานะผู้ให้คำแนะนำผู้ประสานงานและขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถเรียนรู้งานได้จากการปฏิบัติงานจริง

ข. กรณีเทศบาลมีผังเมืองรวมในพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการรับภารกิจการวางและปรับปรุงผังเมือง ตามนโยบายถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองรวมลงสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลหลังจากขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ "การจัดทำร่างผังเมืองรวม"

2. กรมโยธาธิการและผังเมืองยังคงเป็นหน่วยงานสนับสนุนการวางและปรับปรุงผังเมืองรวมแก่ท้องถิ่นทั้งในขั้นตอนที่เป็นขั้นตอนตามพระราชบัญญัติการผังเมือง เพื่อประกาศเป็นกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวม ในฐานะผู้ในคำแนะนำและฐานะหน่วยงานกลไกงานวางและปรับปรุงผังเมืองรวมของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการตลอดจนขั้นตอนตามกฎหมายที่ระบุไว้ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง (กรมโยธาธิการและผังเมือง. 2547)

4.1.2 การดำเนินการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองสู่ อบต. โดยหน่วยงานส่วนกลาง

กรมโยธาธิการและผังเมืองมีแผนที่จะให้การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกๆ ระดับ ซึ่งรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ แต่ในขณะนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องนี้ ดังนั้น อบต. ที่ในปัจจุบันอยู่นอกเขตผังเมืองส่วนใหญ่จึงยังไม่ได้รับการฝึกอบรมตามมาตรฐานของกรมโยธาธิการและผังเมือง หากจังหวัดใดต้องการจะจัดการฝึกอบรมด้านการผังเมืองให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลของตน โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนั้นๆ จะจัดเตรียมวิทยากรมาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมเอง โดยอาจใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึ กอบรมในแต่ละแห่ง ได้รับความรู้ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่วิทยากรซึ่งมีความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ แตกต่างกัน (สุภัทรา ชัยเทวารัณย์ สถาปนิก 7 วช. ,30 ตุลาคม 2550) และยังมี อบต. อีกส่วนหนึ่งที่บุคลากรยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกรณีศึกษา

ในจังหวัดสงขลามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบ อยู่ทั้งหมดจำนวน 141 แห่ง เป็น อบต.อยู่ 117 แห่ง (ดังแสดงในตารางที่ 4.1) ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ณ เดือนตุลาคม 2549

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา	จำนวน (แห่ง)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1
เทศบาลนคร	2
เทศบาลเมือง	3
เทศบาลตำบล	18
องค์การบริหารส่วนตำบล	117
รวม	**141**

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง

หากจัดระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลตามรายได้ จะพบว่า ในปี 2548 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาร้อยละ 63.2 เป็นขนาดเล็ก (มีรายได้น้อยกว่า 12 ล้านบาท) ในปี 2550 นั้นพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลามีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กลดลงเหลือเพียงร้อยละ 44.7 และ มีจำนวน อบต. ขนาดใหญ่มีเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 6.6 เป็น ร้อยละ 22 ในปี 2550 (ดังแสดงในตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงการกระจายขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่างๆตั้งแต่ปี 48-50

รายได้รวม	ร้อยละ	
	2548	**2550**
น้อยกว่า 12 ล้านบาท	63.2	44.7
12 ล้าน – 20 ล้านบาท	30.3	32.9
มากกว่า 20 ล้านบาท	6.6	22.4
รวม	100 (n=76)	100 (n=76)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

ด้านขนาดพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.2) มีพื้นที่น้อยกว่า 100 ตารางกิโลเมตร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 63.29 ตารางกิโลเมตรและมีจำนวนหมู่บ้านโดยเฉลี่ย 9 หมู่บ้าน โดย อบต. ที่มีจำนวนหมู่บ้านมากที่สุด คือมี 15 หมู่บ้าน และอบต. ที่มีจำนวนหมู่บ้านน้อยที่สุด คือมี 4 หมู่บ้าน

สำหรับจำนวนประชากรในปัจจุบันพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 97.7 มีครัวเรือนน้อยกว่า 5000 ครัวเรือน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,780 ครัวเรือน และอบต. มีร้อยละ 16 ที่มีประชากรถึงหนึ่งหมื่นคน โดยมีความหนาแน่นเฉลี่ย เท่ากับ 0.18 คน / ไร่ (คำนวณจาก 1ครัวเรือน เท่ากับ 4 คน)

ด้านการจ้างงานหลักของประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาพบว่า ใน อบต. ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.3) รายได้หลักของประชากรมาจากภาคเกษตรกรรมซึ่งพบว่าการจ้างงานหลักก็อยู่ในภาคเกษตรกรรมเช่นเดียวกัน รองลงมาเป็น อบต. ที่มีรายได้หลักมาจากภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 10 และพาณิชยกรรมร้อยละ 5.7 ซึ่งจะเห็นว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้หลักจากภาคเกษตรแต่มีการจ้างงานหลักมาจากภาคอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรมอยู่บ้าง ทั้งที่เนื่องมาจากในบางพื้นที่ ถึงแม้จะมีการจ้างงานในภาคเกษตรกรรมไม่มากนัก แต่รายได้จากการเกษตร ซึ่งในกรณี จังหวัดสงขลา คือ การที่มีสวนยางพารา ให้รายได้ต่อคนสูงมาก สูงกว่าการจ้างงานในภาคอื่นๆ จึงปรากฏว่าในบาง อบต. แม้การจ้างงานหลักจะเป็นภาคอุตสาหกรรม (ซึ่งมีจำนวนการจ้างงานมาก แต่รายได้ต่อคนต่ำกว่า) แต่รายได้หลักกลับมาจากภาคเกษตรกรรม ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจ้างงานด้านพาณิชยกรรมเป็นหลักนั้น พบว่าเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่เป็นเมือง คืออำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมืองสงขลา เช่นเดียวกัน อาจพบว่าในบาง อบต. ที่มีการจ้างงานภาคบริการเป็นหลักจากภาคอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรม มีรายได้หลักมาจากภาคเกษตรกรรม

ซึ่งพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง ที่มีทั้งรายได้หลัก และการจ้างงานหลักมาจากพาณิชยกรรม คือ อบต.คลองเขารูปช้าง และ อบต.ปาดังเบซาร์ (ดังแสดงในตารางที่ 4.3)

องค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง ที่มีทั้งรายได้หลัก และการจ้างงานหลักมาจากอุตสาหกรรม คือ อบต. น้ำน้อย และ อบต. ปากแตระ

องค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง ที่มีรายได้หลักจากภาคเกษตรกรรม และการจ้างงานหลักมาจากพาณิชยกรรม คือ อบต.นาทวี อบต.คลองกวาง อบต.ประกอบ และ อบต.พะตง

องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง ที่มีรายได้หลักจากภาคเกษตรกรรม และการจ้างงานหลักมาจากอุตสาหกรรม คือ อบต.คูหาใต้ อบต.บ้านพรุ อบต.ระโนด อบต.รัตภูมิ อบต.บางกล่ำ อบต.ดีหลวง และ อบต.คูเต่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงการกระจายของ อบต. ในแหล่งการจ้างงานหลักและแหล่งรายได้หลักของประชากรในจังหวัดสงขลา

จำนวน อบต.ในกลุ่มรายได้หลัก	รายได้หลักของประชากร			รวม
	เกษตรกรรม	พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรม	
<u>การจ้างงานหลักของประชากร</u>				
เกษตรกรรม	59	-	-	59
% ของกลุ่มตัวอย่าง	(84.3)	-	-	(79.7)
พาณิชยกรรม	4	2	-	6
% ของกลุ่มตัวอย่าง	(5.7)	(100)	-	(8.1)
อุตสาหกรรม	7	-	2	9
% ของกลุ่มตัวอย่าง	(10)	-	(100)	(12.2)
รวม	70 (94)	2 (3)	2 (3)	74 (100)*

* มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ตอบแบบสอบถามในส่วนของรายได้หลัก จำนวน 4 แห่ง และมีองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ตอบแบบสอบถามในส่วนของการจ้างงาน จำนวน 12 แห่ง

ในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 87 แห่ง มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผังเมืองรวมใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันจำนวน 32 แห่งหรือร้อยละ 36.8 และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้อยู่ 55 แห่งหรือร้อยละ 63.2 ในปัจจุบันมีผังเมืองรวมที่ใช้บังคับภายในจังหวัดสงขลาจำนวนทั้งหมด 4 ผังด้วยกัน คือ ผังเมืองรวมสงขลา ผังเมืองรวมหาดใหญ่ ผังเมืองรวมชุมชนท่าเรือน้ำลึกสงขลา และผังเมืองรวมสะเดา มีองค์การบริหารส่วนตำบล 30 แห่งหรือร้อยละ 25.6 ที่อยู่ภายในเขตผังเมืองรวมและมีผังเมืองรวมบังคับใช้จากองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 117 แห่ง (ดังแสดงในตารางที่ 4.4) สาเหตุที่สัดส่วน อบต. ที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมจากการสำรวจสูงกว่า เป็นเพราะในปัจจุบันมีผังที่เปิดใหม่ 5 ผัง ด้วยกัน คือ ผังเมืองรวมชุมชนพะตง-พังลา ผังเมืองรวมชุมชนกำแพงเพชร – นาสีทอง ผังเมืองรวมปาดังเบซาร์ ผังเมืองรวมระโนด และผังนโยบายนชุมชนสำนักขาด โดยเป็นการดำเนินการจัดทำผังร่วมกันระหว่างท้องถิ่นและกรมโยธาธิหการและผังเมือง ทำให้มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตผังเมือง มีเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในจังหวัดสงขลายังไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำผังเมืองรวมเลย (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

เอกสารนี้ ... ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ร้อยละของอบต. ที่มี/ไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้

การมีผังเมืองรวมบังคับใช้	จากแบบสอบถาม[a]		ข้อมูลจากกรมฯ[b]	
	จำนวน	สัดส่วนร้อยละ	จำนวน	สัดส่วนร้อยละ
อบต.ที่มีผังเมืองรวมบังคับใช้	32	36.8	30	25.6
อบต.ที่ไม่มีผังเมืองรวมบังคับใช้	55	63.2	87	74.4
รวม	87	100	117	100

ที่มา : [a]แบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

[b]กรมโยธาธิการและผังเมือง

4.3 การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมือง

4.3.1 แนวทางในการวางแผนและจัดทำผัง

พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ปี 2547 – 2554 เป็นช่วงการสร้างความพร้อม และเปลี่ยนผ่านอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ดังนั้น อบต. ต่างๆ จึงจะต้องเริ่มดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมือง จากการสอบถามแผนงานด้านการจัดทำผังเมืองรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง พบว่า อบต. ที่มีผังเมืองรวมบังคับใช้อยู่แล้วทั้งหมด มีแผนที่จะจัดทำผังเมืองรวม สำหรับปี พ.ศ. 2551 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหลือร้อยละ 73.6 ที่ยังไม่มีแผนที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำผังเมืองรวมเป็น อบต. ที่ยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำผังเมืองรวมในขณะนี้ แต่ต้องจัดทำผัง อบต. (ดังแสดงในตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผน / ไม่มีแผนในการจัดทำผังเมืองรวมในปี 2551

แผนการจัดทำผังเมืองรวมปี 51	ร้อยละ
องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผน	26.4
องค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีแผน	73.6
รวม	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เมื่อถามว่าหากจะจัดทำผังเมืองรวมจะทำโดยวิธีใดนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะทำร่วมกับโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลาร้อยละ 51 เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเองยังไม่มีความพร้อมในหลายๆด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น ด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง และทางโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดก็มีความพร้อมและสามารถให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ จะจัดทำโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเองและองค์การบริหารส่วนตำบลข้างเคียง สุดท้ายจะจัดทำร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมืองและจัดจ้าง บริษัทที่ปรึกษาในอัตราส่วนที่เท่าเท่ากัน (ดังแสดงในตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการดำเนินการด้านผังเมืองและเหตุผลในการเลือกวิธีการดังกล่าว

จำนวนร้อยละภายในวิธีทำ	ทำโดยวิธี				รวม
	A	B	C	D	
<u>ขนาด - วิธี</u>					
อบต. ขนาดเล็ก	8(21.6)	21(56.8)	2(5.4)	6(16.2)	37(46.8)
อบต. ขนาดกลาง	5(17.9)	11(39.3)	8(28.6)	4(14.3)	28(35.4)
อบต. ขนาดใหญ่	3(21.4)	8(57.1)	2(14.3)	1(7.1)	14(17.7)
รวม	16(20)	40(51)	12(15)	11(14)	79(100)
<u>วิธี - เหตุผล</u>					
1. บริษัทที่ปรึกษามีประสบการณ์และความพร้อม	-	-	-	11(100)	11 (13.9)
2 เป็นพื้นที่ใกล้เคียงกันและจะได้มีแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกัน	8(50)	-	-	-	8(10.1)
3. อบต.ยังไม่พร้อมในหลายๆ ด้าน	-	20(50)	11(91.7)	-	31 (39.2)
4. ให้บุคลากรได้ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์และเป็นอบต.ขนาดใหญ่และกำลังจะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล	8(50)	-	-	-	8 (10.1)
5. โยธาฯจังหวัดมีความพร้อมและสามารถให้คำปรึกษาได้	-	16(40)	-	-	16 (20.3)
6. ไม่ระบุเหตุผล	-	4(10)	1(8.3)	-	5 (6.3)
รวม	16(20)	40(51)	12(15)	11(14)	79(100)

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A หมายถึง ภายในอบต.และ อบต.ข้างเคียง C หมายถึง ร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมือง

B หมายถึง ร่วมกับโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด D หมายถึง จัดจ้างบริษัทที่ปรึกษา

การดำเนินงานของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนแก่ท้องถิ่นด้านการผังเมืองนั้นในปัจจุบัน พบว่า หน่วยงานหลักที่ให้การสนับสนุนในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองแก่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลาร้อยละ 41.3 รองลงมา คือกรมโยธาธิการและผังเมืองร้อยละ 36.7 โดยทั้งกรมโยธาธิการและผังเมืองและโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผังเมืองเป็นอันดับแรก โดยการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในเรื่องต่างๆ และการให้คำปรึกษาในการจัดทำผังเมือง นอกจากนั้นยังพบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ให้การสนับสนุนด้านผังเมืองแก่องค์การบริหารส่วนตำบล (ดังแสดงในตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในการรองรับภารกิจด้านผังเมือง

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	ร้อยละ
1. กรมโยธาธิการและผังเมืองเท่านั้น	36.7
2. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลาเท่านั้น	41.3
3. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดและองค์กรบริหารส่วนจังหวัด	9.2
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	2.3
รวม	100 (n=85)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

4.3.2 การเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.3.2.1 ด้านโครงสร้างและระบบของ อบต.

การเตรียมความพร้อมในด้านนี้ประกอบด้วยการจัดสรรงบประมาณ การปรับโครงสร้างองค์กร โดยการจัดตั้งหน่วยงานและจัดเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจใหม่ รวมทั้งการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองประกอบด้วย 3 ด้านด้วยกัน คือด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ และด้านบุคลากร โดยทั้ง 3 ด้านนี้จะเป็นตัวชี้วัดการเตรียมความพร้อมที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง จากการวิเคราะห์พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองในปี 2550 พบว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดงบประมาณไว้ดำเนินการด้านผังเมืองเพียง 8 แห่งเท่านั้น และมีองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง ที่จัดงบประมาณไว้ 100,000 – 150,000 บาท มี 1 แห่งที่ได้จัดงบประมาณไว้ 7 หมื่นบาท และมี 3 แห่ง ที่ได้จัดงบประมาณไว้น้อยกว่า 5 หมื่นบาท โดยจะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลถึงร้อยละ 90.8 ยังไม่ได้จัดงบประมาณเพื่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองไว้เลย (ดังแสดงในตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 แสดงองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในภารกิจด้านผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบล	การจัดสรรงบประมาณ (บาท) / คิดเป็นร้อยละของงบประมาณทั้งหมด	
	ปี 50	%
2. อบต.สะกอม	150,000	0.97
4. อบต.ทุ่งตำเสา	105,000	0.15
3. อบต.บ้านใหม่	100,000	0.92
5. อบต.ท่าหิน	100,000	1
3. อบต.เขาพระ	70,000	1
6. อบต.ท่าประดู่	42,584	0.29
7. อบต.พะตง	40,000	0.59
8. อบต.เทพา	15,000	0.29

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

2. การจัดตั้งหน่วยงานและจัดเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจใหม่

จากการสำรวจพบว่า อบต.ทั้งหมดยังไม่ได้จัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับภารกิจนี้อย่างเป็นทางการ แต่ได้มีการมอบหมายภารกิจนี้ให้กับหน่วยงานที่มีอยู่เดิม คือส่วนโยธา มีถึงร้อยละ 35 ที่ยังไม่ได้จัดเตรียมบุคลากรไว้เลย และ อีกร้อยละ 30 ได้จัดเตรียมไว้เพียงคนเดียว (ดังแสดงในตารางที่ 4.9)

ส่วนผู้ที่รับผิดชอบภารกิจนี้น้อยมากที่อยู่ในรับผู้บริหาร โดยครึ่งหนึ่งจะอยู่ในระดับหัวหน้าส่วนโยธา และอีกครึ่งหนึ่งจัดให้ผู้ที่เป็นระดับเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบ (ดังแสดงในตารางที่ 4.10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลใดเลยที่มีตำแหน่งนักผังเมืองอยู่ในหน่วยงาน จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้เตรียมการสำหรับภารกิจนี้เท่าใดนัก

ตารางที่ 4.9 แสดงองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดสรรบุคลากรเพื่อรับการถ่ายโอน

ด้านการจัดสรรบุคลากร	จำนวน (อบต.)	สัดส่วนร้อยละ
ไม่ได้จัดบุคลากร	26	35.6
จำนวน 1 คน	22	30.1
จำนวน 2 คน	17	23.3
จำนวน 3 คน	8	11
รวม	73	100

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

ตารางที่ 4.10 แสดงตำแหน่งของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ตำแหน่ง	จำนวน (อบต.)	สัดส่วนร้อยละ
1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	2	2.5
2. หัวหน้าส่วนโยธา	39	48.75
3. สถาปนิก	2	2.5
4. นายช่างโยธา	33	41.25
5. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	4	5
รวม	80	100

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

3. ด้านเครื่องมือ / วัสดุอุปกรณ์

อุปกรณ์ที่จำเป็นจะต้องใช้ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองมีด้วยกันหลายอย่าง เช่น คอมพิวเตอร์ ปริ้นเตอร์ โปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) อุปกรณ์ในการสำรวจภาคสนาม และยานพาหนะ โดยอุปกรณ์ที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการทำผังเมือง โดยในการสำรวจพบว่าการจัดสรรด้านเครื่องมือ / วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองนั้น ยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลใดเลยที่มีโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เข้ามาใช้ แต่จะเห็นว่า คอมพิวเตอร์ พริ้นเตอร์ และอุปกรณ์ภาคสนามนั้นมีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำมาใช้ในภารกิจด้านผังเมืองสูงมาก แสดงให้เห็นว่า อุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง (ดังแสดงในตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 แสดงองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดสรรทรัพยากรทางด้าน เครื่องมือ / และวัสดุอุปกรณ์ในการรองรับภารกิจด้านผังเมือง

เครื่องมือ / อุปกรณ์	จำนวน อบต.				ร้อยละของ อบต. ที่นำเครื่องมือที่มีอยู่มาใช้ด้านผังเมือง
	มี	ไม่มี	นำมาใช้	ไม่นำมาใช้	
1. คอมพิวเตอร์	43	18	40	3	93.0
2. ปริ้นเตอร์	29	31	20	9	68.9
3. โปรแกรม GIS	-	60	-	-	-
4. อุปกรณ์สำรวจภาคสนาม	8	42	8	-	100.0
5. ยานพาหนะ	33	28	1	32	3.0

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

4.3.2.2 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

การเตรียมความพร้อมในด้านนี้ประกอบด้วยการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ในสาขาผังเมืองและการพัฒนาเพื่อเพิ่มระดับความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรที่มีอยู่

1. การจัดเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ด้านผังเมือง

ระดับการศึกษาของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ดังแสดงในตารางที่ 4.12) โดยผู้ที่จบการศึกษาทั้ง 2 ระดับ พบว่าจบในสาขาวิชาการโยธามากที่สุด (ร้อยละ 81) ที่เหลือจบในสาขาวิชา ผังเมือง สถาปัตยกรรมและอื่นๆ โดยจะเห็นว่าผู้ที่ศึกษามาทางด้านผังเมือง มีไม่ถึงร้อยละ 5 ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าภารกิจด้านผังเมืองนั้นจำเป็นจะต้องใช้ผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเทคนิคและวิชาการเฉพาะด้าน จึงจะสามารถวางผังเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์จะเห็นว่า มี อบต. ที่มีผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาโทในสาขาวิชาผังเมือง ซึ่งจัดว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ในการวางแผนและจัดทำผังเพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจนี้เป็นส่วนน้อยมาก ไม่ถึงร้อยละ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงระดับการศึกษาและสาขาวิชาของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

สาขาวิชา	ระดับการศึกษา			รวม
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	(n=73)
ผังเมือง	-	1 (2.4)	2 (66.7)	3 (3.8)
สถาปัตยกรรม	-	3 (7.1)	-	3 (3.8)
โยธา	32 (91.4)	33 (78.6)	-	65 (81.3)
อื่นๆ	3 (8.6)	5 (11.9)	1 (33.3)	9 (11.3)
รวม	35 (44)	42 (52)	3 (4)	80 (100)

$X^2 = 40.365^a$ $P < 0.05$ $C = 0.579$ $Sig = 0.000$

2. การพัฒนาเพื่อเพิ่มระดับความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากร

การพัฒนาบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ส่วนใหญ่องค์การบริหารส่วนตำบลจะพัฒนาบุคลากร โดยการจัดส่งบุคลากร ไปฝึกอบรมยังกรมโยธาธิการและผังเมืองร้อยละ 49.33 โดยส่วนใหญ่จะอบรมเพียง 1 ถึง 3 ครั้งเท่านั้น (ดังแสดงในตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 แสดงการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านผังเมืองตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน

รูปแบบการพัฒนาบุคลากร	องค์การบริหารส่วนตำบล (จำนวน)
การจัดฝึกอบรมภายในหน่วยงานรวม 7 ครั้ง	1
การรับการฝึกอบรมจากกรมโยธาธิการและผังเมือง รวม	37 อบต.
จำนวน 1 ครั้ง	15
จำนวน 2 ครั้ง	6
จำนวน 3 ครั้ง	11
จำนวน 4 ครั้ง	1
จำนวน 9 ครั้ง	1
จำนวน 10 ครั้ง	1
จำนวน 11 ครั้ง	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รูปแบบการพัฒนาบุคลากร		องค์การบริหารส่วนตำบล (จำนวน)
การรับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น	รวม	11 อบต.
จำนวน 1 ครั้ง		6
จำนวน 4 ครั้ง		1
จำนวน 5 ครั้ง		1
จำนวน 8 ครั้ง		3
การไปดูงานด้านผังเมืองยังต่างประเทศ จำนวน 1 ครั้ง	รวม	10 อบต.

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการสำรวจแบบสอบถามกับบุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาจาก 87 องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลละ 2 ชุด 83 อบต. ตำบลละ 1 ชุด 4 อบต. รวมได้กลับมา 170 ชุด ผู้ปฏิบัติภารกิจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 81.8

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 57.1 มีอายุ 26–35 ปี รองลงมา ในช่วงอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 30 ในช่วงอายุ 46-55 ปี ร้อยละ 8.2 และ ต่ำกว่า 25 ร้อยละ 4.7 ตามลำดับ

ในด้านประสบการณ์ในการทำงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งร้อยละ 47 ทำงานมาต่ำกว่า 5 ปี อีกร้อยละ 41 ทำงานมานาน 6 – 10 ปี และมีผู้ที่ทำงานมาเกิน 10 ปี เพียงประมาณ ร้อยละ 10

ตำแหน่งของผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าส่วนโยธา ร้อยละ 32 ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่จะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นตำแหน่งนายช่างโยธาร้อยละ 30 และที่เป็นผู้บริหารองค์กรส่วนตำบล อันได้แก่นายกฯ รองนายกฯ หรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีร้อยละ 20 และผู้ที่จบปริญญาโท ซึ่งอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารและหัวหน้าส่วนโยธา (ดังแสดงในตารางที่ 4.14)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงระดับการศึกษาและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ระดับการศึกษา	ตำแหน่ง					รวม
	A	B	C	D	E	
มัธยมต้น	4 (11.8)	-	-	-	-	4 (2.4)
มัธยมปลาย	4 (11.8)	-	1(2.0)	-	-	5 (3.0)
อนุปริญญาตรี / เทียบเท่า	2 (5.9)	15 (27.3)	17 (33.3)	-	-	34 (20.1)
ปริญญาตรี	18 (52.9)	37 (67.3)	33 (64.7)	13 (100)	15 (93.8)	116
ปริญญาโท	6 (17.6)	3 (5.5)	-	-	1 (6.3)	(68.6)
						10 (5.9)
รวม	34 (20)	55 (32)	51 (30)	13 (8)	16 (9)	169 (100)

$X^2 = 58.936^a$ $P < 0.05$ $C = 0.508$ $Sig = 0.000$

ที่มา : จากการแจกแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.

A หมายถึง ผู้บริหาร

B หมายถึง หัวหน้าส่วนโยธา

C หมายถึง นายช่างโยธา

D หมายถึง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

E หมายถึง ตำแหน่งอื่นๆ

ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองที่ผู้ตอบแบบสอบถามนั้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์การทำงานด้านการวางผังเมืองเลยร้อยละ 58.8 รองลงมามีประสบการณ์เพียง 1 ถึง 2 ปีร้อยละ 26.5 มีประสบการณ์ 3 ถึง 5 ปี ร้อยละ 8.2 มีประสบการณ์ 6 ถึง 10 ปี ร้อยละ 4.7 และ มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 1.8 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 แสดงร้อยละของประสบการณ์การปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ระยะ (ปี)	ร้อยละ
ไม่มีประสบการณ์เลย	58.8
1 ถึง 2 ปี	26.5
3 ถึง 5 ปี	8.2
6 ถึง 10 ปี	4.7
มากกว่า 10 ปี	1.8
รวม	100 (n =170)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่าผู้ปฏิบัติภารกิจส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานการศึกษาในสาขาการผังเมือง รวมทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองน้อยมาก ในขณะที่ อบต. ยังไม่สามารถจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถโดยตรง มาทำงานได้ การพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรที่มีอยู่จึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการส่งให้บุคลากรไปศึกษาต่อ หรือเข้ารับการฝึกอบรม

4.4.1 การฝึกอบรม

ในขณะที่ยังไม่สามารถหาบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านการผังเมืองโดยตรง มาทำงานได้ การฝึกอบรมเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร ส่วนหน่วยงานหลักที่ให้การฝึกอบรมแก่ท้องถิ่นนั้นมีด้วยกัน 3 หน่วยงานคือ กรมโยธาธิการและผังเมือง โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา แต่โดยส่วนใหญ่แล้วทางกรมโยธาธิการและผังเมืองจะเป็นผู้ให้การฝึกอบรมมากที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 4.16)

การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองนั้น มีผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านผังเมืองร้อยละ 53.5 และผู้ที่ไม่เคยรับการฝึกอบรมด้านผังเมืองร้อยละ 46.5 จะเห็นว่าถึงแม้จะมีผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมทางด้านผังเมืองเป็นจำนวนมากกว่าก็จริง (ดังแสดงในตารางที่ 4.17) แต่ส่วนใหญ่จะได้รับการอบรมเพียง 1 - 2 ครั้งเท่านั้น (ตารางที่ 4.18) ซึ่งถือว่าได้รับการฝึกอบรมเป็นระยะเวลาที่น้อยมาก อาจไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงานจริง

ตารางที่ 4.16 แสดงการได้รับการฝึกอบรมด้านการวางผังเมืองในแต่ละขั้นตอนจากหน่วยงานต่างๆ

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	เคยได้รับการอบรม(ร้อยละ)		
	จากกรมฯ	จากหน่วยงานอื่น	รวม
ความรู้และการจัดทำแผนงาน			
- ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง	52.4	4.1	(56.5)
- การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์	48.2	3.5	(51.8)
- การจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนาตามผังเมือง	48.2	2.4	(50.6)
ระบบข้อมูลในการวางผังเมือง			
- ความรู้ด้านแผนที่และการจัดทำแผนที่ GIS	31.8	8.8	(40.6)
- การจำแนกประเภทข้อมูล	31.8	2.4	(34.1)
การวิเคราะห์ข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล			
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหาและข้อจำกัด	40.6	2.4	(42.9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	เคยได้รับการอบรม(ร้อยละ)		
	จากกรมฯ	จากหน่วยงานอื่น	รวม
การวางและจัดทำผังเมือง			
- การจัดทำผังร่างการใช้ประโยชน์ที่ดิน	44.1	3.5	(47.6)
- การจัดทำผังร่างระบบคมนาคมขนส่ง	41.8	3.5	(45.3)
- การจัดทำผังร่างระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	45.3	2.4	(47.3)
- การกำหนดผังแนวความคิดและผังทางเลือก	40.6	2.4	(42.9)
- การพิจารณาผังทางเลือก	38.8	1.8	(40.6)
- กฎหมายผังเมืองและการบังคับใช้	42.9	1.2	(44.1)
- มาตรการและตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลผัง	39.4	1.2	(40.6)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวน ร้อยละของผู้ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมือง

การได้รับการฝึกอบรม	สัดส่วนร้อยละ
เคยฝึกอบรม	53.5
ไม่เคยฝึกอบรม	46.5
รวม	100 (n = 170)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนครั้งของผู้ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมือง

จำนวนการฝึกอบรม (ครั้ง)	สัดส่วนร้อยละ
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเลย	49.7
1	22.6
2	13.2
3	5.7
4	1.3
5	0.6
9	1.3
10	3.8
11	1.9
รวม	100 (n=159)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

การวัดการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางผังเมืองในด้านต่างๆนั้น ผู้วิจัยได้นำหัวข้อการฝึกอบรมที่ดำเนินการโดยกรมโยธาธิการ และผังเมืองมาเป็นตัวกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นในการวางแผนและจัดทำผังซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ ด้านความรู้และการจัดทำแผนงาน ด้านระบบข้อมูลในการวางผังเมือง ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการวางและจัดทำผังเมือง

ได้พบว่าประมาณครึ่งหนึ่งตอบว่าเคยได้รับการฝึกอบรม ส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมในขั้นเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้และการจัดทำแผนงานอันประกอบด้วยความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ และการจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนาตามผังเมืองมากที่สุด และน้อยกว่าครึ่งหนึ่งเคยได้รับการอบรมด้านการวางและจัดทำผังเมือง ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านระบบข้อมูลในการวางผังเมืองนั้นเป็นขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้รับการอบรมในลำดับรองลงมาตามลำดับ

4.4.2 ระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากร

4.4.2.1 ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนต่างๆของการวางแผนและจัดทำผัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสอบถามบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วเกือบทั้งหมดเห็นว่าความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมในทุกๆด้านยังไม่เพียงพอ และควรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม หากพิจารณาโดยมีข้อสมมติว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆ แล้ว จะต้องสรุปว่าในจำนวนบุคลากรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองใน อบต. ต่างๆ นั้น

มีเพียงประมาณร้อยละ 2 เท่านั้นที่คิดว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติภารกิจด้านต่างๆ เกี่ยวกับการผังเมือง ความรู้เหล่านี้เป็นความรู้พื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการวางผังเมืองทั้งสิ้น หากผู้ที่จะต้องปฏิบัติงานด้านผังเมืองยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆเหล่านี้แล้วก็ยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติงานด้านผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพได้ (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและจัดทำผังของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการวางแผนและจัดทำผัง	ระดับ (ร้อยละ)		
	เคยได้รับฝึกอบรมและเห็นว่าเพียงพอ	เคยได้รับฝึกอบรมและเห็นว่าควรได้รับเพิ่มเติม	เคยได้รับฝึกอบรมและเห็นว่าไม่เพียงพอหรือไม่เคยได้รับการอบรมเลย
ความรู้และการจัดทำแผนงาน			
- ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง	2.4	54.2	43.4
- การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์	2.9	48.8	48.3
- การจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนาตามผังเมือง	2.4	48.2	49.4
ระบบข้อมูลในการวางผังเมือง			
- ความรู้ด้านแผนที่และการจัดทำแผนที่ GIS	2.4	38.2	59.4
- การจำแนกประเภทข้อมูล	2.9	31.2	65.9
การวิเคราะห์ข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล			
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหาและข้อจำกัด	1.8	41.2	57
การวางและจัดทำผังเมือง			
- การจัดทำผังร่างการใช้ประโยชน์ที่ดิน	2.4	45.3	52.3
- การจัดทำผังร่างระบบคมนาคมขนส่ง	2.9	42.4	54.7
- การจัดทำผังร่างระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	1.8	45.3	52.9
- การกำหนดผังแนวความคิดและผังทางเลือก	1.2	41.8	57
- การพิจารณาผังทางเลือก	2.4	38.3	59.3
- กฎหมายผังเมืองและการบังคับใช้	2.4	41.8	55.8
- มาตรการและตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลผัง	1.8	38.8	59.4

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.2.2 การวัดระดับความรู้ความเข้าใจโดยรวมของบุคลากร

ในการวัดระดับความรู้ความเข้าใจโดยรวม จำเป็นจะต้องมีมาตรวัดซึ่งรวมค่าระดับความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งมี 13 ขั้นตอนเข้าด้วยกัน ในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยกับข้อมูลตัวแปรย่อยทั้ง 13 ตัว (จากตารางที่ 4.20) ผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีปัจจัยร่วมเพียงปัจจัยเดียว ซึ่งสามารถ อธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมทั้งหมดได้ร้อยละ 76.856

โดยพบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักปัจจัยสูงที่สุด คือการจัดทำผังร่างระบบคมนาคมขนส่ง รองลงมา คือการจัดทำผังร่างการใช้ประโยชน์ที่ดิน การกำหนดผังแนวความคิดและผังทางเลือก การจัดทำผังร่างระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหาและข้อจำกัด การพิจารณาผังทางเลือก กฎหมายผังเมืองและการบังคับใช้ ความรู้ด้านแผนที่และการจัดทำแผนที่ GIS การจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนาตามผังเมือง มาตรการและตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลผัง ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ และสุดท้ายการจำแนกประเภทข้อมูล

ก่อนการคำนวณคะแนนปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป ได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของมาตรวัดปัจจัยในด้านความสอดคล้องของข้อมูลพบว่า ปัจจัยมีความสอดคล้องภายในปัจจัยอยู่ในระดับดี โดยมีค่า Cronbach' s Alpha เท่ากับ 0.974 (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 แสดงน้ำหนักปัจจัยในปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมืองของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยร่วมด้านความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมืองและตัวแปรย่อย	น้ำหนักปัจจัย (ค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย)
<u>ความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมือง</u>	
- การกำหนดผังแนวความคิดและผังทางเลือก	0.928 (.086)
- การพิจารณาผังทางเลือก	0.924 (.085)
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหาและข้อจำกัด	0.919 (.084)
- การจัดทำผังร่างระบบคมนาคมขนส่ง	0.917 (.084)
- การจัดทำผังร่างการใช้ประโยชน์ที่ดิน	0.905 (.081)
- กฎหมายผังเมืองและการบังคับใช้	0.904 (.081)
- การจัดทำผังร่างระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	0.886 (.078)
- มาตรการและตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลผัง	0.882 (.077)
- ความรู้ด้านแผนที่และการจัดทำแผนที่ GIS	0.857 (.073)
- การจำแนกประเภทข้อมูล	0.852 (.072)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัจจัยร่วมด้านความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมือง และตัวแปรย่อย	น้ำหนักปัจจัย (ค่าสัมประสิทธิ์ ของคะแนนปัจจัย)
- ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง	0.818 (.066)
- การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและ วัตถุประสงค์	0.809 (.065)
- การจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนา ตามผังเมือง	0.718 (.061)
Eiganvalue = 9.991 อธิบายความผันแปรได้ 76.856% Cronbach' s Alpha = 0.974	

ได้นำสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ (ในตารางที่4.20) ไปใช้คำนวณหาน้ำหนัก W_i เพื่อใช้ในการคำนวณหาคะแนนปัจจัย ด้วยวิธีที่ระบุไว้ใน บทที่ 3 [47] การคำนวณคะแนนปัจจัยโดยสูตรดังกล่าว ค่าคะแนนจะอยู่ในช่วงของค่าตัวแปรเดิม คือ 1 -3 ทำให้อาจตีความค่าคะแนนปัจจัยที่ได้ตามความหมายของค่าตัวแปรเดิมดังกล่าวไว้ในบทที่ 3 [48]

ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุประดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและจัดทำผังของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เห็นว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและจัดทำผังอยู่ในระดับเพียงพอแล้วมีอยู่จำนวนน้อยมาก ไม่ถึงร้อยละ 2 ประมาณร้อยละ 30 เคยได้รับการอบรมแล้วและเห็นว่าจำเป็นต้องได้รับการอบรมเพิ่มเติม และมีถึงประมาณร้อยละ 70 ที่ไม่เคยได้รับการอบรม หรือที่เคยได้รับการอบรมแล้ว แต่เห็นว่ายังไม่เพียงพอ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มมีค่าเท่ากับ 2.67 ซึ่งใกล้ไปทาง ค่า 3 (ไม่เคยได้รับการอบรม หรือที่เคยได้รับการอบรมแล้ว แต่เห็นว่ายังไม่เพียงพอ) แสดงว่า ในภาพรวม ความรู้ความสามารถของบุคลากรโดยเฉลี่ยยังอยู่ในระดับไม่เพียงพอต่อการนำมาปฏิบัติจริง (ดังแสดงในตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมืองของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล

ความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมือง	$\overline{X}$ (S.D)	ร้อยละของบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมือง		
		เพียงพอ (1)	ต้องการอบรมเพิ่มเติม (2)	ไม่เพียงพอและไม่เคยอบรม (3)
ความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผน	2.67	(169)	(169)	(169)
ด้านผังเมือง	(0.506)	1.80	29.00	69.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.3 ทัศนคติของบุคลากร

4.4.3.1 ทัศนคติของบุคลากรต่อการจัดทำผังเมือง

ผลจากการสำรวจพบว่าผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดผังเมืองโดยเห็นด้วยกับการที่จะต้องจัดทำผังเมืองในชุมชนและเห็นว่าการจัดทำผังเมืองนั้นจะทำให้เมืองมีการวางผังเมืองช่วยให้รักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้ หากมีการวางและจัดทำผังเมืองที่ดีจะช่วยให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินทำให้เมืองมีความเป็นระเบียบและแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินผิด ประเภทได้ การวางผังเมืองที่ดีช่วยรักษาคุณภาพแวดล้อมในชุมชนและการวางผังเมืองช่วยให้มีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการเพียงพอกับความต้องการของประชาชน ($\overline{X} > 4.30$ เมื่อ 5 คือ คะแนนสูงสุด) ข้อความที่ผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ คือในการวางและจัดทำผังเมืองให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาร่วมมือกัน ($\overline{X} > 4.34$) และเห็นด้วยกับหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนอันเป็นหลักการสำคัญของการวางแผนพัฒนาชุมชน คือ ก่อนมีการวางผังเมืองต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ($\overline{X} > 4.49$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการวาง และจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนการประกาศใช้ผัง ($\overline{X} > 4.46$) ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย ($\overline{X} > 4.40$) (ตารางที่ 4.22) โดยจากการวเคราะห์จะเห็นว่า ผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมืองในขั้นตอนสำคัญต่างๆ โดยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คือ การจัดทำผังเมืองจะต้องโปร่งใส รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ทัศนคติของ บุคลากร เช่นนี้ นับเป็นจุดแข็งอย่างหนึ่งของ อบต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 แสดงทัศนคติของบุคลากรต่อการจัดทำผังเมืองทั้งสองปัจจัย

ทัศนคติ	สัดส่วนร้อยละ (n=166)					$\overline{X}$	S.D
	5	4	3	2	1		
1. การวางผังเมืองช่วยให้รักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้	40.4	50.6	9.0	-	-	4.31	.631
2. หากมีการวางและจัดทำผังเมืองที่ดีจะช่วยให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น	47.6	44.6	7.8	-	-	4.40	.631
3. การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้เมืองมีความเป็นระเบียบและแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภทได้	47.0	44.0	8.4	0.6	-	4.37	.664
4. การวางผังเมืองที่ดีช่วยรักษาคุณภาพแวดล้อมในชุมชน	39.8	50.6	9.6	-	-	4.30	.637
5. การวางผังเมืองช่วยให้มีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการเพียงพอกับความต้องการของประชาชน	44.0	47.6	4.2	4.2	-	4.31	.746
6. ในการวางและจัดทำผังเมืองให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาร่วมมือกัน	46.4	42.8	9.0	1.8	-	4.34	.718
7. การวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดิน ประชากร เป็นต้น	53.0	44.0	3.0	-	-	4.50	.559
8. มาตรการและข้อกำหนดทางกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเมือง	39.8	45.8	4.2	10.2	-	4.15	.912
9. ก่อนมีการวางผังเมือง ต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน	53.0	43.4	3.6	-	-	4.49	.569
10. ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย	50.0	43.4	3.0	3.6	-	4.40	.721
11. ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนการประกาศใช้ผัง	50.6	46.4	2.4	-	0.6	4.46	.609
12. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับหลักการการโอนภารกิจให้ท้องถิ่นจัดทำผังเมืองของตนเอง	30.1	37.3	14.5	17.5	0.6	3.79	1.07
13. ท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง	27.1	31.9	7.2	31.3	2.4	3.50	1.25
14. อบต.ต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันควรปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมืองร่วมกัน	36.7	57.8	3.6	1.2	0.6	4.29	.652

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* หมายเหตุ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
4 หมายถึง เห็นด้วย 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3 หมายถึง เฉยๆ

4.4.3.2 ทัศนคติโดยรวมต่อการจัดทำผังเมืองของบุคลากร

ในการวัดระดับทัศนคติโดยรวม จำเป็นจะต้องมีมาตรวัดซึ่งรวมค่าระดับทัศนคติในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวางผังเมือง ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามใน 14 หัวข้อด้วยกัน ในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยกับข้อมูลตัวแปรย่อยทั้ง 14 ตัว (จากตารางที่ 4.23) ได้ปัจจัยร่วมอยู่ 2 ปัจจัย ซึ่งสามารถ อธิบายความผันแปรของตัวแปรเดิมทั้งหมดได้ร้อยละ 66.848

ปัจจัยร่วมที่สกัดได้ 2 ปัจจัยนั้น เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยในแต่ละปัจจัย พบว่าปัจจัยแรกเกี่ยวกับข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการ ส่วนปัจจัยที่สองเกี่ยวข้องกับ บทบาทของ อบต. ในการจัดทำผังเมือง

ปัจจัยแรกประกอบด้วยตัวแปรย่อยที่เกี่ยวกับข้อดีของการจัดทำผังเมือง 5 ตัว และตัวแปรย่อยที่เกี่ยวกับวิธีการจัดทำที่ดี 3 ตัว โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักปัจจัยสูงที่สุด คือการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การใช้ประโยชน์ที่ดิน และประชากรรองลงมา คือในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย และก่อนการจัดทำผังเมือง ต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

ปัจจัยที่สองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามผังเมืองรวมและแผนพัฒนาอบต. โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักสูงที่สุดในปัจจัยนี้ คือท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง รองลงมา คือ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นจัดทำผังเมืองของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 แสดงน้ำหนักปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติด้านผังเมืองทั้งสองปัจจัย

ทัศนคติด้านผังเมือง	ปัจจัย	
	1	2
ข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการ		
- การวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดิน ประชากรเป็นต้น	.828	
- ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย	.819	
- ก่อนมีการวางผังเมือง ต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน	.817	
- หากมีการวางและจัดทำผังเมืองที่ดีจะช่วยให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น	.753	
- การวางผังเมืองช่วยให้มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพียงพอกับความต้องการของประชาชน	.730	
- ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนการประกาศใช้ผัง	.716	
- การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้เมืองมีความเป็นระเบียบและแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภทได้	.712	
- การวางผังเมืองที่ดีช่วยรักษาคุณภาพแวดล้อมในชุมชน	.706	
- ในการวางและจัดทำผังเมืองให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาร่วมมือกัน	.691	
- การวางผังเมืองช่วยรักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้	.644	
บทบาทของ อบต.ในการจัดทำผังเมือง		
- มาตรการและข้อกำหนดทางกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเมือง		.891
- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับหลักการการโอนภารกิจให้ท้องถิ่นจัดทำผังเมืองของตนเอง		.877
- ท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง		.542
- อบต.ต่างๆที่อยู่ใกล้เคียงกันควรปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมืองร่วมกัน		.538
Eigenvalues	7.933	1.426
% of variance	56.664	10.184

ก่อนการคำนวณคะแนนปัจจัยทั้งสองปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป ได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของมาตรวัดปัจจัยในด้านความสอดคล้องของข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ 1 มีความสอดคล้องภายในปัจจัยอยู่ในระดับดี โดยมีค่า Cronbach' s Alpha เท่ากับ 0.940 และปัจจัยที่ 2 มีความสอดคล้องภายในปัจจัย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า Cronbach' s Alpha เท่ากับ 0.798 (ตารางที่ 4.24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้ทราบถึงระดับทัศนคติของบุคลากรในทั้งสองด้าน ผู้วิจัยได้คำนวณคะแนนปัจจัยทั้งสองสำหรับแต่ละบุคคล โดยนำตัวแปรย่อยในแต่ละปัจจัย มาทำการวิเคราะห์ปัจจัยอีกครั้ง ผลการวิเคราะห์แสดงอยู่ในตาราง (ตารางที่ 4.24) ได้นำสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยที่ได้ มาใช้ในการคำนวณหาคะแนนปัจจัย ด้วยวิธีที่ระบุไว้ใน บทที่ 3 [47] (ตารางที่ 4.24)

การคำนวณคะแนนปัจจัยโดยสูตรดังกล่าว ค่าคะแนนจะอยู่ในช่วงของค่าตัวแปรเดิม คือ ระหว่าง 1 – 5 (กลุ่มตัวแปรทัศนคติ) ทำให้อาจตีความค่าคะแนนปัจจัยที่ได้ตามความหมายของค่าตัวแปรเดิมดังกล่าวไว้ในบทที่ 3 [48]

ผู้วิจัยสามารถสรุประดับของทัศนคติด้านผังเมืองของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดมีทัศนคติที่ดีและเห็นด้วยที่จะต้องจัดทำผังเมืองรวม ร้อยละ 95.3 แต่ในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องดำเนินภารกิจด้านผังเมืองเองนั้น เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยและยังไม่แน่ใจในสัดส่วนที่พอๆกัน ร้อยละ 35.9 และ 34.7 ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.24 แสดงน้ำหนักปัจจัยของทัศนคติด้านต่างๆของผู้ปฏิบัติงานด้านผังเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยร่วมทัศนคติด้านผังเมืองและตัวแปรย่อย	น้ำหนักปัจจัย (ค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย)
ปัจจัยที่ 1 <u>ทัศนคติด้านข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการ</u>	
- การวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดิน ประชากรเป็นต้น	.848 (0.129)
- ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย	.771 (0.117)
- ก่อนมีการวางผังเมือง ต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน	.773 (0.118)
- หากมีการวางและจัดทำผังเมืองที่ดีจะช่วยให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น	.862 (0.118)
- การวางผังเมืองช่วยให้มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพียงพอกับความต้องการของประชาชน	.764 (0.116)
- ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนการประกาศใช้ผัง	.743 (0.113)
- การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้เมืองมีความเป็นระเบียบและแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดประเภทได้	.874 (0.133)

เอกสารนี้เป็นการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยร่วมทัศนคติด้านผังเมืองและตัวแปรย่อย	น้ำหนักปัจจัย (ค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย)
- การวางผังเมืองที่ดีช่วยรักษาคุณภาพแวดล้อมในชุมชน	.874 (0.133)
- ในการวางและจัดทำผังเมืองให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาร่วมมือกัน	.783 (0.119)
- การวางผังเมืองช่วยรักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้	.848 (0.129)
Eiganvalue = 6.573 อธิบายความผันแปรได้ 65.731% Cronbach' s Alpha = 0.940	
ปัจจัยที่ 2 ทัศนคติด้านบทบาทของ อบต. ในการจัดทำผังเมือง	
- มาตรการและข้อกำหนดทางกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเมือง	.740 (0.292)
- ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับหลักการการโอนภารกิจให้ท้องถิ่นจัดทำผังเมืองของตนเอง	.840 (0.331)
- ท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง	.872 (0.344)
- อบต.ต่างๆที่อยู่ใกล้เคียงกันควรปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมืองร่วมกัน	.722 (0.285)
Eiganvalue = 2.536 อธิบายความผันแปรได้ 63.40 % Cronbach' s Alpha = 0.798	

ตารางที่ 4.25 แสดงทัศนคติของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองในแต่ละปัจจัย

ทัศนคติ	$\overline{X}$ (S.D)	สัดส่วนร้อยละ				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	เฉยๆ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
ข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการจัดทำผังเมือง	4.40 (.540)	42.4	52.9	2.4	-	-
บทบาทของ อบต. ในการจัดทำผังเมือง	3.88 (.812)	25.9	35.9	34.7	1.2	-

4.5 ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งได้ มี 2 เรื่องด้วยกัน

1. การวางแผนและจัดทำผัง
2. การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองและแผนพัฒนา อบต.

4.5.1 ความสามารถในการวางแผนและจัดทำผัง

4.5.1.1 การดำเนินการด้านการวางแผนและจัดทำผัง

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินภารกิจด้านการวางแผนเลย เช่น การจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (GIS) และการกำหนดพื้นที่ในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย รองลงมาเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ในการวางนโยบาย และจัดทำผังเมือง และการกำหนดเขตพื้นที่ชุมชนเมืองของ อบต. และการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ (ตารางที่ 4.26)

ส่วนด้านมีส่วนร่วมนั้น จะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญและได้ดำเนินการไปแล้ว กว่า 2 ใน 3 ได้มีการประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการทำแผนพัฒนา อบต.และการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำแผนพัฒนา อบต. และมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***ตัดสินใจพัฒนาโครงการต่างๆและการจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของ

โดยภารกิจด้านผังเมืองที่องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว คือ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร การจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม การกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนภารกิจด้านผังเมืองที่องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการเลย คือ การกำหนดพื้นที่ในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย การจัดเก็บฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์ การกำหนดวิสัยทัศน์ในการวางนโยบายและจัดทำผังเมือง การกำหนดเขตพื้นที่ชุมชนเมืองของ อบต. และการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ (ดังแสดงในตารางที่ 4.26) จะเห็นว่าเรื่องการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำผังเมืองนั้น มีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นส่วนน้อยที่ดำเนินการแล้ว อาจกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่นั้นอาจมีปัญหา หรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานในส่วนนี้ก็ได้ และได้มี อบต. 30 แห่ง รายงานเพิ่มเติมว่าได้ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งคาดว่าคงมีอีกหลายแห่งที่ได้ดำเนินภารกิจด้านนี้แต่ไม่ได้รายงานเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า ในขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนา อบต. นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้ดำเนินการไปแล้ว และองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมากที่สุด แต่ในส่วนของการดำเนินการด้านผังเมืองนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังมิได้ดำเนินการมากนัก

<u>ในการจัดทำผังเมืองรวม</u>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล 50 แห่ง (จาก 87 แห่ง ที่ตอบแบบสอบถามมา) ที่ได้มีการดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมแล้วนั้นจะต้องปฏิบัติภารกิจในส่วนของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมืองรวมใน 3 ขั้นตอนดังนี้ การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดทำผังเมือง การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำผัง และการรับฟังความคิดเห็น

จากประชาชน***หลัง***การจัดทำผังร่าง พบว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดอยู่ในระหว่างการดำเนินการในภารกิจต่างๆ เหล่านี้ โดยร้อยละ 66 ได้ดำเนินการประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดทำผังเมืองแล้ว ร้อยละ 68 ได้ดำเนินการในรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำผัง และร้อยละ 56 ได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***หลัง***การจัดทำผังร่าง (ดังแสดงในตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 แสดงการดำเนินการด้านการวางแผนและจัดทำผังขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภารกิจด้านผังเมือง	ร้อยละ (n=86)		
	ทำแล้ว	กำลังทำ	ยังไม่ทำ
● **ด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์**			
- กำหนดวิสัยทัศน์ในการวางนโยบาย และจัดทำผังเมือง	9.2	21.8	67.8
- กำหนดแผนปฏิบัติการในการวางและจัดทำผังเมือง	6.9	29.9	62.1
● **ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ**			
- ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร	28.7	34.5	35.6
- ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ	31	17.2	50.6
- ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม	39.1	20.7	39.1
- ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน	17.2	28.7	52.9
- ข้อมูลด้านระบบสาธารณูปโภคต่างๆ	24.1	28.7	46
- การจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (GIS)	8	20.7	70.1
- นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล	33.3	23	42.5
- แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	37.2	23	39.1
● **ภารกิจด้านวางแผนและกำหนดมาตรการ**			
- มีการกำหนดเขตพื้นที่ชุมชนเมืองของ อบต.	11.5	23	64.4
- มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ	5.7	28.7	64.4
- มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ และพื้นที่เพื่อการนันทนาการ	8	32.2	58.6
- มีการกำหนดพื้นที่ในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	1.1	27.6	70.1
- มีการกำหนดเส้นทางคมนาคม	14.9	37.9	46
- มีการกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่น	24.1	32.2	42.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ภารกิจด้านผังเมือง	**ร้อยละ (n=86)**		
	ทำแล้ว	กำลังทำ	ยังไม่ทำ
● **ด้านสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน**			
<u>ในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.</u>			
- การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการทำแผนพัฒนา อบต.	55.2	17.2	26.4
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำแผนพัฒนา อบต.	43.7	28.7	26.4
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***ตัดสินใจพัฒนาโครงการต่างๆ	41.4	27.6	29.9
- จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของ อบต.	34.5	34.5	29.9
เฉพาะ อบต.ที่จัดทำผังเมืองรวมแล้ว	**ร้อยละ (n=50)**		
<u>ในการจัดทำผังเมืองรวม</u>			
*(ในกรณีที่ดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมแล้ว)			
- การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดทำผังเมือง	18	48	34
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำผัง	16	52	32
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***หลัง***การจัดทำผังร่าง	12	44	44

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

ส่วนวิธีดำเนินการด้านผังเมืองพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 90 จะดำเนินการในทุกๆ ภารกิจเอง รองลงมาจะจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษา และจะดำเนินการร่วมกับโยธาธิการจังหวัดสงขลา (ดังแสดงในตารางที่ 4.27)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 แสดงวิธีการวางแผนและจัดทำผังของ อบต.

ภารกิจด้านผังเมือง	สัดส่วนร้อยละ (n=86)		
	ทำเอง	ร่วมกับกรมฯ	จัดจ้าง
● **ด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์**			
- กำหนดวิสัยทัศน์ในการวางนโยบาย และจัดทำผังเมือง	75.9	3.4	20.7
- กำหนดแผนปฏิบัติการในการวางและจัดทำผังเมือง	82.4	2.9	14.7
● **ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ**			
- ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร	90.9	1.8	7.3
- ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ	86	2.3	11.6
- ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม	88.7	1.9	9.4
- ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน	85.4	2.4	12.2
- ข้อมูลด้านระบบสาธารณูปโภคต่างๆ	87.2	2.1	10.6
- การจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (GIS)	77.8	3.7	18.5
- นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล	93.9	2	4.1
- แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	96.2	1.9	1.9
● **ภารกิจด้านวางแผนและกำหนดมาตรการ**			
- มีการกำหนดเขตพื้นที่ชุมชนเมืองของ อบต.	93.3	3.3	3.3
- มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ	88.2	2.9	8.8
- มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ และพื้นที่เพื่อการนันทนาการ	87.2	2.6	10.3
- มีการกำหนดพื้นที่ในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	93.1	-	6.9
- มีการกำหนดเส้นทางคมนาคม	93.6	2.1	4.3
- มีการกำหนดโครงข่ายระบบสาธารณูปโภคอื่นๆ	93.8	2.1	4.2
- มีการกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่น	94	2	4
- มีการกำหนดมาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อม	66.7	-	33.3
● **ด้านสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน**			
<u>ในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.</u>			
- การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการทำแผนพัฒนา อบต.	95.4	3.1	1.5
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำแผนพัฒนา อบต.	96.9	3.1	-
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***ตัดสินใจพัฒนาโครงการต่างๆ	96.7	3.3	-
- จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของ อบต.	95.1	3.3	1.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ภารกิจด้านผังเมือง	สัดส่วนร้อยละ (n=86)		
	ทำเอง	ร่วมกับกรมฯ	จัดจ้าง
เฉพาะ อบต.ที่จัดทำผังเมืองรวมแล้ว	**ร้อยละ (n=50)**		
ในการจัดทำผังเมืองรวม			
*(ในกรณีที่ดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมแล้ว)			
- การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดทำผังเมือง	90.6	3.1	6.3
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำผัง	94.1	2.9	2.9
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***หลัง***การจัดทำผังร่าง	96.4	-	3.6

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

4.5.1.2 การวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วน

การวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล จะพิจารณาจากผลการดำเนินงานในภารกิจต่างๆของ อบต. ที่ผ่านมา โดยที่ อบต. ถูกกำหนดให้ต้องดำเนินการด้านการผังเมืองมาตั้งแต่ปี 2547 (ช่วงที่ 2) ซึ่งเป็นเวลา 4 ปีมาแล้ว อบต. น่าที่จะสามารถดำเนินภารกิจต่างๆ ได้ลุล่วงไปแล้ว ในการศึกษานี้จึงกำหนดว่าภารกิจใดที่

ดำเนินการแล้ว หมายความว่า ความสามารถของ อบต. อยู่ในระดับสูง

ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ หมายความว่า ความสามารถของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างต่ำ

ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ หมายความว่า ความสามารถของ อบต. อยู่ในระดับต่ำ

ผู้วิจัยจะทำการวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 4 ด้าน โดยการค่าเฉลี่ยของค่าระดับความสามารถของ อบต.ในภารกิจย่อยๆ ในภารกิจหลัก ทั้ง 4 ข้างต้น ค่าคะแนนที่ได้จะอยู่ในระหว่าง 1-3 ซึ่งจะตีความตามความหมายของค่าคะแนนตัวแปรเดิม (ดังแสดงในตารางที่ 3.3) [48]

ก่อนการคำนวณค่าระดับความสามารถแต่ละด้าน ได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้านความสอดคล้องภายในของมาตรวัดของด้านนั้นๆ พบว่า มาตรวัดทั้ง 4 ด้านมีความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับดี โดยมีค่า Cronbach' s Alpha มากกว่า 0.80 ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการปฏิบัติภารกิจด้านการจัดทำแผนและผัง ที่สำคัญที่จะนำไปวัดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล มีอยู่ 4 ด้าน ด้วยกัน คือ ด้านนโยบาย / แผน /

วิสัยทัศน์ ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ และด้านสุดท้ายด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (ดังแสดงในตารางที่4.28)

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้ดังนี้ อบต. ส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและผัง อยู่ในระดับ ปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยมีเพียงการปฏิบัติภารกิจด้านการกำหนดนโยบาย / แผน / และวิสัยทัศน์เท่านั้นที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการเลย

ตารางที่ 4.28 สรุปคะแนนความสามารถเฉลี่ยและร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและผัง **(n=86)**

การปฏิบัติภารกิจ ด้านการจัดทำแผนและผัง	$\bar{X}$ **(S.D)**	**ระดับความสามารถ (ร้อยละ)**		
		สูง **(3)**	ปานกลางค่อนข้างต่ำ **(2)**	ต่ำ **(1)**
ด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์ Cronbach' s Alpha = 0.916	1.48 (0.664)	60.5	30.2	9.3
ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ Cronbach' s Alpha = 0.918	1.86 (0.754)	36.0	41.9	22.1
ภารกิจด้านวางแผนและกำหนดมาตรการ Cronbach' s Alpha = 0.749	1.58 (0.562)	45.3	51.2	3.5
ด้านสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน Cronbach' s Alpha = 0.874	2.02 (0.588)	16.0	66.0	18.0

4.5.2 ความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

4.5.2.1 การดำเนินการด้านต่างๆในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

จะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองและปฏิบัติตามแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับปานกลาง ถึงปานกลางค่อนข้างต่ำ (51 – 75%) ทั้งในด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค และด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน โดยในด้านการควบคุมตาม พรบ. ควบคุมอาคาร และการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน อาทิ ระบบการระบายน้ำ ระบบการบำบัดน้ำเสีย ระบบประปา และระบบโทรคมนาคม มี 1 ใน 3 ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของผลงานทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อบต. ที่ยังทำได้ในระดับต่ำ คือ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ผังเมืองในทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายผังเมืองรวม (ดังแสดงในตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 แสดงการประเมินการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองและแผนพัฒนา อบต.

ร้อยละ ของ อบต.	ระดับการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและแผน		
	ต่ำกว่า 50%	51-75%	76-100%
● ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมือง			
- ควบคุมการปลูกสร้างอาคารให้เป็นไปตาม พรบ. ควบคุมอาคาร	28.1	59.4	12.5
- การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดผังเมืองรวม*(เฉพาะกรณีที่มีผังเมืองรวมใช้อยู่) (n = 50)	17.2	58.6	24.1
● การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน			
- ระบบถนน ตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม *(เฉพาะกรณีที่มีผังเมืองรวมใช้อยู่) (n = 50)	28.1	56.3	15.6
- ระบบถนน ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา อบต.	19.3	61.4	19.3
- ระบบระบายน้ำ	32.5	51.8	15.7
- ระบบบำบัดน้ำเสีย	38.6	48.2	13.3
- การกำจัดขยะ	37.3	50.6	12
- ระบบประปา	31.3	51.8	16.9
- ระบบไฟฟ้า	14.5	62.7	22.9
- ระบบโทรคมนาคม	33.7	50.6	15.7
● การพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน			
- ตลาด	35.3	56.5	8.2
- โรงเรียน	28.2	58.8	12.9
- สถานีอนามัย	19.8	66.7	13.6

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.2.2 การวัดค่าระดับความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

การวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล จะพิจารณาจากผลการบรรลุเป้าหมายตามแผนที่ อบต. ได้กำหนดไว้ ในการศึกษานี้จึงกำหนดว่าภารกิจใดที่ปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

บรรลุเป้าหมายได้ 76 - 100 % หมายความว่า ความสามารถของ อบต. อยู่ในระดับสูง

บรรลุเป้าหมายได้ 75% หมายความว่า ความสามารถของ อบต. อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

บรรลุเป้าหมายได้ 50% หมายความว่า ความสามารถของ อบต. อยู่ในระดับต่ำ

ก่อนการคำนวณคะแนนปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป ได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของมาตรวัดปัจจัยในด้านความสอดคล้องของข้อมูลพบว่าปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยมีความสอดคล้องภายในปัจจัยอยู่ในระดับดี โดยมีค่า Cronbach' s Alpha เท่ากับ 0.673 0.876 และ 0.742 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.30)

โดยการปฏิบัติภารกิจด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองที่สำคัญที่จะนำไปวัดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล มีอยู่ 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน และด้านสุดท้ายด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน
(ดังแสดงในตารางที่4.30)

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองได้ดังนี้ อบต. ส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง ในทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำที่พอๆกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.30 สรุปการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองในแต่ละปัจจัยขององค์การบริหารส่วนตำบล

การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง	$\overline{X}$ (S.D)	ร้อยละของ อบต.ที่มีผังเมือง / กฎหมาย / แผนใช้บังคับ (n=86)		
		ต่ำกว่า 50	51-75	76-100
ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมือง Cronbach' s Alpha = 0.673	1.93 (0.564)	18.8	68.8	12.5
การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน Cronbach' s Alpha = 0.876	2.09 (0.390)	3.1	84.4	12.5
การพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน Cronbach' s Alpha = 0.742	1.95 (0.497)	14.8	75.3	9.9

4.6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากพบว่าความพร้อมของบุคลากรในเรื่องความรู้ความเข้าใจมีผลต่อการจัดทำผังเมืองรวมโดย ถ้าบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองดี ก็จะส่งผลต่อความสามารถของ อบต. ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิเคราะห์ปัจจัย เพื่อดูว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสามารถของ อบต. เพื่อรองรับภารกิจด้านผังเมือง

ในการศึกษานี้วัดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. ใน 2 ส่วนใหญ่ คือ

1. การปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและจัดทำผัง ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ปัจจัย ทำให้จำแนกได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

   1. ด้านนโยบาย / แผน / วิสัยทัศน์
   2. ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ
   3. ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ
   4. ด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2. การปฏิบัติภารกิจด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ปัจจัย ทำให้จำแนกได้เป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

   1. ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม
   2. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน
   3. ด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาได้ทำการวัดระดับการดำเนินการในกิจกรรมทั้ง 8 กลุ่ม ของ อบต. ด้วยมาตรวัด 3 คะแนน และได้แสดงการกระจายของ อบต. ในค่าตัวแปรทั้งแปดนี้ในตารางที่ 4.29 และ 4.33 ข้างต้น ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ ได้นำตัวแปรคะแนนการดำเนินกิจกรรมทั้ง 8 ตัวมาเป็นตัวแปรตาม

จากกรอบแนวความคิดในบทที่ 2 [31] ตัวแปรที่คาดว่ามีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. มีอยู่ 2 กลุ่ม คือ

1. ตัวแปรเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบของ อบต. อันได้แก่

   1. การจัดสรรบุคลากร

   2. งบประมาณ

   3. อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ

2. ตัวแปรด้านความพร้อมของบุคลากรขององค์กร อันได้แก่

   1. ความรู้ความสามารถของบุคลากร ซึ่งวัดด้วยมาตรวัด 3 คะแนนและทัศนคติของบุคลากรต่อการผังเมือง ซึ่งจำแนกออกเป็นทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองและวิธีการ และทัศนคติด้านบทบาทของ อบต. ในการวางแผนและจัดทำผัง ซึ่งวัดด้วยมาตรวัด 5

ในกรอบแนวความคิดโดยรวม ตัวแปรเหล่านี้คือ ตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. แต่ในการปฏิบัติการวิเคราะห์ เมื่อตัวแปรตามได้ถูกจำแนกออกเป็น 8 ตัวแปรย่อยที่สะท้อนมิติที่แตกต่างกันของการปฏิบัติภารกิจ ตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์แต่ละมิติ ย่อมมีตัวแปรอิสระที่แตกต่างกัน หรือมีการวัดที่แตกต่างกันไปตามเหตุผลเฉพาะของมิตินั้นๆ ในการรายงานผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในมิติย่อยเหล่านี้จะระบุอย่างชัดเจน ถึงตัวแปรตามและตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์นั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง

4.6.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและจัดทำผัง

4.6.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความสามารถในการดำเนินการด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์ คือ การกำหนดผู้ปฏิบัติงาน การจัดงบประมาณ การกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ของผู้ที่ปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองผู้ปฏิบัติงาน โดยพบว่าปัจจัย การกำหนดผู้ปฏิบัติงานโดยให้ผู้บริหารมาปฏิบัติงาน จำนวนของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่ได้รับการพัฒนาความรู้ และจัดงบประมาณไว้เพื่อรองรับภารกิจนั้นส่งผลต่อการการดำเนินการด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า อบต. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านผังเมืองมาปฏิบัติงานในด้านนี้มีแนวโน้มที่จะทำให้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

(ดังแสดงในตารางที่ 4.31)

เอกสารนี้มีลิขสิทธิ์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านนโยบาย /แผน / วิสัยทัศน์

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
วิสัยทัศน์					
<u>การกำหนดผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ผู้บริหาร	2	3.00	0.00	t = -3.96	0.000**
- เจ้าหน้าที่	84	1.38	0.57		
<u>การจัดงบประมาณ</u>					
- จัดงบ	8	1.81	0.75	t = -1.89	0.061*
- ไม่จัด	78	1.38	0.59		
บุคลากร					
<u>การกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่จัดบุคลากร	25	1.16	0.34	F = 3.59	0.032**
- 1 คน	22	1.47	0.58		
- 2 คนขึ้นไป	39	1.56	0.71		
<u>การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	1.483	0.60	t = -0.601	0.549
- ปริญญาตรีขึ้นไป	58	1.39	0.62		
<u>ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ระดับต่ำ	35	1.40	0.60	F = 0.088	0.916
- ระดับกลาง	8	1.50	0.75		
- ระดับสูง	43	1.43	0.61		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่เคยอบรมเลย	35	1.22	0.39	F = 3.14	0.048**
- อบรมระดับน้อย	37	1.56	0.67		
- อบรมระดับมาก	14	1.53	0.79		
<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>					
- ค่อนข้างเพียงพอ	30	1.28	0.50	t = -0.156	0.121
- ไม่เพียงพอ	56	1.50	0.66		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.1.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความสามารถในการดำเนินการด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ คือ รายได้ของ อบต. การจัดเครื่องมือและอุปกรณ์ การกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจ โดยพบว่ามีเพียงปัจจัยเดียว คือ การจัดปริ้นเตอร์ไว้ผลต่อการดำเนินการด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ

อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่าหาก อบต. ได้จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ไว้เพียงพอต่อภารรกิจ ก็มีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านนี้สูงขึ้น (ดังแสดงในตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
<u>รายได้ของ อบต.</u>					
- ต่ำ	40	1.85	0.70	F = 0.375	0.688
- กลาง	29	1.80	0.69		
- สูง	17	1.68	0.45		
การจัดเครื่องมือ					
<u>คอมพิวเตอร์</u>					
- จัด	40	1.78	0.56	t = 0.169	0.866
- ไม่จัด	21	1.81	0.69		
<u>ปริ้นเตอร์</u>					
- จัด	14	2.14	0.637	t =-2.1247	0.029**
- ไม่จัด	41	1.73	0.575		
<u>โปรแกรม GIS</u>					ไม่มีความผันแปรทดสอบไม่ได้
- จัด	-	-	-	-	
- ไม่จัด	60	1.80	0.609		
<u>อุปกรณ์สำรวจภาคสนาม</u>					
- จัด	8	1.87	0.700	t = -0.343	0.733
- ไม่จัด	54	1.79	0.592		
<u>รถยนต์</u>					
- จัด	1	1.000	-	t = 1.330	0.189
- ไม่จัด	60	1.81	0.604		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
บุคลากร					
<u>การกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่จัดบุคลากร	25	1.64	0.63	F = 1.814	0.169
- 1 คน	22	2.00	0.56		
- 2 คนขึ้นไป	39	1.78	0.70		
<u>การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	1.72	0.749	t = -0.715	0.477
- ปริญญาตรีขึ้นไป	58	1.83	0.612		
<u>ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ระดับต่ำ	35	1.66	0.59	F = 1.410	0.250
- ระดับกลาง	8	1.96	0.52		
- ระดับสูง	43	1.88	0.71		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่เคยอบรมเลย	35	1.72	0.61	F = 0.388	0.680
- อบรมระดับน้อย	37	1.85	0.62		
- อบรมระดับมาก	14	1.84	0.84		
<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>					
- ค่อนข้างเพียงพอ	30	1.86	0.73	t = 0.634	0.528
- ไม่เพียงพอ	56	1.76	0.61		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.6.1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการดำเนินการด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองรวมและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และการได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง โดยพบว่า มีเพียงทัศนคติด้านข้อดีของการจัดทำผังเมืองรวมเท่านั้นที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจในด้านนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า อบต. ใดที่มีบุคลากรที่มีทัศนคติหรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำผังเมือง และมีประสบการณ์ด้านผังเมืองมาแล้วนั้นก็มีแนวโน้มที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจด้านนี้ได้สูง (ดังแสดงในตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
ทัศนคติของบุคลากรของ อบต.					
ข้อดีของผังเมืองรวม					
- ระดับต่ำ	26	1.73	0.43	F= 2.614	0.079*
- ระดับกลาง	30	1.44	0.42		
- ระดับสูง	30	1.55	0.53		
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม					
- ระดับต่ำ	29	1.52	0.38	F= 0.241	0.787
- ระดับกลาง	26	1.57	0.50		
- ระดับสูง	31	1.60	0.54		
บุคลากร					
ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง					
- ค่อนข้างเพียงพอ	30	1.49	0.44	t = -1.122	0.26
- ไม่เพียงพอ	56	1.61	0.49		
การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	1.64	0.528	t = 1.050	0.297
- ปริญญาตรีขึ้นไป	58	1.53	0.455		
ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน					
- ระดับต่ำ	35	1.49	0.404	F = 0.657	0.521
- ระดับกลาง	8	1.60	0.436		
- ระดับสูง	43	1.62	0.543		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่เคยอบรมเลย	35	1.55	0.426	F = 0.327	0.722
- อบรมระดับน้อย	37	1.61	0.466		
- อบรมระดับมาก	14	1.48	0.647		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.6.1.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการดำเนินการด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน คือ ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร และทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองรวมและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม ทดสอบแล้วพบว่า มีเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการดำเนินการด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน คือ การจัดบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการผังเมือง โดย อบต.จะต้องจัดสรรบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองเข้ามาปฏิบัติภารกิจในด้านนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ในระดับสูงขึ้น (ดังแสดงในตารางที่ 4.34)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
บุคลากร					
<u>ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ระดับต่ำ	22	1.86	0.46	F = 1.815	0.174
- ระดับกลาง	4	2.21	0.54		
- ระดับสูง	29	2.14	0.59		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่เคยอบรมเลย	22	1.80	0.37	F = 3.702	0.032**
- อบรมระดับน้อย	22	2.22	0.49		
- อบรมระดับมาก	6	2.09	0.94		
<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>					
- ค่อนข้างเพียงพอ	18	2.06	0.55	t = 0.363	0.718
- ไม่เพียงพอ	32	2.00	0.54		
ทัศนคติของบุคลากรของ อบต.					
<u>บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม</u>					
- ระดับต่ำ	14	1.98	0.39	F = 0.348	0.708
- ระดับกลาง	14	1.94	0.52		
- ระดับสูง	22	2.09	0.65		
<u>ข้อดีของผังเมืองรวม</u>					
- ระดับต่ำ	15	2.12	0.56	F = 0.816	0.448
- ระดับกลาง	17	1.89	0.44		
- ระดับสูง	18	2.07	0.62		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการปฏิบัติตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

4.6.2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมืองรวม หรือ ผังอบต.

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมืองรวม หรือ ผังอบต. คือ ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน การได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน และทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองรวมและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม โดยพบว่า มีเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมืองรวม หรือ ผัง อบต.

อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดงบประมาณไว้เพื่อปฏิบัติภารกิจตามผังเมือง และ อบต. ที่มีบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดีและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังเมืองมีแนวโน้มที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมืองรวม หรือ ผังอบต. ได้สูงขึ้น
(ดังแสดงในตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมือง

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
<u>ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ระดับต่ำ	10	1.66	0.272	F = 3.484	0.044**
- ระดับกลาง	4	2.08	0.687		
- ระดับสูง	18	2.09	0.424		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>	10	1.86	0.501	F = 0.385	0.684
- ไม่เคยอบรมเลย	19	1.98	0.376		
- อบรมระดับน้อย	3	2.11	0.838		
- อบรมระดับมาก					
<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>					
- ค่อนข้างเพียงพอ	13	2.02	0.499	t = 0.688	0.497
- ไม่เพียงพอ	19	1.91	0.428		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
ทัศนคติของบุคลากรของ อบต.					
<u>บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม</u>					
- ระดับต่ำ	9	1.81	0.293	F = 0.629	0.540
- ระดับกลาง	9	2.03	0.675		
- ระดับสูง	14	2.00	0.369		
<u>ข้อดีของผังเมืองรวม</u>					
- ระดับต่ำ	8	2.04	0.547	F = 3.068	0.062*
- ระดับกลาง	12	1.72	0.371		
- ระดับสูง	12	2.13	0.388		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.6.2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการ คือ รายได้ของ อบต. การจัดงบประมาณ ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจและผู้ที่เคยได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ระดับการศึกษา การจำสรรจำนวนบุคลากร และทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองรวมและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม โดยพบว่ามีเพียงทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองรวมและบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวมเท่านั้นที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน

อย่างไรก็ตามหาก อบต. ได้จัดสรรบุคลากร และงบประมาณตามปัจจัยเหล่านี้ คาดว่าจะมีแนวโน้มที่จะทำให้สามารถปฏิบัติภารกิจด้านนี้ได้สูงขึ้น (ดังแสดงในตารางที่ 4.36)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตาม แผน

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
<u>รายได้ของ อบต.</u>					
- ต่ำ	18	1.93	0.49	F = 0.316	0.731
- กลาง	9	2.08	0.45		
- สูง	5	1.97	0.38		
<u>การจัดงบประมาณ</u>					
- จัดงบ	4	1.81	0.793	t = 0.775	0.444
- ไม่จัด	28	2.00	0.410		
<u>ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน</u>	10	1.81	0.27	F = 1.814	0.181
- ระดับต่ำ	4	2.31	0.67		
- ระดับกลาง	18	2.00	0.48		
- ระดับสูง					
<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>	13	2.00	0.490	t = 0.292	0.772
- ค่อนข้างเพียงพอ	19	1.96	0.450		
- ไม่เพียงพอ					
<u>การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	1.80	0.407	t = -1.157	0.256
- ปริญญาตรีขึ้นไป	25	2.03	0.469		
<u>การกำหนดผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ผู้บริหาร	2	2.37	0.00	t = -1.264	0.216
- เจ้าหน้าที่	30	1.95	0.46		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>	10	1.88	0.405	F = 0.316	0.731
- ไม่เคยอบรมเลย	19	2.03	0.403		
- อบรมระดับน้อย	3	1.95	1.00		
- อบรมระดับมาก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
ทัศนคติของบุคลากรของ อบต.					
<u>บทบาทของอบต. ในการจัดทำผังเมืองรวม</u>					
- ระดับต่ำ	9	1.88	0.321	F = 3.330	0.050**
- ระดับกลาง	9	2.29	0.640		
- ระดับสูง	14	1.83	0.307		
<u>ข้อดีของผังเมืองรวม</u>					
- ระดับต่ำ	8	2.26	0.497	F = 3.007	0.065*
- ระดับกลาง	12	1.78	0.261		
- ระดับสูง	12	1.98	0.518		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.6.2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน คือ รายได้ การจัดงบประมาณ ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรและทัศนคติด้านข้อดีของผังเมืองรวม และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม โดยพบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่ส่งผลต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน

อย่างไรก็ตามหาก อบต. มีการจัดสรรบุคลากร และงบประมาณตามปัจจัยเหล่านี้ก็มีแนวโน้มที่จะทำให้มีระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชนสูงขึ้นได้

(ดังแสดงในตารางที่ 4.37)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
<u>รายได้ของ อบต.</u>					
- ต่ำ	37	1.94	0.45	F = 1.852	0.164
- กลาง	27	1.74	0.67		
- สูง	17	1.72	0.31		
<u>การจัดงบประมาณ</u>					
- จัดงบ	7	1.90	0.251	t = -0.407	0.685
- ไม่จัด	74	1.82	0.515		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ไม่เคยอบรมเลย	32	1.81	0.50	F = 0.091	0.913
- อบรมระดับน้อย	35	1.82	0.38		
- อบรมระดับมาก	14	1.88	0.73		
<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>					
- ค่อนข้างเพียงพอ	30	1.87	0.535	t = 0.643	0.522
- ไม่เพียงพอ	51	1.80	0.476		
<u>ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ระดับต่ำ	33	1.79	0.47	F = 2.072	0.133
- ระดับกลาง	8	2.16	0.47		
- ระดับสูง	40	1.79	0.51		
<u>การกำหนดผู้ปฏิบัติงาน</u>	2	2.00	0.000	t = -0.483	0.630
- ผู้บริหาร	72	1.82	0.503		
- เจ้าหน้าที่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
ทัศนคติบุคลากรของ อบต.					
บทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม	28	1.83	0.439	F = 0.461	0.632
- ระดับต่ำ	24	1.90	0.633		
- ระดับกลาง	29	1.77	0.428		
- ระดับสูง					
ข้อดีของผังเมืองรวม					
- ระดับต่ำ	26	1.92	0.519	F = 0.724	0.488
- ระดับกลาง	27	1.81	0.465		
- ระดับสูง	28	1.76	0.512		

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.7 การเปรียบเทียบระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

จากการศึกษาจะเห็นว่า กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงสนใจอยากเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติภารกิจของ อบต. จากการได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นว่ามีหน่วยงาน 3 แห่งที่ให้การฝึกอบรมแก่ อบต. ซึ่งได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง โยธาธิการจังหวัดสงขลา และองค์การบริหารส่วนจงหวัดสงขลา ผู้วิจัยจึงนำการได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ มาเปรียบเทียบกันเพื่อดูว่าหน่วยงานไหนมีประสิทธิภาพกระตุ้นให้ อบต. เตรียมความพร้อมเชิงโครงสร้างและระบบงาน ได้ดีกว่ากัน

การเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ จะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมและสนับสนุนจากโยธาธิการจังหวัดและกรมโยธาธิการและผังเมืองจะเตรียมงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ต่างๆ มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น แต่ก็จะเห็นว่ายังจัดอยู่ในระดับที่น้อยมาก ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองและจะเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้นำไปดัดแปลง เผยแพร่ หรือนำออกแสดงต่อสาธารณชน

ว่าโปรแกรม GIS นั้นยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลใดเลยที่เตรียมไว้เพื่อปฏิบัติในภารกิจนี้ และการได้รับการอบรมจะส่งผลต่อการจัดเตรียมบุคลากรและคอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญ
(ดังแสดงในตารางที่ 4.38)

ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองนั้นซึ่งวัดด้วยมาตรวัด 3 ระดับที่มีความหมายของช่วงค่าคะแนนต่างๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป หมายถึง ได้ดำเนินการแล้ว

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง อยู่ในระหว่างดำเนินการ

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ยังไม่ดำเนินการ

*ตัวเลขอ้างอิง : (วัฒนา, 2546)

จะเห็นว่าการจัดให้มีการฝึกอบรม มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศและด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยจะเห็นว่าการได้รับการอบรมจากโยธาธิการจังหวัดสงขลาสามารถปฏิบัติภารกิจได้ดีว่าหน่วยงานอื่น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.50-2.49 ซึ่งหมายถึง อยู่ในระหว่างดำเนินการหรือมีความสามารถระดับปานกลาง และจะเห็นว่าการให้การอบรมด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศและด้านการสร้างความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้นมีระดับการอยู่ในระดับที่สูง โดยมีเพียงการกำหนดนโยบาย /แผน และวิสัยทัศน์เท่านั้นที่ยังมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ
(ดังแสดงในตารางที่ 4.39)

ส่วนการปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามผังเมืองนั้น พบว่าการได้รับการฝึกอบรมจากทุกหน่วยงานมีระดับความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.50-2.49 ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองขององค์การปกครองส่วนตำบล มีความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายอยู่ในระดับระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ แต่จะเห็นว่าการได้รับการฝึกอบรมจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยที่ร่วมมือกับโยธาธิการจังหวัดสงขลานั้นจะสามารถปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามผังเมืองได้ดีกว่า การได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่นๆ
(ดังแสดงในตารางที่ 4.40)

และสุดท้ายระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรหลังจากที่ได้รับการฝึกอบรมมานั้น จะเห็นว่าบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และจากกรมโยธาธิการจังหวัดโดยร่วมมือกับโยธาธิการจังหวัด จะมีระดับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองมากที่สุด
(ดังแสดงในตารางที่ 4.41)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อม งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ขององค์กรบริการส่วนตำบลหลังได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ

	ระดับความสามารถของการจัดเตรียมสิ่งต่างๆ					F	sig
	1	2	3	4	5		
งบประมาณ (บาท)	10184.57	13529.41	0.000	0.000	0.000	0.625	0.709
บุคลากร (คน)	1.235	1.421	1.416	1.285	0.000	2.486	0.032**
อุปกรณ์							
- คอมพิวเตอร์	0.875	1.133	2.272	3.333	0.000	4.022	0.002***
- ปริ้นเตอร์	0.500	0.733	0.363	0.285	0.000	0.966	0.447
- โปรแกรม GIS	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	-	-
- อุปกรณ์สำรวจ	0.181	0.176	0.000	0.571	0.000	1.234	0.305
ภาคสนาม	0.000	0.066	0.000	0.000	0.000	0.485	0.817
- รถยนต์							

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

* จากตารางที่ 4.38 – 4.41

1 คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง

2 คือ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา

3 คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง และโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา

4 คือ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5 คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.39 การเปรียบเทียบระดับความสามารถด้านการวางแผนและจัดทำผังขององค์กรบริการส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ

ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง	ระดับความสามารถ					F	sig
	1	2	3	4	5		
ด้านนโยบาย / แผน / วิสัยทัศน์	1.55	1.47	1.00	1.62	1.19	0.737	0.622
ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ	1.92	2.07	1.00	2.10	1.55	2.680	0.020**
ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ	1.50	3.00	-	1.25	-	-	-
ด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	1.80	2.15	2.19	2.50	1.77	2.476	0.058*

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

ตารางที่ 4.40 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

	ระดับความสามารถ					F	sig
	1	2	3	4	5		
ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม	1.95	1.97	2.00	2.33	1.66	0.605	0.697
การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน	1.82	2.02	1.75	2.58	1.87	1.458	0.237
การพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน	1.88	1.95	2.00	2.09	1.82	1.372	0.238

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคลากรในระดับ อบต.

	ระดับความสามารถ					F	sig
	1	2	3	4	5		
ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง	2.21	2.21	2.50	1.62	2.46	0.981	0.444

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.8 การเปรียบเทียบระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของ อบต. ที่มี / ไม่มีแผนในการจัดทำผังเมืองในปี 2551

จากการสอบถามองค์การบริหารส่วนตำบลถึงแผนงานในปี 2551 พบว่ามีทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผนและไม่มีแผนที่จะจัดทำผังเมือง ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะเปรียบเทียบความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผนและไม่มีแผนในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองในปี 2551 ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร จากการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่งจะจัดเตรียมไว้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน แต่จะเห็นว่าการจัดเตรียมงบประมาณของ อบต.ที่ยังไม่มีแผนนั้นมีการจัดเตรียมความพร้อมไว้สูงกว่า อบต.ที่มีแผนแล้วเล็กน้อย (ดังแสดงในตารางที่ 4.42)

จากการวิเคราะห์จะเห็นว่าการมีแผนหรือไม่มีแผนในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองไม่ได้ส่งผลต่อการจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ แต่จะขึ้นอยู่กับรายได้ และความพร้อมที่มีอยู่เดิมของ อบต.มากกว่า (ดังแสดงในตารางที่ 4.42)

ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองนั้น จะเห็นว่าขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผนไว้แล้วจะสามารถปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองในด้านต่างๆ ได้ดีกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังไม่มีแผน (ดังแสดงในตารางที่ 4.42)

และสุดท้ายการปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามผังเมืองนั้น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแผนในการจัดทำผังเมืองไว้แล้วมีระดับความพร้อมมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีแผนว่าจะจัดทำผังเมืองเช่นเดียวกัน (ดังแสดงในตารางที่ 4.42)

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในด้านต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ เช่น การจัดงบประมาณ การกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองและการปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ก็มีตัวแปรหลายตัวด้วยกันที่มีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อความพร้อมด้านต่างๆ (ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว) ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจุบันภารกิจด้านผังเมืององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการขั้นต้น และมีความพร้อมในเกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้ามนำไปใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆขององค์กรบริการส่วนตำบลกลุ่มที่มีแผนและไม่มีแผนในการจัดทำผังเมืองในปี 2551

ปัจจัย	กลุ่ม อบต.		t	sig
	มีแผน(n=23)	ไม่มีแผน(n=63)		
งบประมาณ	6578.94	10817.04	0.522	0.604
บุคลากร	1.333	1.000	-1.274	0.207
อุปกรณ์				
- คอมพิวเตอร์	1.333	1.581	0.613	0.542
- ปริ้นเตอร์	0.555	0.395	-0.791	0.432
- โปรแกรม GIS	-	-	-	-
- อุปกรณ์สำรวจภาคสนาม	0.055	0.227	1.241	0.219
- รถยนต์	0.000	0.023	0.644	0.522
ด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์	1.58	1.36	-1.489	0.140
ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ	1.98	1.73	-1.619	0.109
ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ	1.54	1.57	0.269	0.789
ด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	1.16	1.97	-1.112	0.272
ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม	2.03	1.86	-1.076	0.291
การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน	2.04	1.90	-0.829	0.414
การพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน	1.93	1.79	-1.058	0.293

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.9 ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพร้อมในระดับบุคคลนั้นผู้วิจัยเห็นว่ามีอยู่ 2 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมืองและทัศนคติของการบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม ซึ่งแยกออกได้เป็นทัศนคติด้านด้านบทบาทและทัศนคติด้านข้อดีของการทำผังเมืองรวม

โดยความพร้อมต่างๆนั้นก็จะขึ้นอยู่กับตัวแปรต่างๆ เช่น การได้รับการอบรมด้านผังเมือง การมีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง และระดับการศึกษาของบุคลากร

โดยความพร้อมของบุคลากรนั้นมีส่วนสำคัญต่อและส่งผลต่อความสามารถของ อบต.ในการดำเนินงานด้านผังเมือง โดยมีความพร้อม 2 ด้านด้วยกัน

1. ความรู้ความเข้าใจ
2. ทัศนคติ
    1. ทัศนคติด้านข้อดีของการทำผังเมืองรวม
    2. ทัศนคติด้านด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม

ซึ่งจะส่งผลต่อตัวแปรตามในการวิเคราะห์ในส่วนนี้ จากกรอบแนวความคิดในบทที่ 2 [31] ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความพร้อมระดับบุคลากร คือ ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติด้านข้อดีของการทำผังเมืองรวม และทัศนคติด้านด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวม

4.9.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคลากร

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการ คือ การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน พบว่าไม่มีปัจจัยใดเลยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำผังของบุคลากร แต่ก็มีแนวโน้มว่าหาก อบต. เตรียมความพร้อมในตัวแปรอิสระเหล่านี้ก็ทำให้มีความสามารถสูงขึ้น

จะเห็นว่า ระดับการศึกษา ประสบการณ์ของบุคลากร และการได้รับการฝึกอบรมด้านผังเมืองมีระดับความพร้อมอยู่ในระดับที่เท่าๆ กัน แต่ผู้ที่เคยได้รับการอบรมมีความพร้อมอยู่ในระดับสูงที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 4.43)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคลากร

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
<u>การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน</u>					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	43	2.73	0.37	t=1.545	0.124
- ปริญญาตรีขึ้นไป	126	2.61	0.47		
<u>ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่</u>					
- ระดับต่ำ	53	2.59	0.50	F=1.322	0.269
- ระดับกลาง	82	2.63	0.43		
- ระดับสูง	34	2.75	0.42		
<u>การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน</u>	71	2.64	0.47	t= -0.146	0.884
- เคย	68	2.63	0.43		
- ไม่เคย					

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.9.2 การวัดระดับทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองของบุคคลากร

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการ คือ การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน ทดสอบแล้วพบว่ามีปัจจัยด้านการศึกษาของผู้ปฏิบัติงานเพียงตัวเดียวที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองของบุคลากร แต่ก็มีแนวโน้มว่าหาก อบต. เตรียมความพร้อมในตัวแปรอิสระเหล่านี้ก็ทำให้มีความสามารถสูงขึ้น

จะเห็นว่า หากบุคลากรมีประสบการณ์การทำงานด้านผังเมืองสูง และได้รับการฝึกอบรมด้านผังเมือง ก็จะมีระดับทัศนติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวมอยู่ในระดับที่สูงด้วย (ดังแสดงในตารางที่ 4.44)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองของบุคคลากร

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	42	2.76	0.43	t = 2.025	0.045*
- ปริญญาตรีขึ้นไป	124	2.58	0.49		
ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่					
- ระดับต่ำ	53	3.86	0.73	F = 1.344	0.264
- ระดับกลาง	81	3.85	0.83		
- ระดับสูง	32	4.11	0.85		
การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน	89	3.86	0.77	t = 0.663	0.508
- เคย	77	3.95	0.84		
- ไม่เคย					

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

4.9.3 การวัดระดับทัศนคติด้านข้อดีของการจัดทำผังเมืองของบุคคลากร

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการ คือ การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน ทดสอบแล้วพบว่าไม่มีปัจจัยใดเลยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำผังของบุคลากร แต่ก็มีแนวโน้มว่าหาก อบต. เตรียมความพร้อมในตัวแปรอิสระเหล่านี้ก็ทำให้มีความสามารถสูงขึ้น

จะเห็นว่า หากบุคลากรมีประสบการณ์การทำงานด้านผังเมืองสูง และได้รับการฝึกอบรมด้านผังเมือง ก็จะมีระดับทัศนคติด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำผังเมืองรวมอยู่ในระดับที่สูงด้วย (ดังแสดงในตารางที่ 4.45)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านข้อดีของการทำผังเมืองของบุคลากร

ปัจจัย	n	ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินการ	S.D.	สถิติทดสอบความแตกต่าง	sig
การศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน					
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	42	2.952	0.215	t = -1.148	0.253
- ปริญญาตรีขึ้นไป	124	2.983	0.126		
ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่					
- ระดับต่ำ	53	4.39	0.45	F = 0.086	0.917
- ระดับกลาง	81	4.37	0.54		
- ระดับสูง	32	4.41	0.58		
การพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน	89	4.40	0.51	t = 0.591	0.555
- เคย	77	4.45	0.57		
- ไม่เคย					

* P < 0.10 ** P < 0.05 *** P < 0.01

จากการวิเคราะห์ความสามารถในด้านต่างๆขององค์กรบริหารส่วนตำบลพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการด้านผังเมือง ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การจัดให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านผังเมือง การจัดให้ผู้บริหารองค์กรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ การจัดให้มีบุคลากรที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี แลกการจัดให้ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีด้านผังเมืองเข้ามาปฏิบัติงาน และสรุปได้ว่าความสามารถขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ โดยจะเห็นว่าความพร้อมอยู่ในระดับ ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 เนื่องจากการปฏิบัติภารกิจในด้านต่างๆ ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ แต่ก็มีตัวแปรหลายตัวด้วยกันที่มีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อความพร้อมด้านต่างๆ (ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว) ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจุบันภารกิจด้านผังเมืองที่องค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ดำเนินการนั้น ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการขั้นต้นและมีการดำเนินการในระดับที่พอๆ กัน ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลยังไม่พร้อมที่จะรองรับภารกิจด้านผังเมืองจากส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะสรุปและอภิปรายในบทต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างไรก็ตามสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำไปกำหนดข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางให้ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานอื่นๆ สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่รัฐบาลได้วางไว้ การวางผังเมืองของโยธาธิการและผังเมืองที่ผ่านมา เป็นการดำเนินงานในลักษณะ “การวางผังเมืองโดยส่วนกลางเพื่อประชาชนในท้องถิ่น” ซึ่งเป็นผลทำให้ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการวางผังเมือง องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังไม่ได้เตรียมการในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองมาก่อน แต่เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งพระราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการผังเมืองมาปฏิบัติเองนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทุกแห่งจึงประสบปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งส่วนที่เป็นองค์ประกอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง และส่วนที่เป็นองค์ประกอบภายนอก

5.1 สรุปผลการศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ผังเมืองมีความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะการวางผังเมืองจะกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่แสดงทิศทางการขยายตัวของเมือง กำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถจัดสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเป็นเมืองที่น่าอยู่ และช่วยให้ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้การพัฒนาเมืองบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะศักยภาพและความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆที่จำเป็นหรือเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองเพื่อการศึกษาความสามารถในการรองรับภารกิจด้านการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.1 ด้านการถ่ายโอนภารกิจด้านผังเมืองจากส่วนกลาง

ปัจจุบันกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ให้การฝึกอบรมแก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่ง เพื่อให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง

ซึ่งปัจจุบันในขั้นตอนการฝึกอบรมนี้ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ แต่ในทางปฏิบัติแล้วนั้นกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานดังกล่าวได้ และยังไม่มีการแต่งตั้งกลุ่มบุคคลที่สามารถจะเป็นวิทยากรเพื่อให้การอบรมแก่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ ทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมในแต่ละแห่ง ได้รับความรู้ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับความสามารถของวิทยากรซึ่งมีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆแตกต่างกัน (สุภัทรา ชัยเทวารัณย์ สถาปนิก 7 วช. ,30 ตุลาคม 2550)

5.1.2 การเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในจังหวัดสงขลายังไม่มีแผนที่จะจัดทำผังเมืองในปี 2551 เลย เนื่องจากในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำผังเมืองรวม แต่ทุก อบต. ก็มีหน้าที่ที่จะจ้องจัดทำผัง อบต. เช่นกัน

แต่หากจะจัดทำผังเมืองรวมองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำร่วมกับโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเองยังไม่มีความพร้อมในหลายๆ ด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น ด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง และทางโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดก็มีความพร้อมและสามารถให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

5.1.2.1 การจัดสรรทรัพยากรในจังหวัดสงขลาเพื่อปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองประกอบด้วย 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ และด้านบุคลากร โดยทั้ง 3 ด้านนี้จะเป็นตัวชี้วัดการเตรียมความพร้อมที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้เป็นอย่างดี

1. ด้านโครงสร้างและระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1. ด้านงบประมาณ

พบว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านผังเมืองไว้น้อยมากโดยร้อยละ 90.8 ยังไม่ได้จัดงบประมาณเพื่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองไว้เลย ผู้ที่ปฏิบัติภารกิจพบว่ากว่าร้อยละ 80 ได้ให้ความเห็นว่าเกิดจากอบต. ยังไม่จัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง รองลงมาเห็นว่างบประมาณที่ท้องถิ่นมีอยู่ไม่เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจได้ และเกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีนั้นขาดความต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถดำเนินงานต่อได้ ปัญหาต่อมา คือด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเห็นว่ายังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านผังเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 การจัดตั้งหน่วยงานและจัดเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจใหม่

การจัดสรรทรัพยากรด้านบุคคลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าเกือบครึ่งหนึ่งที่ได้จัดเตรียมบุคลากรไว้แต่น้อยมาก ส่วนใหญ่จะ

จัดเตรียมบุคลากรไว้เพียงแห่งละ 1 ถึง 2 คน เท่านั้น ยังถือว่ายังไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้ เนื่องจากการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้ผู้ปฏิบัติงานหลายๆ ด้านด้วยกัน สาเหตุเหล่านี้ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านผังเมืองได้ งานด้านผังเมืองจำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมากและมีความเชี่ยวชาญในหลายๆ ด้านด้วยกัน แต่จะเห็นว่า บุคลากรที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดไว้นั้น เกือบทั้งหมดเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนโยธา ที่เหลือได้แก่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สถาปนิก และผู้บริหาร โดยจะเห็นว่าผู้ที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองนั้นยังไม่ใช่ตำแหน่งนักผังเมือง หรือยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลใดเลยที่มีตำแหน่งนักผังเมืองอยู่ในหน่วยงาน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งหน่วยงาน และเร่งจัดเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านผังเมืองในสาขาวิชาต่างๆเพิ่มเติมเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองด้วยตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3. ด้านเครื่องมือ / วัสดุอุปกรณ์

พบว่าการจัดสรรด้านเครื่องมือ / วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองนั้น ยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลใดเลยที่มีโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้ในการปฏิบัติงาน และในส่วนของอุปกรณ์อื่นจะเห็นว่ายังจัดอยู่ในระดับที่น้อยมาก

5.1.3 ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.1.3.1 ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองด้านการวางแผนและจัดทำผัง

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองด้านการวางแผนและจัดทำผังขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำนโยบาย / แผน / วิสัยทัศน์ ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศและสารสนเทศ ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จะเห็นว่า อบต. ส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองด้านการวางแผนและจัดทำผังอยู่ในระดับปานกลาง โดยภารกิจส่วนใหญ่จะอยู่ในระหว่างการดำเนินการ มีเพียงการนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์เท่านั้นที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับต่ำ และจะเห็นว่าการดำเนินการด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนนั้นมีระดับความสามารถสูงที่สุด รองลงมาคือ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจาก อบต.ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกำหนดนโยบาย และแผนงานด้านการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง ทำให้ไม่มีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ต่างๆอย่างเพียงพอต่อการที่จะปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับภารกิจและอยู่ในระดับสูงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3.2 ความสามารถในด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองและแผนพัฒนา อบต.

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน และด้านการพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน พบว่า อบต.ส่วนใหญ่มีความสามารถในการโดยจะเห็นว่าความสามารถในด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง ในทั้ง 3 ด้านนั้นพอๆกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง และ อบต. ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมายถึง 51- 75 % แต่ในความเป็นจริงการปฏิบัติในระดับนี้ก็ยังถือว่าค่อนข้างที่จะต่ำอยู่ ดังนั้น อบต. ควรเพิ่มระดับความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม

5.1.4 ความพร้อมของบุคลากร

5.1.4.1 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร

ผู้ปฏิบัติภารกิจส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าส่วนโยธา ซึ่งจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีรองลงมาเป็นตำแหน่งนายช่างโยธา ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง พบว่าส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์การทำงานด้านการวางผังเมืองเลย หรือหากมีประสบการณ์ก็จะมีประสบการณ์เพียงเพียง 1 ถึง 2 ปี เท่านั้น โดยจะเห็นว่า อบต. ส่วนใหญ่ ยังไม่มีผู้ที่จบการศึกษาโดยตรงด้านผังเมืองเลย

โดยในขณะที่ยังไม่มีบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านการผังเมืองโดยตรงนั้น การฝึกอบรมก็เป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้ โดยพบว่า มีผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านผังเมืองเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น และอีกส่วนหนึ่งก็เป็นผู้ที่ไม่เคยรับการฝึกอบรมด้านผังเมืองเลย และส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการได้รับการฝึกอบรมนั้นยังไม่เพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจได้

โดยระดับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำมาก และส่วนใหญ่คิดว่ามีความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกอบรมนั้นยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

5.1.4.2 ทัศนคติของบุคลากร

จากการสำรวจพบว่าผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำผังเมือง โดยทัศนคติด้านผังเมืองได้แบ่งเป็น 2 ด้านด้วยกัน คือ

1. ข้อดีของการจัดทำผังเมืองและวิธีการจัดทำผังเมือง
2. บทบาทของ อบต. ในการจัดทำผังเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยจะเห็นว่าผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติที่ดีในทั้ง 2 ด้าน โดยเกือบทั้งหมดจะเห็นด้วยกับข้อดีของการจัดทำผังเมืองและมากกว่าครึ่งที่เห็นว่า อบต. ควรมี

บทบาทในการจัดทำผังเมือง และส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมืองในขั้นตอนสำคัญต่างๆ มากที่สุด โดยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คือ การจัดทำผังเมืองจะต้องโปร่งใส รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ทัศนคติของ บุคลากร เช่นนี้ นับเป็นจุดแข็งอย่างหนึ่งของ อบต.

5.2 สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2.1 ปัจจัยด้านโครงสร้าง และระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2.1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและจัดทำผัง

ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการวางแผนและจัดทำผังนั้น พบว่าการจัดสรรงบประมาณ การจัดอุปกรณ์ การกำหนดให้ผู้บริหารเข้ามาปฏิบัติภารกิจ การกำหนดจำนวนผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ของผู้ที่ปฏิบัติงาน การจัดผู้ที่มีทัศนคติที่ดีด้านการวางและจัดทำผังเมือง ไว้เพื่อรองรับภารกิจด้านผังเมืองสามารถทำการระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรเร่งกำหนดนโยบาย แผน และวิสัยทัศน์ด้านการผังเมืองให้ชัดเจน เร่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้โดยการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีความรู้ความสามรถด้านผังเมือง และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง และกำหนดจำนวนของผู้ปฏิบัติงานให้เพียงพอกับภาระหน้าที่ที่จะต้องทำ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่ผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้ตอบมา

5.2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการปฏิบัติตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

จากการวิจัยพบว่ามีเพียงปัจจัยเดียว คือ ประสบการณ์ของบุคลากรมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการปฏิบัติตามแผนและกฎหมายด้านผังเมือง

5.2.2 ปัจจัยด้านบุคลากร

5.2.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจด้านผังเมืองของบุคคลากร

ไม่พบว่ามีตัวแปรอิสระใดเลยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ แต่หาก อบต. เตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยจัดบุคลากรที่จบการศึกษาทางด้านผังเมือง และจบในระดับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีบุคลากรที่มีประสบการณ์สูง และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรโดยการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านผังเมืองแล้วนั้น อบต. ก็จะสามารถปฏิบัติในภารกิจด้านผังเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ในระดับที่สูงได้

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้ามมิให้ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำไปใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น โดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านผังเมืองของบุคคลากร

พบว่าการศึกษาของผู้ปฏิบัติงานเพียงตัวเดียวที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติ แต่ก็มีแนวโน้มว่าหาก อบต. เตรียมความพร้อมในด้านการศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน ก็จะทำให้ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองสูงขึ้นได้ โดยหากมีทัศนคติที่ดีต่อการผังเมืองแล้วนั้นก็จะส่งผลให้สามารถปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองได้ดีด้วยเช่นกัน โดย อบต.จะต้องจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติภารกิจในส่วนนี้ หรือเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจโดยการจัดให้มีการฝึกอบรมแก่บุคลากรในหน่วยงานอย่างจริงจัง

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองของ อบต.

ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองของ อบต.	ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง						
	ด้านการวางแผนและจัดทำผัง				ด้านปฏิบัติตามแผน/กฎหมายผังเมือง		
	1	2	3	4	1	2	3
ตัวแปรเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบ							
รายได้ อบต.	-	NS	-	-	-	NS	NS
การจัดสรรงบประมาณ	S	-	-	-	-	NS	NS
การจัดเครื่องมือ อุปกรณ์	-	S	-	-	-	-	-
การจัดสรรระดับผู้ปฏิบัติงาน	S	-	-	-	-	NS	NS
การจัดสรรจำนวนบุคลากร	S	NS	-	-	-	-	-
การพัฒนาบุคลากร	S	NS	NS	S	NS	NS	NS
ตัวแปรเกี่ยวกับบุคลากร							
การศึกษา	NS	NS	NS	-	-	NS	-
ประสบการณ์	NS	NS	NS	NS	S	NS	NS
การได้รับการพัฒนาความรู้ (ฝึกอบรม)	S	NS	NS	S	NS	NS	NS
ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง (เพียงพอ)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	NS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ ด้านการผังเมืองของ อบต.	ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง						
	ด้านการวางแผนและจัดทำผัง				ด้านปฏิบัติตามแผน/กฎหมายผังเมือง		
	1	2	3	4	1	2	3
ตัวแปรเกี่ยวกับบุคลากร ด้านทัศนคติ							
เกี่ยวกับข้อดีของผังเมืองรวม	-	-	S	NS	S	S	NS
เกี่ยวกับบทบาท อบต. ในการทำผังเมืองรวม	-	-	NS	NS	NS	S	NS

หมายเหตุ : ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองด้านการวางแผนและจัดทำผัง

1 หมายถึง ด้านการจัดทำนโยบาย แผน และวิสัยทัศน์

2 หมายถึง ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ

3 หมายถึง ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการ

4 หมายถึง ด้านการสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองด้านปฏิบัติตามแผน/กฎหมายผังเมือง

1 หมายถึง ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมือง

2 หมายถึง การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผน

3 หมายถึง การพัฒนาสาธารณูปการของชุมชน

S Statistically significant at P < .10

NS Not Statistically significant at P < .10

ตารางที่ 5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อความรู้สามารถและทัศนคติของบุคลากรผู้ปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง

ปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อ ความรู้สามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง	ความรู้ความสามารถบุคลากร	ทัศนคติของบุคลากร	
		ข้อดีของผังเมืองรวม	บทบาท อบต
การศึกษา	NS	NS	S
ประสบการณ์	NS	NS	NS
การได้รับการพัฒนาความรู้	NS	NS	NS
ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ปัญหาในการเตรียมความพร้อมด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นพบว่ามีปัญหาในหลายๆ ด้านด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของปัญหาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านเครื่องมือ / อุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ โดยจากการวิเคราะห์พบว่าปัญหาด้านบุคลากรนั้นส่วนใหญ่เกิดจาก 2 สาเหตุด้วยกัน คือบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านผังเมือง (ตารางที่ 5.3) รองลงมาคือ บุคลากรมีจำนวนน้อยเกินไป (ตารางที่ 5.3) ซึ่งก็ได้พบว่าร้อยละ 53.4 จัดบุคลากรไว้เพียง 1 – 2 คน สาเหตุเหล่านี้ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านผังเมืองได้เนื่องจากงานด้านผังเมืองจำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ที่มีความเชี่ยวชาญในหลายๆ ด้านด้วยกัน องค์กรบริหารส่วนตำบลจำเป็นที่จะต้องเร่งจัดเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านผังเมืองในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองด้วยตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาด้านที่ 2 คือปัญหาด้านงบประมาณ พบว่ากว่าร้อยละ 80 คิดว่าเกิดจากอบต. ยังไม่จัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง รองลงมาเห็นว่างบประมาณที่ท้องถิ่นมีอยู่ไม่เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจได้ และเกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีนั้นขาดความต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถดำเนินงานต่อได้ ปัญหาต่อมา คือด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ พบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเห็นว่ายังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านผังเมือง

ปัญหาสุดท้ายคือ ด้านการบริหารจัดการ พบว่ามีหลายสาเหตุด้วยกัน แต่องค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เห็นว่าเกิดจากการไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านผังเมือง รองลงมาคือ ไม่มีการดำเนินงานด้านผังเมือง ไม่มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านผังเมือง และไม่มีการดำเนินการข้อมูลพื้นฐานด้านผังเมือง (ดังแสดงในตารางที่ 5.3)

ส่วนความคิดเห็นที่ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการรองรับภารกิจด้านผังเมืองหรือไม่นั้นร้อยละ 75 เห็นว่ายังไม่พร้อม (ดังแสดงในตารางที่ 5.4) โดยสาเหตุที่ตอบว่ายังไม่พร้อมนั้นส่วนใหญ่ เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดศักยภาพในหลายๆ ด้านด้วยกัน (ดังแสดงในตารางที่ 5.5) ทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 แสดงปัญหาด้านต่างๆ ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ปัญหา	ร้อยละ
ด้านบุคลากร	
1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านผังเมือง	74.7
2. บุคลากรมีจำนวนน้อย	77.0
ด้านงบประมาณ	
1.ไม่มีการจัดสรรงบประมาณ	81.2
2.งบประมาณไม่เพียงพอ	60.2
3.งบประมาณขาดความต่อเนื่อง	43.5
ด้านวัสดุอุปกรณ์	
1. ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติภารกิจ	100
ด้านการบริหารจัดการ	
1. ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านผังเมือง	63.7
2. ไม่มีการดำเนินงานด้านผังเมือง	52.4
3. ไม่มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านผังเมือง	46.4
4. ไม่มีการดำเนินการข้อมูลพื้นฐานด้านผังเมือง	65.3
รวม	(n=166)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

ตารางที่ 5.4 แสดงทัศนคติพร้อม / ไม่พร้อมในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

ทัศนคติ	สัดส่วนร้อยละ
พร้อม	22.9
ไม่พร้อม	74.7
รวม	100 (n=166)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.5 แสดงทัศนคติด้านศักยภาพของ อบต . ในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

เหตุผล	สัดส่วนร้อยละ
อบต. ขาดศักยภาพในหลายๆด้าน	68.8
อบต.ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน	4.1
บุคลากรไม่มีความชำนาญ	0.6
บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง	1.2
รวม	100 (n=127)

ที่มา : จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ปัจจัย

จากผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.4.1 ความสามารถระดับองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านนโยบายและวิสัยทัศน์

จากการศึกษาพบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ จึงสามารถเสนอแนะได้ดังนี้

1. เนื่องจาก อบต. ยังไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านผังเมืองไว้เลย ดังนั้น ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ด้านการผังเมืองที่ชัดเจน

2. ด้านโครงสร้างขององค์กร จะเห็นว่า อบต. ยังไม่จัดตั้งหน่วยงานเพื่อมารองรับภารกิจด้านผังเมืองไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการกำหนดโครงสร้างองค์กร เพื่อกำหนดหน่วยงานหรือแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับภารกิจด้านผังเมือง หรือถึงแม้ว่าท้องถิ่นบางแห่งจะทำการจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาหรือให้หน่วยงานอื่นที่มีผู้เชี่ยวชาญดำเนินการแล้วนั้น ก็ต้องมีคณะทำงานติดตามผลการทำงานของคณะผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำความเข้าใจ และสามารถตอบคำถามประชาชนหรือองค์กรอื่นๆ ถึงเหตุผลในการกำหนดการใช้ที่ดินแต่ละประเภทในพื้นที่วางผังเมืองได้

3. เนื่องจากงานด้านผังเมืองเป็นงานที่จำเป็นจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือเทคนิคเฉพาะทาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องจัดเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านผังเมืองโดยตรง มาปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง โดยการจัดเตรียมตำแหน่งไว้เพื่อรองรับบุคลากรทางด้านนี้ให้เหมาะสมและเพียงพอกับภารกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านโครงสร้างและระบบงานของ อบต.

เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองมีด้วยกันหลายๆปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนา อบต.และผังเมืองรวม ปัจจัยด้านการกำหนดนโยบายด้านการผังเมือง ปัจจัยด้านการเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านผังเมือง ปัจจัยด้านการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปัจจัยด้านการกำหนดพื้นที่ชุมชนและระบบสาธารณูปโภค และปัจจัยสุดท้ายด้านการกำหนดมาตรการต่างๆ เช่นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ยังไม่ได้กำหนดภารกิจด้านการกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมลงไป โดยในการทำการวิจัยเรื่องนี้ในครั้งต่อไป ควรกำหนดภารกิจในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมลงไปด้วย เพื่อความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถาม

การจัดทำผังเมืองนั้นทางองค์กรบริหารส่วนตำบลจะต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการในปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว โดยสามารถเสนอแนะขั้นตอนในการดำเนินการได้ดังนี้

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรกำหนดนโยบายและแผนงานในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองอย่างชัดเจน ว่าในแต่ละปีจะดำเนินการในส่วนใดก่อนและหลัง

2. ควรจัดเตรียมงบประมาณในการดำเนินการไว้อย่างเหมาะสม โดยในระยะแรกที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและความพร้อมทั้งบุคคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เพียงพอ เพื่อที่จะรองรับการปฏิบัติด้านการผังเมืองซึ่งจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องจัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอและเมื่อการวางผังเมืองรวมสำเร็จลง ก็จะต้องใช้งบประมาณเพื่อการลงทุน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นตามที่ได้วางไว้ และการดำเนินงานโครงการพัฒนาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเตรียมการจัดหางบประมาณเพิ่มเติม หรือหาวิธีการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถดำเนินการด้านการผังเมืองได้อย่างคล่องตัว

3. ควรจัดเตรียมบุคลากรให้เหมาะสมที่จะปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านผังเมืองเข้ามาดำเนินการ โดยการเปิดรับตำแหน่งนักผังเมือง สถาปนิก ภูมิศาสตร์ นักสิ่งแวดล้อม และนักกฎหมายเป็นต้น

4. การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานด้านผังเมือง เพื่อให้สามารถดำเนินงานวางผังเมืองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น อาทิเช่น ภาพถ่ายทางอากาศ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับงานการผังเมือง (GIS) ที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง เชื่อถือได้และอุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็น

5.4.2 ความพร้อมระดับบุคคล

<u>ความรู้ความเข้าใจด้านผังเมือง</u>

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดเตรียมบุคลากรและพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรในหน่วยงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะองค์ความรู้ด้านผังเมืองมีวิวัฒนาการและมีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาไปตามการพัฒนาของเมืองที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งการพัฒนาบุคลากร ทำได้หลายวิธี เช่น การส่งบุคลากรเดิมไปศึกษาเพิ่มเติม เปิดรับเจ้าหน้าที่ใหม่ในตำแหน่งที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสำหรับปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง เช่น ตำแหน่งนักผังเมือง สถาปนิก นักภูมิศาสตร์ และนักสิ่งแวดล้อม การส่งไปศึกษาดูงาน การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้เป็นต้น

5.4.3 การส่งเสริมองค์กรบริหารส่วนตำบลจากหน่วยงานภาครัฐ

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองขององค์กรบริหารส่วนตำบลจากหน่วยงานภาครัฐ

1. ส่วนกลางควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ / แนวทางปฏิบัติและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ ให้ชัดเจน เข้าใจง่าย รวมทั้งจัดประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน และเข้าใจถึงภารกิจต่างๆ ให้ชัดเจน และแบ่งขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อองค์กรบริหารส่วนตำบลจะได้นำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รัฐบาลในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย และมีบทบาทในการกำกับการบริหารราชการของหน่วยงานในระดับต่างๆให้เป็นไปตามนโยบาย จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานในทุกระดับอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ให้หน่วยงานระดับปฏิบัติมีการพัฒนาโครงสร้างและอัตรากำลัง และสามารถที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างประสบผลสำเร็จและสมบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของท้องถิ่นได้ในส่วนของภารกิจด้านการผังเมือง ซึ่งเป็นภารกิจใหม่ รัฐบาลจึงจะต้องให้ความสำคัญด้านการโครงสร้างและการเตรียมบุคลากร รวมทั้งถ่ายโอนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านงบประมาณ ด้านการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามผังเมือง รวมทั้งต้องลดบทบาทของหน่วยราชการส่วนกลางในการวางผังเมือง จึงจะทำให้การปฏิบัติงานด้านผังเมืองขององค์กรบริหารส่วนตำบลบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ได้

2. ระดับหน่วยงานราชการส่วนกลาง (กรมโยธาธิการและผังเมือง) และหน่วยงานระดับจังหวัดได้แก่ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ในฐานะที่มีประสบการณ์และรับผิดชอบงานด้านการผังเมืองมาตั้งแต่ต้น หน่วยงานทั้ง 2 ระดับ มีหน้าที่ในการรับนโยบายจากรัฐบาลไปปฏิบัติร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมีแนวทางในการปฏิบัติและติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอนของกระบวนการ เพื่อให้ประชาชนและองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการวางผังเมืองมากขึ้น รวมทั้งองค์กรบริหารส่วนตำบลสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็น[illegible]ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง[illegible]ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3. เมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจการวางผังเมืองให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลแล้ว การปฏิบัติภารกิจในส่วนที่กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ที่จะต้องทำและรับผิดชอบ คือ จะต้องให้การสนับสนุนแก่องค์กรบริหารส่วนตำบลในทุกๆขั้นตอน ถึงแม้จะอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของ

องค์กรบริหารส่วนตำบล เช่น การพัฒนากระบวนการออกข้อกำหนด (กฎหมายที่ใช้บังคับผังเมือง) ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ การกำหนดมาตรการลงโทษทางกฎหมายที่ชัดเจนและเข้มงวด รวมทั้งต้องสร้างแรงจูงใจในเชิงบวกเพื่อจูงใจให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองและปฏิบัติตามผังเมือง

4. ส่วนการสนับสนุนองค์กรบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจด้านผังเมืองด้วยตนเอง กรมโยธาธิการและผังเมืองจะต้องมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการด้านการจัดทำผังเมือง เพื่อให้องค์กรบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำผังเมืองและจัดทำร่างกฎหมายท้องถิ่นเพื่อบังคับใช้ผังเมืองรวมได้ด้วยตนเอง รวมทั้งควรแต่งตั้งบุคลากรเพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลในการฝึกอบรมด้านการจัดทำผังเมือง เนื่องจากปัจจุบันกรมโยธาธิการและผังเมืองยังไม่แต่งตั้งบุคลากรอย่างชัดเจน บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกรมโยธาธิการและผังเมือง ก็คือการสะท้อนความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคในทุกๆ ด้านขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองให้แก่รัฐบาล เพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้องค์กรบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมืองได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. 2545. **ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ.** [Online]. Available : www.mahadthai.com.

กระทรวงมหาดไทย. 2540. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.**

สำนักงานพัฒนาเมือง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2531. **คู่มือตำแนะนำการวางแผนสาขาการพัฒนากายภาพและสิ่งแวดล้อม**

สุรีย์ บุญญานุพงศ์ และคณะ. 2547. **สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติภารกิจด้านการผังเมือง.** เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2525. **การวัดการประเมินผลการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534. **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

ถนอม มากะจันทร์. 2514. **ทฤษฎีการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร.** พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ไพบูลย์ ช่างเรียน และอวยชัย ชบา. 2529. "การบริหารผังเมือง." กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาชุมชนเมือง สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์. เอกสารวิชาการหมายเลข 1.

เยาวลักษณ์ บุญภัคดี. 2527. "ความรู้และทัศนคติต่อนโยบายสีเขียวของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล

เวทย์ ธโนปจัย. 2517. "การศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับสื่อมวลชนและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของประชาชนในเขตเมืองและชนบท." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กองราชการส่วนตำบล. 2540. **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2540.** กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2551. **โครงการจัดทำมาตรฐานด้านผังเมืองของกรุงเทพมหานคร**

พิชัย อุทัยเชษฐ์. 2535. "ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับผังเมืองรวม กรณีศึกษา ประชาชนในเขตผังเมืองรวมเมืองสงขลา." วิทยานิพนธ์ การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุมาพร ผลดี. 2546. "การศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาเมือง" วิทยานิพนธ์ การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จิรยุทธ อินทวารี. 2540. " ประสิทธิผลของการนำนโยบาย การกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)ไปปฏิบัติ." สาขาวิชาการบริหารองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.

กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2539. **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. 2541. **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย. 2547. **กลยุทธ์การผังเมืองสู่ท้องถิ่นเพื่อประชาชน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักมาตรฐานผังเมือง. 2545. **เอกสารคำจำกัดความและความหมายที่ใช้ในด้านผังเมือง.** กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.

สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ กรมโยธาธิการและผังเมือง. 2549. **คู่มือ วิธีการจัดทำแผนงาน / โครงการให้เป็นไปตามผังเมืองรวม.** กรุงเทพฯ : บริษัทสยามซอฟเซ็ท จำกัด.

สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา. 2540. **ปัญหาการดำเนินงานจัดตั้งและประสิทธิภาพของการบริหารของอบต.** กรุงเทพฯ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย. 2547. **พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518.** กรุงเทพฯ : บริษัท รำไทยเพรส จำกัด.

ชาชิวัฒน์ ศรีแก้ว. 2543. **พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542.**

สุรัสวดี ราชกุลชัย. 2547. **การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร.** กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.

วิทยา ศิริชาติวาปี. 2545 การศึกษาความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดทำผังเมืองของเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2545. **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ห้ามนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ห้ามมิให้ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ หรือแสดงต่อสาธารณชน ซึ่งเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2542. **เรื่องทำเนียบข้อมูลเพื่อการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการบริหารงาน**. กรุงเทพฯ : บริษัท บุ๊คโปรโมชั่นแอนด์เซอร์วิส จำกัด.

วัฒนา. 2546. http://tulip.bu.ac.th/~wathna.s/12july46/12JMENU.htm

Allport. G.W. Verson and Q Linsey. 1960. **A Scale for measuring The Dominant Interests in Personality.** Boston : Houghton Mifflin.

Edward J.Kaiser, David R. Godschalk,and F. Stuart Chapin, Jr. 1972. **Urban Land Use Planning.** Chicago:University of lllinois.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามชุด A

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลภายในจังหวัดสงขลา

เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์หัวข้อ

การศึกษาความสามารถในการรองรับภารกิจด้านการผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรณีศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสงขลา

โดยนางสาวประวีณา เกื้อเม่ง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โปรดทำเครื่องหมาย √ ในช่อง □ หน้าคำตอบที่เลือกและเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล.....
2. ที่ตั้ง.....

.....

3. ขอบเขตพื้นที่.....ตารางกิโลเมตร
4. จำนวนหมู่บ้าน.....หมู่บ้าน
5. จำนวนครัวเรือน.....ครัวเรือน
6. จำนวนประชากร.....คน
7. จำนวนสถานประกอบ.....แห่ง
8. ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีผังเมืองรวมบังคับใช้แล้วหรือยัง

   □ มี

   □ ยังไม่มี

9. องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านอยู่ในเขตผังเมืองรวมหรือไม่

   □ อยู่ ในเขตผังเมืองรวม (โปรดระบุ).....

   □ ไม่อยู่

10. ในปี พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีแผนการที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำผังเมืองรวมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านหรือไม่

    □ มี

    □ ไม่มี *หากยังไม่พร้อม คาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ในปี.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

*หากมีแผนที่จะจัดทำผังเมืองรวม องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านจะจัดทำโดยวิธีใด

☐ จัดทำโดยบุคคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน

☐ จัดทำผังเมืองรวมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นหรือเทศบาลข้างเคียง

☐ จัดทำร่วมกับโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

☐ จัดทำร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมือง

☐ จัดจ้างบริษัทที่ปรึกษา

☐ วิธีการอื่นๆ โปรดระบุ.....

11. ทั้งนี้ เพราะ.....

12. ปัจจุบันระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลของท่านจัดอยู่ในขนาดใด

☐ ขนาดเล็ก

☐ ขนาดกลาง

☐ ขนาดใหญ่

13. รายได้หลักของประชาชนในท้องถิ่น คือ (โปรดใส่หมายเลขตามลำดับความสำคัญ)

..... เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ.....

..... พาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ.....

..... อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ .....

14. การจ้างงานหลักของท้องถิ่น คือ (โปรดใส่หมายเลขตามลำดับความสำคัญ)

..... เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ.....

..... พาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ.....

..... อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ .....

15. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านในการรองรับภารกิจทางด้านผังเมือง

1.....

2.....

16. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลของท่านในปีงบประมาณ 2548 -2550

แหล่งที่มา	2548 (บาท)	2549 (บาท)	2550 (บาท)
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	.....	.....	.....
ภาษีที่เก็บได้ใน อบต.	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....
รวมเป็นรายได้ทั้งหมด			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17. การจัดสรรทรัพยากรเพื่อปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง

	รวมทั้งหมดใน อบต. (จำนวน)	ได้นำมาใช้ในภารกิจด้านผังเมือง (จำนวน)	หรือคิดเป็นร้อยละของทั้งหมด	แผนการจัดหาทรัพยากรเพื่อภารกิจด้านผังเมืองในอนาคต (ปี 2551-2553)
1. เงินรายได้ทั้งหมดของ อบต.				
- ปีงบประมาณ 2548	.....	.....	.....	ปี 2551.....
- ปีงบประมาณ 2549	.....	.....	.....	ปี 2552.....
- ปีงบประมาณ 2550	.....	.....	.....	ปี 2553.....
2. เครื่องมือ / วัสดุอุปกรณ์				
- คอมพิวเตอร์	.....	.....	.....	.....
- ปริ้นเตอร์สำหรับพิมพ์แผนที่	.....	.....	.....	.....
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (GIS)	.....	.....	.....	.....
- อุปกรณ์สำรวจภาคสนาม	.....	.....	.....	.....
(โปรดระบุ)	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
- ยานพาหนะ	.....	.....	.....	.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ)				
.....	.....	.....	.....	.....
3. บุคคลากร	.....	.....	.....	.....

(เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติภารกิจด้านผังเมือง)

1. ตำแหน่ง.....ระดับการศึกษา.....สาขา.....
2. ตำแหน่ง.....ระดับการศึกษา.....สาขา.....
3. ตำแหน่ง.....ระดับการศึกษา.....สาขา.....
4. ตำแหน่ง.....ระดับการศึกษา.....สาขา.....
5. ตำแหน่ง.....ระดับการศึกษา.....สาขา.....

18. องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านผังเมืองตั้งแต่ปี 2547 ถึงปัจจุบัน ดังนี้

1. จัดการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน .....ครั้ง.....ชั่วโมง จำนวน.....คน
2. ส่งบุคลากรไปรับการฝึกอบรมจากกรมโยธาฯ .....ครั้ง.....ชั่วโมง จำนวน.....คน
3. ส่งบุคลากรไปรับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น.....ครั้ง.....ชั่วโมง จำนวน.....คน
4. ส่งบุคลากรไปดูงานต่างประเทศ .....ครั้ง.....วัน จำนวน.....คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ส่วนที่ 2</u> ในขณะนี้องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านได้ดำเนินภารกิจทางด้านผังเมืองด้านต่างๆ ไปเพียงใดแล้ว (โปรดระบุด้วยว่าดำเนินการไปโดยวิธีใด)

3 หมายถึง ได้ดำเนินการไปแล้ว

2 หมายถึง อยู่ในระหว่างการดำเนินการ

1 หมายถึง ยังไม่ได้ดำเนินการ

ภารกิจด้านผังเมือง	การดำเนินการ			วิธีการดำเนินการ	
	3	2	1	ทำเอง	จ้างทำ
● **ด้านนโยบาย / แผน /วิสัยทัศน์**					
- กำหนดวิสัยทัศน์ในการวางนโยบาย และจัดทำผังเมือง					
- กำหนดแผนปฏิบัติการในการวางและจัดทำผังเมือง					
● **ด้านข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ**					
- ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร					
- ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ					
- ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม					
- ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน					
- ข้อมูลด้านระบบสาธารณูปโภคต่างๆ					
- การจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (GIS)					
- นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล					
- แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล					
● **ภารกิจด้านวางแผนและกำหนดมาตรการ**					
- มีการกำหนดเขตพื้นที่ชุมชนเมืองของ อบต.					
- มีการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ					
- มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ และพื้นที่เพื่อการนันทนาการ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

ภารกิจด้านการวางและจัดทำผังเมือง	การดำเนินการ			วิธีการดำเนินการ	
	3	2	1	ทำเอง	จ้างทำ
- มีการกำหนดพื้นที่ในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย					
- มีการกำหนดเส้นทางคมนาคม					
- มีการกำหนดโครงข่ายระบบสาธารณูปโภคอื่นๆ					
- มีการกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่น					
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
● **ด้านสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน** **<u>ในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.</u>** - การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการทำแผนพัฒนา อบต.					
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำแผนพัฒนา อบต.					
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***ตัดสินใจพัฒนาโครงการต่างๆ					
- จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของ อบต.					
<u>ในการจัดทำผังเมืองรวม</u> *(ในกรณีที่ดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมแล้ว) - การประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดทำผังเมือง					
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***ก่อน***การจัดทำผัง					
- รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน***หลัง***การจัดทำผังร่าง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ส่วนที่ 3</u> แบบการประเมินด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมือง

	ระดับความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย		
	0-50%	51-75%	76-100%
● **ด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายด้านผังเมืองรวม** - การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามข้อกำหนดผังเมืองรวม			
- ควบคุมการปลูกสร้างอาคารให้เป็นไปตาม พรบ. ควบคุมอาคาร			
- ควบคุมการปฏิบัติตามข้อบัญญัติอื่นๆ (โปรดระบุ).....			
● **การพัฒนาระบบสาธาณูปโภคให้เป็นไปตามแผน** *(กรณีที่มีผังเมืองรวมใช้อยู่) - ระบบถนน ตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม			
- ระบบถนน ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา อบต.			
- ระบบระบายน้ำ			
- ระบบบำบัดน้ำเสีย			
- การกำจัดขยะ			
- ระบบประปา			
- ระบบไฟฟ้า			
- ระบบโทรคมนาคม			
● **การพัฒนาสาธาณูปการของชุมชน** - ตลาด			
- โรงเรียน			
- สถานีอนามัย			
- อื่นๆ (ถ้ามี).....			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามชุด B

แบบสอบถามความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลภายในจังหวัดสงขลา

เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์หัวข้อ

การศึกษาความสามารถในการรองรับภารกิจการวางผังเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรณีศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสงขลา

โดย นางสาวประวีณา เกื้อแม่ง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

<u>**ส่วนที่ 1**</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ .....ปี
3. ระดับการศึกษา ☐ ม.ต้น ☐ ม.ปลาย หรือเทียบเท่า ☐ อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. สาขาวิชา .....
5. ตำแหน่ง .....
6. ท่านมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (อบจ., เทศบาล, อบต. รวมเป็นเวลา .....ปี
7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านผังเมืองที่ผ่านมา รวมเป็นระยะเวลา .....ปี
8. ท่านได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองหรือไม่

   ☐ เคย รวมทั้งหมด.....ครั้ง รวมเป็นเวลา.....วัน

   ☐ ไม่เคย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ท่านได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางผังเมืองด้านใดบ้าง

ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการวางแผนด้านผังเมือง	เคยรับการอบรม	จากหน่วยงาน		ท่านคิดว่าความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมเพียงพอหรือไม่		
		กรมโยธาธิการและผังเมือง	จากหน่วยงานอื่นๆ	เพียงพอ	ควรได้รับเพิ่มเติม	ไม่เพียงพอ
ความรู้และการจัดทำแผนงาน - ความรู้พื้นฐานด้านผังเมือง						
- การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์						
- การจัดทำแผนงานโครงการและการพัฒนาตามผังเมือง						
ระบบข้อมูลในการวางผังเมือง - ความรู้ด้านแผนที่และการจัดทำแผนที่ GIS						
- การจำแนกประเภทข้อมูล						
การวิเคราะห์ข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล - การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหาและข้อจำกัด						
การวางและจัดทำผังเมือง - การจัดทำผังร่างการใช้ประโยชน์ที่ดิน						
- การจัดทำผังร่างระบบคมนาคมขนส่ง						
- การจัดทำผังร่างระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ						
- การกำหนดผังแนวความคิดและผังทางเลือก						
- การพิจารณาผังทางเลือก						
- กฎหมายผังเมืองและการบังคับใช้						
- มาตรการและตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลผัง						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ส่วนที่ 2</u> แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำผังเมือง

ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำผังเมือง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การวางผังเมืองช่วยให้รักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ได้					
2. หากมีการวางและจัดทำผังเมืองที่ดีจะช่วยให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น					
3. การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้เมืองมีความเป็นระเบียบและแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภทได้					
4. การวางผังเมืองที่ดีช่วยรักษาคุณภาพแวดล้อมในชุมชน					
5. การวางผังเมืองช่วยให้มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพียงพอกับความต้องการของประประชาชน					
6. ในการวางและจัดทำผังเมืองให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาร่วมมือกัน					
7. การวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การใช้ที่ดิน ประชากรเป็นต้น					
8. มาตรการและข้อกำหนดทางกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเมือง					
9. ก่อนมีการวางผังเมือง ต้องประกาศและโฆษณาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน					
10. ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาชุมชนด้วย					
11. ในการวางและจัดทำผังเมืองจำเป็นจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนการประกาศใช้ผัง					
12. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับหลักการการโอนภารกิจให้ท้องถิ่นจัดทำผังเมืองของตนเอง					
13. ท้องถิ่นสามารถวางและจัดทำผังเมืองได้ด้วยตนเอง					
14. อบต.ต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันควรปฏิบัติภารกิจทางด้านผังเมืองร่วมกัน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ส่วนที่ 3</u> ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ด้านบุคลากร (ตอบได้หลายข้อ)

☐ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถ

☐ บุคลากรมีจำนวนน้อย

☐ อื่นๆ.....

2. ด้านงบประมาณ

☐ ไม่มีการจัดสรรงบประมาณ

☐ งบประมาณไม่เพียงพอ

☐ งบประมาณขาดความต่อเนื่อง

☐ อื่นๆ.....

3. ด้านเครื่องมือ / อุปกรณ์

☐ ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์

☐ อื่นๆ.....

4. ด้านการบริหารจัดการ

☐ ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์

☐ ไม่มีการดำเนินงานด้านผังเมือง

☐ ไม่มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์

☐ ไม่มีการกำหนดข้อมูลพื้นฐานด้านผังเมือง

☐ อื่นๆ.....

5. โดยรวมๆ ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีความพร้อมในรองรับภารกิจด้านการทำผังเมืองหรือไม่

☐ พร้อมแล้ว

☐ **ยังไม่พร้อม** เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.....

2.....

3.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

หมวด 5
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

หมวด 9
การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 282 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระ แก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 283 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องไปเพื่อการ คุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่ง หลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิได้

มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลาย ย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกันเอง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติโดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

เอกสารนี้เป็น... ไม่ว่ากรณีใด...

(2) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของ รัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

(3) การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม (1) และ (2) ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่ เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวน เท่ากัน ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม (1) และ (2) ให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใดแล้ว คณะกรรมการตาม (3) จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับ แต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากร แล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภาษี และอากรที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจ เพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา 285 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบ ของสภาท้องถิ่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือ ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น มิได้ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตามมาตรา 286 และต้องมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสอง วรรคสาม และ วรรคหก มาใช้บังคับทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 286 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใด มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การลงคะแนนเสียงตามวรรคหนึ่งต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิ เลือกตั้งทั้งหมด

มาตรา 287 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออก ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 288 การแต่งตั้งและการให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของ แต่ละท้องถิ่นและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษพนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความ ต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) การเข้าไปมีส่วนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่อาจ มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ”

มาตรา2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใดๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

(5) การสาธารณูปการ

(6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

(7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

(8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(9) การจัดการศึกษา

(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(14) การส่งเสริมกีฬา

(15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

(24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(25) การผังเมือง

(26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

(27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(28) การควบคุมอาคาร

(29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติ การผังเมือง พุทธศักราช 2518

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการผังเมือง พุทธศักราช 2518"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้ว พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราช บัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"การผังเมือง" หมายความว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็น ไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยว ข้องหรือชนบทเพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือ แทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่ง ขึ้น ซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพ ของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรง รักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม

เอกสารนี้เป็น... ไม่ว่ากรณีใด...

สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

"ผังเมืองรวม" หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวมทั้ง มาตรการควบคุมโดยทั่วไป หรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการ ดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการ สาธารณะและสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

"ผังเมืองเฉพาะ" หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อ พัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง ในเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

"อาคาร" หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการ ก่อสร้างอาคาร รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างทุกชนิดหรือสิ่งอื่นใดที่วางบนใต้ หรือ ผ่านเหนือพื้นดิน หรือพื้นน้ำ

"ที่อุปกรณ์" หมายความว่า ที่ดินของเอกชนซึ่งผังเมืองเฉพาะจัดให้เป็น ที่เว้นว่างหรือใช้เพื่อสาธารรณประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่น ทางเท้า ทาง เดิน ตรอกหลังหรือข้างอาคารทางน้ำ ทาง หรือท่อระบายน้ำ

"ที่โล่ง" หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวม หรือ ผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

"เจ้าพนักงานการผัง" ในกรณีที่มีการประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวาง จัดทำ หรืออนุมัติผังเมืองรวม และหรือผังเมืองเฉพาะ หมายความว่าเจ้าพนักงานการผังตามที่ได้ระบุไว้ ในพระราชกฤษฎีกา ในกรณีที่มีการใช้บังคับผังเมืองรวม หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมือง รวม ในกรณีที่มีการใช้บังคับเฉพาะหมายความว่าผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" ในเขตเทศบาล หมายความว่า คณะเทศมนตรี ในเขตสุขาภิบาล หมายความว่า คณะกรรมการสุขาภิบาล ในเขตขององค์ การบริหารส่วนจังหวัด หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำการแทน ในเขตกรุงเทพ มหานครหมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือหัวหน้าเขตซึ่ง ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ทำการแทน

"เจ้าหน้าที่ดำเนินการ" หมายความว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือองค์ การหรือบรรษัทของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจ หน้าที่กระทำกิจการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วน จังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือ กรุงเทพมหานคร

"ผู้ว่าราชการจังหวัด" หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้ บังคับได้

หมวด 3
การวางและจัดทำผังเมืองรวม

มาตรา 17 ผังเมืองรวมประกอบด้วย

(1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม

(2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม

(3) แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับพร้อมด้วยข้อกำหนดโดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค

(4) รายการประกอบแผนผัง

(5) นโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ของผังเมืองรวม

มาตรา 18 เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใด สำนักผังเมืองจะวางและจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่นั้นขึ้น หรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นจะวางและจัดทำเมืองรวมในท้องที่ ของตนขึ้นก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเองต้อง ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อน ถ้าเขตแห่งผังเมืองรวมนั้นควบบริเวณของเขตปกครองท้องที่ หลายท้องที่ คณะกรรมการผังเมืองจะสั่งให้สำนักผังเมืองหรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่เดียวหรือของท้องที่ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน วางและจัดทำผังเมืองรวม และจะกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของแต่ละท้องที่จะต้องจ่ายตามส่วนของตนก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นของคำแนะนำจากสำนักผังเมืองใน การวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้สำนักผังเมืองให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามที่ได้ขอมานั้น

มาตรา 19 เมื่อสำนักผังเมืองจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวมของ ท้องที่ใด ให้สำนักผังเมืองแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้น ทราบ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้นมาแสดงความคิดเห็นต่อสำนัก ผังเมืองด้วย ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมใด ให้สำนักผังเมืองหรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชน ทราบ แล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้งเพื่อรับฟังข้อคิด เห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ในการรับฟัง

เอกสารนี้เป็นเอกสาร ... ไม่ว่ากรณีใดๆ ...

ข้อคิดเห็นนี้จะกำหนดเฉพาะให้ผู้แทนของประชาชน เข้าร่วมการประชุมตามความเหมาะสมก็ได้ หลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขในการโฆษณา การประชุมและการแสดงข้อคิดเห็น ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พ.ร.บ.การผังเมือง (ฉ.3) พ.ศ.2535

มาตรา 20 เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้วางและจัดทำผังเมืองรวมแล้ว ให้ส่งผังเมืองรวมมาให้สำนักผังเมืองพิจารณา ถ้าสำนักผังเมืองเห็นว่าควร มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงผังเมืองรวมให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ พร้อมด้วยเหตุผล หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับความเห็นของ สำนักผังเมืองให้แจ้งเหตุผลต่อสำนักผังเมืองแล้วให้สำนักผังเมืองดำเนิน การตาม มาตรา 22 โดยมิชักช้า

มาตรา 21 เมื่อมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่ของจังหวัด ใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งจังหวัดนั้นแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม ขึ้นคณะหนึ่งในแต่ละท้องที่ที่วางผังเมืองรวมนั้น ประกอบด้วยผู้แทนองค์ การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักผังเมืองผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ใน ท้องที่ที่วางผังเมืองรวมนั้น และบุคคลอื่นที่เห็นสมควร มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่าสิบห้าคน และไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมที่สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น วางและจัดทำขึ้น

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่คาบเกี่ยวกับ ตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา ผังเมืองรวม

ให้รัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมในหมวด 1 มาใช้บังคับแก่การประชุม ของคณะที่ปรึกษาผังเมืองโดยอนุโลม

หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พ.ร.บ.การผังเมือง (ฉ.3) พ.ศ.2535

มาตรา 22 ผังเมืองที่สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและ จัดทำเสร็จ ให้สำนักผังเมืองเสนอราคาคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา ใน กรณีผังเมืองรวมที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำซึ่งสำนักผังเมืองมีความ เห็นความแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่เห็นพ้องด้วย ให้ เสนอความเห็นของสำนักผังเมือง และ เหตุผลของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ไม่ เห็นพ้องไปพร้อมกันด้วย

มาตรา 23 เมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้วให้สำนัก ผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น จัดให้มี การปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ว่า การเขตหรือที่ทำการแขวงของกรุงเทพมหานครหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสาธารณสถานภายในเขตของ ผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศ ในใบประกาศนั้นด้วย ในใบประกาศดังกล่าว ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนร่วมได้เสีย ไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้ ณ สำนักผังเมืองหรือที่ทำการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น วิธี การประกาศให้เป็นไปตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พ.ร.บ.การผังเมือง (ฉ.2) พ.ศ.2525

มาตรา 24 หากภายในกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศ ดังกล่าวใน มาตรา 23 ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดมีหนังสือถึงสำนักผังเมืองหรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ร้องขอให้แก้ไขหรือ เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของ ผังเมืองนั้น และไม่ว่าสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะเห็นพ้อง ด้วยกับคำร้องขอนั้นหรือไม่ก็ตาม ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้อง ถิ่นแล้วแต่กรณี เสนอคำร้องขอนั้นต่อคณะกรรมการผังเมือง พร้อมด้วย ความเห็น ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้เสนอให้ดำเนินการผ่าน สำนักผังเมือง ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้องขอ ให้คณะ กรรมการผังเมืองสั่งให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวใน ผังเมืองรวมนั้นถ้าไม่เห็นชอบด้วยก็ให้สั่งยกคำร้องขอนั้น

หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พ.ร.บ.การผังเมือง (ฉ.2) พ.ศ.2525

มาตรา 25 หากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่ปิดประกาศดังกล่าว ใน มาตรา 23 ไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือ ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นหรือมี แต่คณะกรรมการผังเมืองได้สั่งยกคำร้องขอนั้นหรือคณะกรรมการผังเมือง ได้สั่งให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าว และสำนัก ผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ได้จัดการให้เป็นไปตามนั้น แล้ว ให้สำนักผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออก กฎกระทรวงใช้บังคับเมืองรวมนั้นต่อไป

หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พ.ร.บ.การผังเมือง (ฉ.2) พ.ศ.2525

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2518

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายควบคุมอาคาร โดยใช้ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2538 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2538 ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร ตามมาตรา 21 และ 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 รวมทั้งการรับแจ้งต่างๆเกี่ยวกับอาคารตามมาตรา 39 ทวิ

2. กรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือข้อบังคับท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

- มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินงาน ลูกจ้างหรือบริวารของบุคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว
- มีคำสั่งห้ามไม่ให้บุคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใดๆของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย
- ถ้าการกระทำฝ่าฝืนดังกล่าว เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 30 วัน
- กรณีไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น จ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ควบคุมงานหรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 30 วัน

3. เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบลในส่วนที่ยังไม่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องใดเกี่ยวกับ

- ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- การรับน้ำหนัก ความต้านทานและความงดงาม ตลอดจนลักษณะ และคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ ... ไม่ว่ากรณีใดๆ ... อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การรับน้ำหนัก ความต้านทานและความคงทนของอาคารหรือพื้นดินที่รองรับอาคาร
- แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการประปา ไฟฟ้า ก๊าซและการป้องกันอัคคีภัย

- แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

- ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การระบายน้ำ และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- ลักษณะ ระดับ เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคารหรือแนวอาคาร

- ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่น ระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้าหรือที่สาธารณะ

- พื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นดังกล่าว

- บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด

- หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

- หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต การอนุญาต การต่ออายุ ใบอนุญาติ การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้ (กรมการปกครอง : กองราชการส่วนตำบล , 2539 : 8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวประวีณา เกื้อแม่ง
วัน – เดือน – ปีเกิด	31 ตุลาคม พ.ศ.2522
ที่อยู่	99/6 ซอยถาวร ถนนกาญจนวนิช ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90100
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2546 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกสาขาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม และเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้